

Izdaja upravni odbor
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Jože Delalut, Franc Fale,
Alojz Janežič, Ivo Kohlen-
brand, Marjan Kolar, Fran-
čiška Korošec, Jože Sater

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar

Tel. 86 030, int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk
Maribor

25 LET SVOBODE

Četrto stoletje je doba, ki loči očeta od sina, torej razlika enega rodu. Zato pomeni sinovom, rojenim v svobodi, zmagoviti maj 1945 in današnji spomin nanj nekaj drugega kot njihovim očetom, čeprav obojim pomeni veliko.

Mladi rod ne pozna drugega kot svobodo, starejšim je boj zanj zasekal neizbrisne brazgotine. Različne so življenjske izkušnje generacij, različni so zato tudi pogledi na svet, odnos do svobode pa je enoten, pri mladih izražen morda celo bolj silovito kot pri starejših. Mladi česa drugega kot svobodo nikoli niso doživeli, bila je normalna sestavina njihove rasti in je neodtujljivi del njihove osebnosti. Zato je povsem zanesljivo, da nobenega drugačnega načina življenja kot svobodnega ne bi priznali, ker ga ne bi mogli prenesti. To je torej poroštvo, da bodo znali svobodni tudi ostati.

Bilance svobodne rasti beremo vsak dan. Če ne maramo brati, jih moramo videti. O slavni zgodovini smo pisali, pišemo in bomo pisali, ne bomo torej tule delali bilanc ne opisovali zgodovine, kajti četrto stoletje je tudi doba, ki požlahtni vsako vino, da vsaki stvari njeno patino, predvsem pa pomeni tolikšno distanco, da se je mogoče mirno, sproščeno in svobodno ozreti po naši svobodi.

Kje na svetu je še toliko svobodnega izražanja misli in čustev kot pri nas? Kje ima delavec toliko besede in veljave kot v naših tovarnah? Kje še, razen pri nas, že šolarčki v osnovnih šolah svobodno oblikujejo in izrekajo svoja mnenja ter rastejo v samoupravljalce? To je bil nedosegljivi ideal družboslovcev vseh časov, kakor daleč v zgodovino tudi pogledamo.

Zato pa tudi malokje tako močno kot pri nas vznikajo disproporcionirana pojmovanja

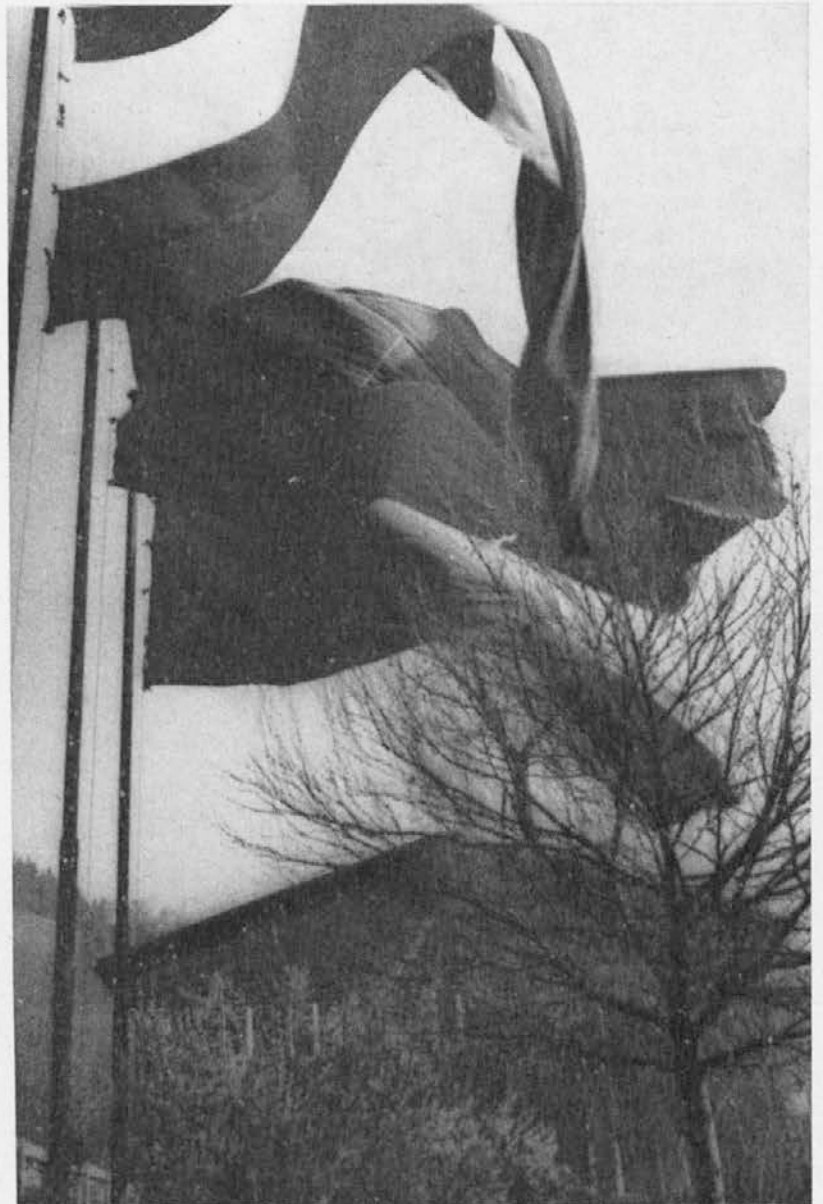
nja svobode na gospodarskem, družbenem in umetniškem področju ter si marsikdo marsikdaj zaželi že manj svobode pa več discipline in odgovornosti pri besedah in dejanjih v vsakdanji praksi, kakor da nas premočno dozirana svoboda tudi zagreni kot strd, če se uživa na zajemalke.

Pa vendar prehodne napake in občasne stranpote ne pomenijo neizogibnega davka za svobodo niti niso njena neizbežna naravna sestavina, temveč so preprosto proces narodovega in delavčevega zorenja in privajanja na svobodo.

Kajti nikakor ni puhla fraza beseda pesnika, da je svoboda strahovita moč, ogenj in opojna pijača obenem. Da svoboda vse te prelepe in istočasno nevarne attribute ima, okušamo vendar vsakokrat, kadar se ob njih opečemo in se s tem česa naučimo.

To se pravi, da se učimo uporabljati to moč, in da se vadimo umetnosti biti svobodni, državotvoren narod, biti svobodni delavec samoupravljalcev, biti svobodni občan in človek z ravno hrbtenico in odkritim pogledom.

Vse te težave so seveda hlapcem prihranjene, ker pač opravljajo, kar jim je naloženo, in se za drugo ne menijo. Svobodni pa morajo iz dneva v dan in iz leta v leto svojo svobodo znova mojstriti in varovati.

Zastave dela in
zmag

IZ VSEBINE

Novi člani organov upravljanja — Pet minut pred dvanajsto — Zasedanja delavskega sveta — Kurirčkova pošta — Odlikovani zaslužni sindikalni delavci — Sklepi upravnega odbora — Občinski sindikalni svet o aktualnih vprašanjih — Skrajšani delovni teden — Iz dejavnosti sindikata — Tehnične izboljšave včeraj, danes, jutri — Počitniški dom v Portorožu — Kje bomo letovali — Strokovna posvetovanja in raziskave — Športne vesti

Novi člani organov upravljanja

V četrtek, 23. aprila, smo v železarni volili nove člane za DS tovarne, DS sklopov obratov in svetov obratov. Rezultati, predvsem pa udeležba na posameznih voliščih in obratih, so bili različni, kar dokazuje, da priprave niso bile povsod dovolj temeljite. Od skupnega števila 3523 volilnih upravičencev jih je volilo 3004 ali 85,3 %. Skupno ni volilo 519 zaposlenih ali 14,7 %. Iz upravičenih vzrokov (bolezen, dopust, službena odsotnost in 4. izmena) ni volilo 368 zaposlenih ali 10,4 %, neopravičeno pa je od volitev izostalo 151 zaposlenih ali 4,3 %. Če je odstotek odsotnosti iz upravičenih vzrokov sicer razumljiv, pa nekoliko moti kar precejšnje število neopravičene odsotnosti. Najvišji odstotek volilne udeležbe je bil dosežen v TKR in na upravi z 89,4 % oziroma v mehanskih obratih z 88,9 %, najnižji s 75,5 % pa v sklopu metalurško predelovalnih obratov. Delno na slabši rezultat v tem sklopu vpliva odsotnost zaposlenih, ki delajo v neprekinjenem tehnološkem procesu, delno pa tudi kar 50 neopravičeno odsotnih v valjarni.

Za 55 članov DST je kandidiralo 69 zaposlenih, za 95 članov DS SO pa 114 kandidatov. Čeprav je bilo letos kandidiranih nekoliko več članov, kot se jih je izvolilo, pa so se kljub temu v precejšnjem številu obratov še vedno odločili samo za tisto število kandidatov, ki se jih je dejansko tudi izvolilo.

Po številu glasov, ki so jih dobili kandidati na posameznih voliščih, so za DST, DS sklopov in svete obratov bili izvoljeni naslednji člani delovne skupnosti:

ZA DELAVSKI SVET TOVARNE

iz sklopa obratov jeklarne:

	glasov
1. Pušnik Vinko	487
2. Jelerčič inž. Rado	464
3. Čreslovnik Albin	444
4. Čegovnik Zdravko	427
5. Ledinek Ivan	427
6. Urnaut Maks	425
7. Polovšek Anton	424
8. Rac inž. Vlado	424
9. Bezjak Konrad	415
10. Janežič Pavel	412
11. Knez Maks	409
12. Krautberger Anželko	406

iz sklopa metalurško predelovalnih obratov:

	glasov
1. Kavčič Franc	388
2. Jesenek Franc	380
3. Radovič inž. Radivoje	367
4. Ošlak Miha	363
5. Kotnik Jože	361
6. Radušnik Anton	355
7. Ratej Franc	349
8. Jazbec Martin	347
9. Šipek Rudolf	337
10. Dobelšek Vinko	323

iz sklopa mehanskih obratov:

	glasov
1. Pudgar Franc	568
2. Hrastnik inž. Alojz	555
3. Haber Maks	541
4. Potočnik Albert	535
5. Rebernik Rado	534
6. Kadiš Leopold	516
7. Novak Andrej	510
8. Ledinek Rajko	500
9. Došen Đuro	472
10. Potočnik Jože	461
11. Pepevnik Jože	437
12. Kodrun Erik	424

iz sklopa vzdrževalno energetskih obratov:

	glasov
1. Potočnik Anton	484
2. Paradiž Rajko	482
3. Leš Otmar	481
4. Polanc Anton	462
5. Lesjak Herman	429

6. Cesnik Jože	388
7. Močnik Ivan	381
8. Rus Anton	354
9. Rožič inž. Emil	353
10. Dornik Jože	347
11. Frajzman Vili	331
12. Ferk Alojz	330

iz TKR in uprave:

	glasov
1. Petrač Janko	481
2. Lenasi inž. Stane	474
3. Konič Jakob	458
4. Karadža inž. Sead	440
5. Perman inž. Eva	411
6. Goltnik Pavel	385
7. Javornik Edo	374
8. Haramija Đuro	364
9. Resnik Jože	359

ZA DELAVSKI SVET SKLOPA OBRATOV JEKLARNE:

	glasov
1. Kotnik Jože	516
2. Nabernik Jože	507
3. Stimnikar Franc	503
4. Macur inž. Vladimir	495
5. Veber Vladimir	494
6. Blatnik Slavko	442
7. Dokl Janez	437
8. Čapelnik Andrej	436
9. Lampret Stanko	424
10. Košak Franc	413
11. Ferk Konrad	410
12. Pavše Franc	389
13. Delak inž. Peter	383
14. Petek Marta	370
15. Balant Avgust	370
16. Kac Jože	369
17. Kert Marjana	361
18. Pušnik Ernest	357
19. Mandl Alojz	349
20. Butolen Milan	346
21. Perovec Ivan	337

V DS SKLOPA METALURŠKO PREDELOVALNIH OBRATOV:

	glasov
1. Cifer Ivan	413
2. Jamer Peter	412
3. Vauh Franc	409
4. Pešl Mirko	408
5. Kores Jurij	394
6. Matvoz Stefan	394
7. Hrašan Alojz	368
8. Glavica Jurij	356
9. Kotnik Jože	345
10. Martinc Anton	339
11. Glavica Stefan	334
12. Krebs Kristijan	326
13. Jamer Stanko	319
14. Arnold Ivan	317
15. Lasnik Alojz	317
16. Gole Jože	315
17. Zorčič Hedvika	281
18. Kušej Karel	242
19. Kušej Mihael	195

V DS SKLOPA MEHANSKIH OBRATOV:

	glasov
1. Cerar Alojz	566
2. Kamnik Stefan	556
3. Vavče Albin	551
4. Enci Dora	548
5. Paradiž Ferdo	548
6. Golob Anton	545
7. Šipek Mirko	542
8. Ranc Leopold	541
9. Čibron Vinko	540
10. Hirtl Anton	540
11. Kamnik Albin	539
12. Kenda Stane	536
13. Hudopisk Stefan	535
14. Žunko Silvo	535
15. Ternik Otmar	532
16. Filip Božidar	531
17. Junger Branko	531
18. Kristan Konrad	528
19. Kveder Drago	489
20. Košutnik Vinko	477
21. Kosmač Alojz	462

V DS SKLOPA VZDRŽEVALNO ENERG. OBRATOV:

	glasov
1. Krivograd Jože	474
2. Lesnik Henrik	468
3. Živič Marjan	468
4. Videmšek Ivan	463
5. Vocovnik Ivan	453
6. Juvan Franc	424
7. Ladinek Herman	420
8. Grobelnik Franc	409
9. Berlizg Stanko	406
10. Breznik Ivan I.	406
11. Kert Jože	392
12. Serafini Maks	389
13. Burja Anton	386
14. Rat Rudolf	357
15. Obretan Lovrenc	353
16. Krauzer Karel	349
17. Hajnže Ivan	341
18. Vučko Jože	340
19. Kropivnik Herman	337

V DS TKR IN UPRAVE:

	glasov
1. Pepevnik Franc	553
2. Gnamuš Slavko	481
3. Pečovnik Marjan	478
4. Kerbev Drago	472
5. Pešl Maks	467
6. Grenko Zdenka	461
7. Zdovc Ivan	442
8. Kamnik Franc	427
9. Matvoz Stanko	416
10. Lečnik Anica	400
11. Vevar Stefan	394
12. Prinčič Marija	371
13. Forstner Ivan	369
14. Vizjak inž. Ferdo	360
15. Ternek Terezija	346

V SVET OBRATA TOPILNICE I:

	glasov
1. Kovačič Stanko	99
2. Ban Vinko	95
3. Fras Franc	93
4. Kotnik Jože	85
5. Bahun Stanko	84
6. Grebenc Oto	74
7. Igerc Ferdo	74

V SVET OBRATA TOPILNICE II:

	glasov
1. Hafner Oto	77
2. Božič Ivan	76
3. Čulafič Milan	64
4. Košutnik Oto	57
5. Popič Pavel	57

V SVET OBRATA LIVARNE:

	glasov
1. Fedler Ivan	335
2. Kerbev Jože	327
3. Kamnik Ivan	323
4. Čebulj Alojz	318
5. Krajnc Rudolf	314
6. Tušek Milan	311
7. Kotnik Ida	310
8. Paradiž Ludvik	303
9. Metulj Anton	297
10. Krebs Peter	295
11. Trstenjak Janko	286

V SVET OBRATA VALJARNE:

	glasov
1. Logar Jakob	176
2. Dretnik Mirko	175
3. Kovačič Vinko	170
4. Sadvnik Franc	169
5. Skalič Alojz	168
6. Bertoneelj Marjan	165
7. Štinjek Ivan	165
8. Krajger Valter	157
9. Valentar Bernard	155

V SVET OBRATA KOVAČNICE:

	glasov
1. Klančnik Alojz	156
2. Planinšek Jože	153
3. Flis Adolf	150
4. Mirkac Jože	144

5. Strmčnik Vinko	142
6. Pšeničnik Marija	116
7. Repas Jernej	116

V SVET OBRATA TERMIČNE OBDELOVALNICE:

	glasov
1. Trbovšek Srečko	55
2. Krajnc Miran	53
3. Marin Mirko	52
4. Enci Milan	51
5. Mlinar Martin	50

V SVET OBRATA JEKLOVLEKA:

	glasov
1. Jurinec Vinko	56
2. Žunko Aleksander	52
3. Mikl Franc	50
4. Praznik Jože	49
5. Praper Jože	48

V SVET OBRATA MEHANSKE OBDELOVALNICE:

	glasov
1. Pratkanar inž. Tone	542
2. Stropnik Pavel	531
3. Čigale Alojz	530
4. Turkuš Viktor	522
5. Strmčnik Ivan	521
6. Prešček Stanko	519
7. Oder Ludvik	514
8. Škegro Zvonko	514
9. Savič Milorad	507
10. Medved Justin	490
11. Večko Alojz	490

V SVET OBRATA VZMETARNE:

	glasov
1. Čebulj Peter	86
2. Jurač Mirko	73
3. Mihelič Ivan	73
4. Erjavec Štefan	71
5. Brajnik Jože	67

V SVET OBRATA STROJNEGA REMONTA:

	glasov
1. Jevšek Ferdo	191
2. Ažnik Anton	184
3. Lačen Ivan	179
4. Berložnik Ernest	178
5. Vrhovnik Ivan	166
6. Vidrih Jože	156
7. Tevž Jože	153

8. Oblak Boštjan	146
9. Rihter Stanko	139

V SVET OBRATA ENERGETSKIH OBRATOV:

	glasov
1. Jamšek Robert	83
2. Kotnik Ferdo	82
3. Kovač Jože	76
4. Gostenčnik Vinko	73
5. Janežič Alojz	66

V SVET OBRATA ELEKTRO REMONT JAKI TOK:

	glasov
1. Kupljen Slavko	86
2. Mager Alojz	86
3. Strgar Franc	85
4. Zakrajšek Stanko	84
5. Tomaž Valentin	83
6. Ott Erik	82
7. Hecl Jože	80

V SVET OBRATA ELEKTRO REMONT ŠIBKI TOK:

	glasov
1. Kajzer Blaž	28
2. Pavšer Alfonz	28
3. Podpečan Ivan	27
4. Rus inž. Franc	26
5. Ošlak Miroslav	22

V SVET OBRATA PROMETNEGA ODDELKA:

	glasov
1. Vogel Peter	81
2. Kralj Drago	80
3. Juraja Mirko	78
4. Perger Ivan	68
5. Planko Stanko	54

V SVET OBRATA GRADBENEGA REMONTA:

	glasov
1. Krajnc Vinko	44
2. Gostenčnik Franc	43
3. Rečnik Albin	43
4. Marzel Franc	42
5. Slatinšek Alojz	41

Članom delovne skupnosti k izvolitvi čestitamo z željo, da bi aktivno in uspešno delovali v organih upravljanja tako v dobro tovarni kakor tudi v zadovoljstvo članov delovne skupnosti.

-et

Vsa volišča so bila lepo urejena

berka proti Mežiški dolini. Med vožnjo sva samo še utrdila odločitev, da se peljeva na moj dom v Črno na Koroškem.

Težko sva si utirala pot, kajti na cestah je bilo polno vojaštva, onespособljenih avtomobilov in drugih vojaških vozil. Srečavala sva kolone vojnih ujetnikov, ki so bile v spremstvu vojaštva, pa tudi ujetnike oziroma vojake brez spremstva, posamično in v manjših grupah, na cestah in po travnikih, skratka pravi nered. Bolj ko sva se bližala meji, manj je bilo vojaštva in ljudi na cesti in toliko bolj hitro sva se bližala bivši državni meji. Pri zadnjih kilometrih pred mejo je prenehal na cesti skoraj vsak promet, pri Holmcu pa na cesti že ni bilo »žive duše«. Zakaj ta ne navadna sprememba? sva se oba hkrati spraševala. Kakor da sva prišla v novi svet, kjer o vojni in tudi o svobodi sploh ni ne duha ne sluha. Ob tem razmišljanju sva nadaljevala vožnjo, vendar z nemirom in določeno tesnobo pri srcu.

Vozila sva že po zadnjih holmških klanjih, mimo bivšega rudnika, še majhen klanec navzgor in zopet navdol in bila sva že na zadnji ravnini pred poljansko domačijo. Še sto metrov in bila sva na zadnjem ovinku pred zavojem holmške ceste na mežiško magistralo. Pod seboj sva videla na glavni cesti dolgo kolono vojaštva, kamion pri kamionu ob desni strani ceste iz smeri Mežice, vmes pa so bila težka transportna sredstva z orožjem. Kaj to pomeni? Kakor daleč so nama nesle oči, se je ob cesti vlekla proti Mežici ta kolona. Nobenega streljanja, nobene komande, vse tiho in mirno, kot da sva prišla v veliko izletniško taborišče.

Očitno sva bila pod vtisom, da sva že doma, trenutno toliko zmedena, da niti nisva opazila, da je kolona oborožena, še manj pa sva se zavedala, da sva v zanki, kajti čelni del kolone naju je že opazil.

Pet minut pred dvanajsto

Ob kapitulaciji Nemčije so partizanske enote, ki so se v letih 1944/45 bojevale severno od Drave, imele v posesti vse trge, vasi in zaselke ob severni meji zamejske Koroške. Taka je bila naša naloga s strani štaba IV. operativne cone na Štajerskem in ob osvoboditvi smo jo res tudi v celoti izpolnili. Prepričani smo bili, da bomo tudi v svobodi ostali v teh krajih, ker smo se za njih borili in zato tudi upravičeno pričakovali, da bo ostala zamejska Koroška naša, t. j. priključena k matični domovini.

Toda bili smo v veliki zmoti. Najprej smo morali zapustiti severni predel, t. j. južne in jugovzhodne obronke Svinjske planine, kjer smo partizani, ter se umakniti prav do Velikovca. To je bil prvi »umik«.

V Velikovcu so bile takrat že enote XIV. divizije. Naš »severni« bataljon so takoj »razbili«, t. j. borci v brigade, medtem ko je bilo za komandni kader rečeno, da ostane do nadaljnjega razporeda nekaj dni v tem kraju. Ker so bili borci našega bataljona že priključeni v brigade, smo tako ostali osamljeni, v kraju nepoznani, nepoznani tudi ljudje v naših brigadah in

prav hitro se nas je lotil dolgčas. Kam in kaj početi?

Sprehajali smo se v dvojce ali troje po ulicah Velikovca ter njegovi okolici. Povsod se nam je nudila ista slika — borci naše vojske, nemški ujetniki, ustaši, Madžari, Bolgari — zmagovalci z orožjem, a premaganci brez orožja in običajno v kolonah s spremstvom naših ali pa Angležev.

V takem brezcilnem pohajkovanju se je nama z Matijem rodila misel, da organizirava kjerkoli kakšno motorno vozilo in se odpeljeva proti Mežiški dolini. Te ideje ni bilo težko izvesti, kajti motornih vozil in drugih vojaških ter civilnih prevoznih sredstev je stalo in ležalo ob cestah, po travnikih in vsepovsod dovolj — večinoma res v nevoznem stanju, ali tu in tam še nepokvarjenih in sposobnih za vožnjo. Kmalu sva našla še prav dobro ohranjen motor, ki je slonel ob nekem kozolcu. Ker je bil tov. Matija šofer — motorist, je zelo hitro ugotovil, da je motor še vozen. Tudi bencina je še bilo v rezervoarju.

Tov. Matija je opravil samo kratek in bežen pregled motorja in že sva sedela na svojih sedežih ter se peljala mimo Pli-

Za trenutek sva obstala, si popravila ti-tovke, brzostrelke, ki sva jih imela preko ramen in še drugo opremo ter nič slabega sluteč nadaljevala vožnjo. Zavila sva na mežiško cesto in že sva bila ob koloni. Na najini levi kamion pri kamionu, na kamionih so stali v grupah nemški vojaki ter se med seboj pogovarjali, drugi zopet stali v grupah na desni strani ceste, večinoma pa so sedeli na bregu ob cesti ter se v samih srajcah sončili na toplem majskem soncu.

Toliko sva bila zaverovana v naporno vožnjo skozi te goste nemške gruče v strahu, da ne bi koga povozila, da tudi med vožnjo nisva opazila, da je ta vojska, ki tu počiva, oborožena in da bi naju lahko ne samo ustrelili, temveč prav »na roke« ulovili. Tov. Matija kot motorist je bil še toliko predrzen, da je od časa do časa pritisnil na signalno napravo ter si na ta način utiral pot skozi gnečo. Tu in tam sva slišala, kako se je ob signalu hupe obregnil kakšen nemški vojak, češ kaj pa ta dva iščeta sedaj med »nami«. Ob levi in desni strani naju je spremljala nemška govornica, midva pa samozavestno, kot da nama nihče nič ne more, z motorjem skozi to do zob oboroženo kolono. Neverjetno, toda resnično! Med vožnjo sva morala enkrat celo ustaviti, ker se nama večja grupa na cesti skoraj ni hotela izogniti in napraviti prehoda. Ko sva prevozila že skoraj polovico poti skozi kolono, sva dobila občutek, da se za naju skoraj nič ne zmenijo in da sva bila odveč le vojakom, ki so se zadrževali na cesti, kjer so se pogovarjali, uganjali šale in se smejali, nekateri pa so celo peli. Veliko vojakov sva videla celo z zavihanimi rokavi, brez pokrival — ob hitrem pogledu na vse to torej občutek, kot da gre za weekend velike izletniške skupine.

Toda midva sva morala naprej, drugega nama ni preostalo. Ko poljske ravnine in domačije že nisva več videla za seboj, sva si oddahnili, kajti bila sva že mimo te nenavadne kolone. Še nekaj trenutkov, še nekaj zavojev in prispela sva do Vogarja,

t. j. do hiše, ki stoji tik pod glavno cesto na zadnjem ostrem klancu in ovinku pred mežiško ravnino. Nenadoma je za nama zaropotalo, kot da je eksplodirala atomska bomba in nehote sva z motorjem obstala. Iz omenjene hiše so prihitele ženske, vse prestrašene in še bolj začudene, ko so naju zagledale na cesti. Seveda so takoj spoznale, da sva partizana in da naju je očitno pot pripeljala iz smeri, kjer je orožje nenehno in vedno glasneje rožljalo. Obsule so naju z vprašanji, kaj sedaj tu iščeva, odkod prihajava in ali nisva kje videla dolgo in močno oboroženo nemško enoto. Komaj sva sledila vprašanjem ter jim odgovarjala. Sedaj šele sva se zresnila, stala sva kot v zemljo vkopana, brez besed, in kot so nama pozneje prisotne ženske zapale, obledela kot zid. Prav hitro sva od domačinov zvedela o vsem, kar se je še nekaj minut pred tem dejansko dogajalo. Kolona, mimo katere sva pravkar vozila, je bila slovita nemška enota, ki se je umikala iz Šoštanjja prek Slemenja, skozi Črno in Mežiško dolino v Avstrijo, kjer je šele nameravala odložiti svoje orožje. Med potjo po Koroški so jo ustavile brigade XIV. divizije z namenom, da se preda in odloži orožje, čemur pa se je sovražnik uprl. Naše brigade so komandi regimenta postavile ultimatum z časovno omejitvijo. Na predajo general ni pristal, čas ultimata je potekel in orožje je opravilo svoje. V borbi, ki je trajala več ur, je bila sovražna kolona popolnoma uničena, kamioni in vsa druga prevozna ter transportna sredstva pa so v celoti zgorela.

Še nekaj dni po tem dogodku so ležala trupa nemških vojakov ter zažgani avtomobili ob cesti, pod njo in na veliki poljski ravnini ter spominjala mimoidoče na zadnjo veliko in pomembno zmago naše NOV nad krutim in neizprosnim sovražnikom. Ta zmaga je bila toliko bolj pomembna, ker je bila izbojevana z zavirljivim uspehom in že v svobodi, tik pred begom sovražnika v njegov brlog.

Roman Kogelnik

KURIRČKOVA POŠTA

Kurirčkova pošta se je razrasla v množično akcijo slovenskih pionirjev in bi lahko rekli, da je za slehernega pionirja — kurirčka izjemen dogodek, prizadevnost in obenem tudi veliko priznanje. V tem letu, ko praznujemo 25. obletnico osvoboditve, bo ta akcija še posebno svečana.

Začetek kurirčkove pošte je bil 6. aprila in je po Sloveniji razdeljena na pet prog: gorenjska, primorska, dolenska, štajerska in naša koroška prog.

Značilnost in pomembnost za organizatorje ter udeležence v naši občini je bila v tem, da je bil začetek koroške proge prvič v naši občini, dne 6. aprila 1970 ob 10. uri pred spomenikom zmage nad fašizmom — na Poljani, na kraju, kjer so bile končane zadnje borbe druge svetovne vojne.

Pionir — zastopnik pionirskega odreda »Toneta Okrogarja-Nestla« s Prevalj je zbrane pred spomenikom pristrčno pozdra-

vil in zaželel vsem pionirjem — kurirjem, da bi kar najbolj uspešno opravili sprejeto nalogo. Zatem je izrazil željo, da bi kdo od prisotnih članov ZB spregovoril o pomenu njihove akcije.

Predstavniki občinskega odbora Zveze združenj borcev NOV Ravne na Koroškem je pozdravil začetek akcije slovenskih pionirjev — kurirčkovo pošto ter začetek naše koroške proge in nadaljeval:

»Pionirji bodo na tej dolgi progi opravili veliko nalogo, ki bo tekla na začetku po poteh koroških partizanov, po položajih borcev XIV. divizije in borcev bratskih enot 51. divizije iz naše doline do Slovenj Gradca, Dravograda, po vsej Dravski dolini v Maribor, dalje po obronkih Pohorja, kjer so se borili borci I. pohorskega bataljona, prek Slovenske Bistrice in Slovenskih Konjic v Vojnik, Velenje, Šoštanj, Žalec do Mozirja, prek Gornjega grada, kjer so se borili borci enot XIV. divizije oziroma enot IV. operativne

cone in dalje prek Kamnika, Preddvora, Golnika, Begunj do Pokljuke, kjer se bodo 23. maja sešli kurirji — pionirji vseh petih prog kurirčkove pošte iz naše republike.

Dragi pionirji in mladinci! To, kar je danes del mladega pisatelja in kar je le še pripoved vam mladim, to je bila pred 30 in 25 leti živa in kruta resnica.

Prav na današnji dan ob 5. uri zjutraj pred 29 leti so fašistične oborožene sile zahrbtno napadle našo domovino. V nekaj dneh je okupatorju uspelo brez omembe vrednih bojov zasesti in razkosati naše ozemlje na razne okupacijske cone, narodu pa so bile odvzete vse pravice in svoboščine. Okupatorjem pa ni uspelo našim ljudem vzeti narodne zavesti, poguma in zaupanja vase. To je zgodovinski dokaz monarhistične vladavine, njene korupcije na čelu s kraljem, kako je bila pripravljena narodna obramba in usposobljena njena oborožena sila.

V kritičnih dneh leta 1941 je monarhistično vodstvo stare Jugoslavije z naropanim bogastvom zapustilo ljudstvo in pobegnilo na varno v tujino. Manjši del teh pa se je vdinjal okupatorju. Tedaj je stopila pred narod Komunistična partija, ki je morala dvajset let delovati in izpopolnjevati svoje kadre v ilegali ter je pod Titovim vodstvom povedla vse naše narode v splošno ljudsko vstajo.

Tudi v naši Mežiški dolini se je med ljudstvom kalila revolucionarna misel. Obstajala je osnovna organizacija Komunistične partije, v zgodovini zapisana pod imenom »Sever«, ki je kovala zavest in misel, da človeka vredno življenje mora priti. Ko je nad narod prišel najhujši val odvzema svobode, preganjanje, požiganje domačin in moritve domoljubov, se je ljudstvo združilo s prekaljenimi revolucionarji v upor za svobodo in pravičnejši družbeni red. Ta revolucionarna misel pa je po svojih voditeljih v širšem merilu naše domovine dne 27. aprila 1941 zbrala okrog sebe narodu zveste predstavnike s ciljem, da ustanovi Osvobodilno fronto, ki je s svojimi temelji in programom segala daleč po domovini in našla svoje simpatije tudi v naših krajih.

Klicu Osvobodilne fronte v boj za svobodo so se odzvali mnogi naši rudarji, železarji, drvarji in kmečki sinovi, ki so se vključili v prvo koroško četo, iz katere so nastali bataljoni in odredi. Po vsej naši širni domovini je narodnoosvobodilno gibanje tako zakipelo, da so prvotni bataljoni in odredi prerasli v večje borbene enote — v brigade, divizije in korpuse — ki so okupatorju zadajali vedno večje izgube in tako so nastajala vedno večja osvobodjena ozemlja, na katerih se je razvijala tudi nova ljudska oblast.

Dragi pionirji in mladinci! V tem letu proslavljamo za vse naše narode pomembno jubilejno 25. obletnico osvoboditve izpod tujega jarma štiriletna okupacije. Mi, ki smo to dobo občutili in preživeli, se spominjamo, da smo bili preganjani samo zato, ker smo se rodili na slovenski zemlji. Zato, ker smo se naučili materinega slovenskega jezika — nismo imeli pravice do življenja, obsojeni na smrt smo se morali izogibati lastnega doma, silili so nas zatajiti lastno mater in tedaj je bila najskrom-

nejša tiha želja in obenem zakletev borca — partizana, boriti se proti okupatorju, biti svoboden na svoji zemlji in imeti pravico do obstoja lastnega naroda.

Prav na tem delu slovenske zemlje — pri nas — tu na Poljani, je potekala in se končala zadnja osvobodilna bitka druge svetovne vojne, v kateri je morala kloniti balkanska sovražna fašistična glavčina pred našo jugoslovansko ljudsko armado. Spomin na to zmago, na dokončno osvoboditev 15. maja 1945 je tudi osnova za vsakoletni praznik tega kraja, praznik občanov Mežiške doline.

Izvojevana je bila svoboda, nastopil je mir, začelo se je delo, obnova porušene domovine in razcvet na temeljih ljudske revolucije, razvila se je ljudska oblast vse do današnje socialistične samoupravne družbene ureditve.

Vse, kar je velikega, je vzkalilo na žrtvah — naš čas je velik, zato nikdar ne bomo pozabili žrtev, borb in zmag, ki naj bodo vam mladim in bodočim rodovom svetel vzgled. Obujanje in prenašanje vrednot, ustvarjenih v letih ljudske revolucije, v sedanost, v današnje življenje mladim rodovom ima ta pomen, da spoznate resničnost preteklosti, kovanja bratstva in enotnosti in medsebojne pomoči ter tovariškega odnosa.

Mi, ki smo sodelovali v narodnoosvobodilnem boju, ne želimo, da bi se morali tudi v z orožjem v roki boriti za svobodo, za pridobitve narodnoosvobodilne borbe in za današnji socialistični samoupravni družbeni red. Želimo le, da bi s svojo rastjo spoznali svoj narod, njegovo veličino, njegovo preteklost, bogate izkušnje, da bi spoznali, kolikšne žrtve so bile potrebne za to, da danes živimo v svobodi.

Kurirčkova pošta je ena izmed akcij, s katero vi pionirji zelo nazorno prevzemate in ponazarjate naloge, ki so povezane z velikimi naporji in žrtvami, ki so jih dali pri svojem velikem delu pionirji in mladi sploh v času narodnoosvobodilne borbe. Pri vaši akciji vas bodo spremljali nekdanji aktivisti Osvobodilne fronte, kurirji in borci. Seznanjali vas bodo s svojimi doživetji iz časa NOB. Njihove izkušnje si zapomnite, da vam bodo koristile pri splošni samoobrambi in v primeru napada na neodvisnost naše domovine.

Mislim, da delim mnenje vseh vas in vseh svobodoljubnih ljudi širom sveta, da bi želje in čestitke, poslane ob rojstnem dnevu maršalu Titu, izražene iz najmlajših src naše domovine, postale živa resnica, da bi bil maršal Tito še dolgo vrsto let zdrav, krepak in da bi nas še dolgo vodil v srečnejšo ter lepšo bodočnost.

Pionirji podružnične šole Lokovica so nato podali pester kulturni program z recitacijami in pevskimi točkami. Vrstile so se želje in pozdravi začetni patroli pionirjev — kurirjev od zastopnikov pionirskih odredov šole Prevalje, Ravne in posebne šole z Raven, da bi na dolgi, naporni poti premostili vse težave in ovire ter kurirčkovo torbo po predvidenem programu na določenih javkah predajali drug drugemu.

Pionirji — kurirji šole Lokovica so začeli progo in njim je zastopnica Zveze prijateljev mladine Slovenije tov. Vida Rudolfova izročila kurirčkovo torbo z za to

Sprejem kurirčkove pošte na Ravnah

Foto: K. Krevh

izdelanim zemljevidom in oznako koroške proge, sestavljeno centralno čestitko maršalu Titu za 78. rojstni dan, ki je bila pred odhodom prečitana. Tov. Rudolfova se je pohvalno izrazila o izvedenem programu, pozdravila navzoče, zatem pa pionirjem povedala resnično zgodbo o pionirju-kurirju iz časa NOB. Začetek kurirčkove pošte in kulturni program pa je s partizanskimi koračnicami popestrila godba na pihala s Prevalj.

Tako je kurirčkova pošta na koroški progi nadaljevala pot v smeri Lokovice, mimo Bašteja, prek Lokovice ob državni meji na Lom, kjer so torbico sprejeli člani pionirskega odreda »Franca Pasterka-Lenarta« iz Mežice, ti pa so jo predali pionirjem v Podpeci. Na Pikovem so jo sprejeli pionirji odreda »Henrika Zagernika« iz Črne. Naslednji dan so kurirji iz Črne ponesli torbico prek Žerjava do Polene in jo tu predali pionirjem Mežice, ki so nadaljevali pot do javke pri kmetu Andreju na Platu. Tu so torbico sprejeli pionirji iz Leš, jo predali pionirjem odreda »Toneta Okrogarja-Nestla«, ki so jo pri spomeniku padlih kurirjev pod Brinjevo goro predali kurirjem odreda »Prežihov Voranc« z Raven na Koroškem.

Dne 8. aprila ob 17.30 je bila v parku telesne kulture pred spomenikom Prežihovega Voranca na Ravnah sprejeta patrila pionirjev s kurirčkovo pošto. Taboriški odred koroških jeklarjev je postavil tabor s šotori, improviziral taboriški ogenj in po svojih najmlajših članih torbico sprejel. Sledil je kulturni program pionirjev osnovne šole v sodelovanju z učenci glasbene šole. Zbranim je o pomenu kurirčkove pošte spregovoril odbornik občinske skupščine tov. Ivan Žunko. Naslednjega dne je patrila krenila mimo Navrškega vrha do Rimskega vrelca, kjer so torbico sprejeli hotuljski pionirji in podali kratek kulturni program.

9. aprila ob 10. uri so hotuljski pionirji predali torbico pionirjem občine Slovenj Gradec. Zastopniki pionirskega odreda »Juričevega Andreja« iz posebne šole na Ravnah so tega dne odšli po stranski kurirčkovi poti prek Dobrij in Koroškega Selovca, obiskali spomenik talcev pri Neži in prek Brdinj ter Vrh prišli na javko do Dularja, kjer so prisostvovali predaji kurirčkove torbice. Hotuljski pionirji so izvajali kulturni program, zatem pa je nek-

danji aktivist OF tov. Vušnik Anton-Rastko pionirje pozdravil in jim povedal nekaj spominov iz časa NOB o vlogi nekdanjih pionirjev oziroma kurirjev.

Da je kurirčkova pošta v naši občini uspešno potekala kljub neugodnemu vremenu, je treba pripisati iznajdljivim članom štabov odredov. Ti so se verjetno zavedali, da se morajo, če hočejo zagotoviti varen prenos kurirčkove pošte, povezati z nekdanjimi kurirji — borci NOV, vojaki obmejnih karavlj JLA, ki so se tudi odzvali in jim z nasveti pomagali.

Dne 23. maja ob 11. uri se bodo pionirji — kurirji vseh petih prog srečali na Polkljuki, kjer bo slavnostni zaključek. Tako bodo naši najmlajši zagotovo prispevali znaten in verjetno tudi najbolj prisrčen delež k počastitvi 25. obletnice osvoboditve naše domovine, ki je za vse nas velik praznik.

Ludvik Pavlin

NORVEŠKA EKSPERTA NA RAVNAH

Pri nas se mudita norveška strokovnjaka za organizacijo dela g. Martin Hohlen in g. Björn Strugstad, ki bosta v okviru mednarodne pomoči delala na projektu enotne, sodobne organizacije dela v vseh treh tovarnah Združenega podjetja slovenske železarne.

Gre za uvedbo ameriškega sistema, ki se z uspehom uporablja tudi v skandinavskih državah. Nosilca naloge sta prepričana, da bosta ob tesnem sodelovanju vseh vodilnih delavcev iz posameznih slovenskih železarn odpravila dosedanje hibe in uvedla takšno organizacijo dela v tem slovenskem gospodarskem gigantu, ki bo omogočala doseganje ciljev slovenske črne metalurgije v prihodnosti.

Celoten projekt financira Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj, kratko: OECD (Organization for Economic Cooperation and Development). I. K.

ZA DOBRO VOLJO

Zobje

— Jaka pravi, da lahko starost kokoši ugotovi po zobeh.

— Kokoši vendar nimajo zob.

— Kokoši ne, pač pa Jaka.

Z zasedanja delavskega sveta

Na zasedanju meseca aprila so bili člani delavskega sveta tovarne najprej seznanjeni z rezultati poslovanja v prvem trimesečju letošnjega leta, nato pa s predlogom razdelitve sklada skupne porabe in amortizacije. V nadaljevanju zasedanja so razpravljali o predlogu za dopolnitev tekstualnega dela nekaterih pravilnikov, o predlogu za dopolnitev organizacijske sheme in spremembi na delovnih mestih s stalno oceno, o nekaterih ukrepih v zvezi s skrajševanjem delovnega tedna, predlogu za najetje dolgoročne kredita za trajna obratna sredstva in povečanju sklada za obratna sredstva ter o predlogu za prodajo stanovanj in odkup zemljišča.

Pri predlogu razdelitve sklada skupne porabe in amortizacije je bilo povedano, da smo vsa razpoložljiva sredstva po zaključnem računu iz lanskega leta, ki jih je sicer manj, kot smo pričakovali, prenesli na sklad skupne porabe. Ker smo poslovno leto 1968 zaključili z izgubo, smo morali iz ustvarjenih sredstev najprej pokriti leta 1968 nastali primanjkljaj, pokriti pa tudi obveznosti, ki so iz naslova sklada skupne porabe nastale v lanskem letu. Sredstva sklada skupne porabe so letos zato zelo omejena. Preostala sredstva bomo izkoristili za pokritje najnujnejših obveznosti v letošnjem letu, del sredstev pa je namenjen tudi za kreditiranje individualne gradnje stanovanj. Če želimo uveljaviti že sprejeti sklep delavskega sveta, da ne smemo izkoristiti sredstev, ki jih bomo šele ustvarili, bomo morali letos bolj kot doslej paziti na to, da posameznih postavk, predvidenih v razdelitvi sklada skupne porabe, ne bomo prekoračili.

Za predlog dopolnitve tekstualnega dela pravilnika o delitvi OD in sprememb na že ocenjenih delovnih mestih je bilo rečeno, da je na komisijo za OD, čeprav oba pravilnika veljata šele od 1. julija lani, prišlo precej pripomb in zahtev za dopolnitve in spremembe. Komisija vsem predlogom in željam razumljivo ni mogla ugoditi, meni pa, da so nekatere zahteve upravičene. Predloge, za katere meni, da so upravičeni in dovolj tehtno utemeljeni, tudi posreduje DS v potrditev. Tudi v pravilniku o dodatku za letni dopust so se predvsem pri pogojih in kriterijih, kdaj in v kateri višini so posamezniki upravičeni na polni ali samo delni del dodatka za letni dopust, pri obračunu pojavile nekatere nejasnosti, zaradi česar je bilo potrebno te določbe dopolniti in točneje določiti. Teh sprememb se je nabralo toliko, da jih v obliki dopolnitev ni bilo mogoče obdelati, zato je bil delavskemu svetu v prečiščenem besedilu posredovan v obravnavo nov pravilnik o dodatku za letni dopust. Tudi novi pravilnik je obdržal dosedanje višino konstantnega in gibljivega dela dodatka za letni dopust. TO sindikata je sicer predlagal povišanje konstantnega dela dodatka za letni dopust za znesek, za katerega so se povišali prevozniki stroški z javnimi prometnimi sredstvi. Kot je znano, stalni del dodatka za letni dopust bremeni sredstva sklada skupne porabe. Ker je sklad skupne porabe za letošnje v celoti razdeljen in dejansko ni bilo mogoče črtati nobene od predvidenih postavk, tako upravní odbor kakor tudi delavski svet predloga za povečanje stalnega dela dodatka za letni dopust nista mogla osvojiti.

Delavski svet je brez posebne razprave potrdil predlog o najetju kredita za trajna obratna sredstva in zahtevek KB in hranilnice v Ljubljani za povečanje poslovnega sklada za obratna sredstva.

V smislu že sprejetega sklepa, da se v tovarni pristopi k prodaji stanovanj, ki so bila zgrajena s sredstvi naše železarne in nato prenesena v upravljanje stanovanjskemu podjetju Ravne na Koroškem, je bilo predlagano, da delavski svet z že znanimi pogoji odobri prodajo družinskega stanovanja na Čečovu 43/d, v delno spremenjenih pogojih prodajo stanovanjske hiše Na gradu št. 7 in da prispeva tovarna za nakup stanovanjske hiše v Dobbi vasi v obliki dolgoročne kredita 60 % vrednosti stanovanjske hiše.

V okviru investicijskih del in izgradnje tovarne je bilo potrebno izvršiti regulacijo in

prestavitve struge potoka Meža. Nova struga je speljana prek zemljišča, ki je last Adolfa in Marije Jeromelj ter Albine Lepko v Dobbi vasi. Naša tovarna zemljišča, ki bi prišlo v poštev za zamenjavo na račun odstopljenega zemljišča, nima na razpolago, zato moramo zemljišče od obeh posestnikov odkupiti. Površina zemljišča ustreza površini struge potoka Meža, ceno za zemljišče pa je določila cenilna komisija, ki jo je imenovala skupščina občine Ravne na Koroškem.

Ker je v tovarni že ustaljena praksa, da se članom DST in UO, ki jim poteče mandat, po poteku mandatne dobe omogoči strokovna ekskurzija, je ob zaključku zasedanja delavski svet razpravljal tudi o tem vprašanju. Predlog, kam naj bi se izvedla strokovna ekskurzija, je pripravila posebna komisija, ki jo je s to nalogo delavski svet določil že na prejšnjem zasedanju.

Po pojasnilih posameznih predlogov, ki so bili obravnavani, in v razpravi izraženih mnenj in stališč je delavski svet sprejel naslednje sklepe:

1. Delavski svet vzame na znanje informacijo o rezultatih poslovanja tovarne v prvem trimesečju letošnjega leta.

2. Potrdi se predlagana razdelitev sklada skupne porabe v znesku 11.335.084 din in v istem znesku poraba teh sredstev po posameznih potrjenih postavkah. V okviru razporejenih sredstev sklada skupne porabe se odobri tudi znesek v višini 437.691,68 din, ki se bo izkoristil za dolgoročno kreditiranje individualne gradnje stanovanj.

3. Potrdijo se dopolnitve tekstualnega dela pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, kot sledi:

— v členu 27 se črta dosedanje besedilo 2. tč. in nadomesti z novim ter vstavi besedilo nove 4. in 6. točke. Dopolnjeno besedilo se glasi:

»2. Delavci, ki so končali višji administrativni tečaj, se ob nastopu na delo razporedijo v 2. skupino.«

»4. Delavci iz 2. točke tega člena, ki po absolviranju obeh skupin administrativnih in tehnično administrativnih del konkurirajo na razpisana ali razglašena delovna mesta, za katera se zahteva SS izobrazba, se razporedijo v 1. grupo strokovnih delavcev in napredujejo po določenih 39. člena pravilnika o delitvi OD do višine ocene delovnega mesta, ki ga zasedajo.«

»6. Delavci, ki imajo nižjo strokovno ali nepopolno srednjo izobrazbo in zasedajo delovna mesta, za katera se zahteva SS izobrazba, so upravičeni na OD po delovnem mestu, ki ga zasedajo, šele po absolviranju vseh skupin administrativnih in tehnično administrativnih del ter izdelavi in predložitvi strokovnega elaborata.«

— V členu 30 se doda besedilo nove 4. točke, ki se glasi:

»4. Delavec, ki zaseda delovno mesto, za katerega se zahteva nepopolna srednja strokovna izobrazba, ima pa dejansko višjo izobrazbo od zahtevane, se v prvem letu zaposlitve ocenjuje po merilih (a, b in c) po prvem letu.«

— V členu 32 se doda nova 2. točka, ki se glasi:

»2. Po uspešno končani pripravniški dobi se delavci za dejansko SS izobrazbo, razporejeni na delovna mesta tajnice, ocenjujejo po določenih 39. člena pravilnika o delitvi OD.«

— V celoti se črta sedanje besedilo 38. člena in nadomesti z novim, ki se glasi:

»1. OD pripravnikov se izplačuje iz skupnega sklada osebnih dohodkov pred delitvijo na obrate.«

2. Upravni odbor je pooblaščen, da za vsako leto posebej določi višino OD pripravnikov, pri čemer mora upoštevati potrebe tovarne in stopnjo njihove strokovne izobrazbe.«

— V členu 39 se dopolni besedilo sedanje 12. in 13. točke, ki se glasita:

»12. Če strokovni delavci, razporejeni v strokovne grupe, delajo pretežno v 1. in 2. okolju dela, se jim število enot po odbitku zaradi pomanjkanja delovne dobe poveča za 5 %. Delovna mesta s posebnimi okolji dela določi upravni odbor.«

»13. Dela konstrukterjev so posebno zahtevna, zato se jim prizna 5 % dodatek na oceno po strokovni grupi po odbitku enot zaradi pomanjkanja delovne dobe.«

— V členu 46 se v zadnji vrsti 1. odstavka črta beseda »zaposlitve« in nadomesti z besedilom »dejanske prisotnosti na delu«.

— V členu 64 se dopolni sedanje besedilo 5. odstavka in doda besedilo novega 6. odstavka. Dopolnjeno besedilo se glasi:

»5. OD za dela po posebnih pogodbah, v katerih je za dogovorjeno delo vnaprej določen pripadajoči znesek OD, se ne upoštevajo v izračunu dodatka za stalnost, premije in gibljivega dela ostanka OD.«

»6. Pogodbo o dodatnem delu je možno skleniti tudi za dela v redni proizvodnji, kjer se pojavljajo ozka grla. OD za taka dela se obračunava po merilih, ki veljajo za delavce, ki redno delajo po kodeksu del.«

4. V predlaganem besedilu se potrdi dopolnjeni pravilnik o dodatku za letni dopust in dopolnitve pravilnika za vrednotenje dela po enotnih osnovah.

5. Potrdijo se dopolnitve pravilnika o izdatkih za potne in druge stroške, ki se priznavajo med materialne stroške, in z veljavnostjo od 1. maja 1970 dalje prizna nova višina dnevnic za službena potovanja, kot sledi:

»1. Za delavce na vodilnih delovnih mestih, naštetih v 16. členu pravilnika o delitvi OD, za osebe na delovnih mestih, za katera se zahteva višja ali visoka izobrazba, če je ta oseba na takem delovnem mestu več kakor 12 let, za predsednika DTS, predsednika UO, predsednika sindikata, predsednika aktivna ZMS, sekretarja organizacije ZK, kadar potujejo v tej funkciji, in za člane DST in UO, kadar potujejo v tej funkciji, 60,00 din.

2. Za delavce na drugih delovnih mestih — 55,00 din.

3. Za učence v gospodarstvu 45,00 din.

4. Poleg dnevnic imajo delavci, ki potujejo službeno, še pravico do dodatka na dnevnic v obliki nočnine.

5. Nočnina pripada službenim potnikom za vsako noč, ki jo prebijejo na službenem potovanju, če traja potovanje najmanj 16 ur. Za nočni čas se šteje čas med 22. in 5. uro naslednjega dne.

6. Nočnina se obračunava v višini 40 % na dnevnic.

7. V izjemnih primerih so delavci upravičeni do povrnitve stroškov prenočišča do največ 60,00 din. V tem primeru morajo obračunu potnih stroškov priložiti račun za prenočišče. Če delavec predloži račun za prenočišče, nima pravice do nočnine.«

6. V predlagani obliki se potrdi predlog za dopolnitev organizacijske sheme v sklopu TPO, elektro remontu za šibki tok, gospodarsko računskem sektorju, APS, oddelku za varstvo pri delu in oddelku za osebne dohodke.

7. Potrdi se predlog za ukinitve delovnih mest v APS in oddelku za organizacijo in študij dela.

8. Potrdi se predlog za povečanje števila zaposlenih na že ocenjenih delovnih mestih, zmanjšanje števila zaposlenih na ocenjenih delovnih mestih, preimenovanje delovnih mest, ocenitev delovnih mest s stalno oceno in dopolnitev kodeksa del za obrate valjarno, elektro remont šibki tok in dela iskrilcev.

9. Potrdijo se dodatni predlagani ukrepi, ki jih je v zvezi s skrajševanjem delovnega tedna izvršiti v tovarni.

10. Potrdi se predlog o najetju kredita za trajna obratna sredstva in povečanje poslovnega sklada za obratna sredstva.

11. Pod pogoji, ki jih je določil DST, se odobri prodaja triinpolnbnega stanovanja na Čečovu 43/d, prodaja stanovanjske hiše Na gradu št. 7 in soudeležba naše tovarne pri nakupu stanovanjske hiše v Dobbi vasi.

12. V okviru investicijskih del in izgradnje tovarne se odobri odkup:

— parcele št. 82/2 v izmeri 7022 m², last Albine Lepko v k. o. Dobja vas, po ceni 1,22 din za m²;

— parcele št. 488/3 v izmeri 1795 m² v k. o. Stražišče, last Adolfa in Marije Jeromelj, po ceni 1,22 din za m².

13. Za člane DST, ki jim je letos potekla dveletna mandatna doba, se odobri izvedba 3-dnevne strokovne ekskurzije.

Iz dejavnosti sindikata

Predsedstvo tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata je v preteklem mesecu posvetilo največ pozornosti volitvam organov samoupravljanja. V to aktivnost so se še posebno vključile vse sindikalne podružnice s poudarkom na zbiranje in evidentiranje kandidatov za delavski svet podjetja, delavske svete sklopov obratov in svete obratov. Organizacija sindikata se je že vsa leta zavzemala za nadaljnji razvoj samoupravljanja v našem podjetju in tako je dopolnjeni statut prinesel novost o ustanovitvi svetov enot. To je vsekakor pozitivno, vprašanje pa je, kako bodo ti organi zaživeli in delovali, kajti izkušnje oziroma praksa nam kaže, da je bilo marsikaj izrečenega na račun neaktivnosti delavskih svetov sklopov obratov. Pred nami je še vrsta razprav o kompetencah in dolžnostih posameznih organov samoupravljanja, zato bi bilo prav, da bi dobro premislili, kaj vse bomo dali v obravnavo in sklepanje temu ali onemu samoupravnemu organu. Najbrž bi bilo napak, da smo sedaj tihi, pozneje se bomo pa spet jezili na sejah, ko nam ne bo jasno, o čem lahko sklepamo in o čem ne. Verjetno bi se morali dogovoriti tudi o tem, kako naše normativne akte urediti, da ne bo stalno prisotna bojazen, da bo višji samoupravni organ spremenil sklep nižjega organa, kar je v preteklem obdobju povzročilo dosti hude krvi. Ker smo doma vsi iz ene hiše, se najbrž o tem lahko dogovorimo, kajti sicer je upravičena bojazen o nadaljevanju stare prakse.

Predsedstvo TO sindikata je pregledalo poslovanje blagajne vzajemne pomoči in ugotovilo, da se blagajna vzorno vodi in da so bile knjižbe v letu 1969 pravilno izvršene. Odbor blagajne vzajemne pomoči je predlagal, da naj bi bil občni zbor vsako drugo leto in se tako prilagodil delovanju sindikata. Predsedstvo se je s predlogom strinjalo in naročilo odboru blagajne vzajemne pomoči, naj svoja pravila v tem smislu dopolni.

Združeno podjetje Slovenske železarne je v svojem statutu zapisalo tudi nekaj določil o delovanju sindikatov vseh treh slovenskih železarn, zato so vse tri organizacije sindikata izdelale osnutek pravil, po katerih bo deloval sindikat v združenem podjetju. Naša organizacija je imela na osnutek nekaj pripomb, ki so bile na seji vseh treh predstavnikov sindikalnih organizacij v glavnem osvojene. O teh pravilih bomo obširneje govorili v prihodnji številki Informativnega fužinarja. Člane ob tej priložnosti obveščamo, da bo prvi plenum koordinacijskega odbora sindikata združenega podjetja 16. maja v Štorah, na katerem bo obravnavano dosedanje delo sindikatov in gospodarski položaj združenega podjetja, potrditev izvršnega odbora sindikata ZP, izvolitev predsednika in namestnika izvršnega odbora sindikata ZP, sprejem pravil sindikata ZP in predlog finančnega plana koordinacijskega odbora sindikata ZP.

Predsedstvo je bilo mnenja, da je prav, če našim delavcem omogočimo nabavo knjige »Druga svetovna vojna« prek naše organizacije. Zanimanje je bilo izredno ve-

liko, saj se je naročilo na knjigo prek 120 naših članov. Res je, da je knjiga sorazmerno draga, saj stane 200 din, vendar je omogočeno plačevanje v desetih obrokih po 20 din, kar je prav gotovo privlačno. Izdajalci knjige zagotavljajo, da jo bomo dobili v maju ali juniju tega leta.

Predsedstvo je bilo informirano, da z letošnjim letom sindikat ne zbira več prijav za letovanje naših delavcev v počitniškem domu v Portorožu in da je ta posel prevzel splošni sektor našega podjetja. Menimo, da je taka odločitev umestna, saj je sindikat do sedaj samo zbiral prijave, medtem ko ni imel drugih vplivov na poslovanje v našem domu. Zato obveščamo vse tiste naše delavce, ki želijo v letošnjem letu preživeti svoj letni oddih v našem domu v Portorožu, da se naj za vse informacije ne obračajo več na sindikat k tov. Liziki Gorinšek, ampak na splošni sektor tov. Štefanu Filipančiču.

Organizacija sindikata pa je še vedno tista, ki na ta ali oni način pomaga najbolj socialno ogroženim našim delavcem, kamor vključujemo tudi brezplačno letovanje. Zato je predsedstvo predlagalo upravnemu odboru naj tudi v letošnjem letu odobri nekaj brezplačnih letovanj. Predlog je bil sprejet in tako bo lahko v predsezoni in po njej v Portorožu letovalo 80 naših delavcev brezplačno. V tem številu pa je vključenih tudi 40 članov delovne skupnosti, ki so odšli od 19. maja 1969 do 16. maja 1970 v zasluženi pokoj. Zato se naj vsi upokojevalci, ki so odšli v tem času iz našega kolektiva, zglasijo v pisarni sindikata, kjer bodo dobili informacijo o času preživljanja brezplačnega letovanja v Portorožu.

Poleg upokojevalcev bo torej brezplačno letovalo še 40 aktivnih članov naše delovne skupnosti. Konkretni predlog, kdo je upravičen na brezplačno letovanje, bo izdelala organizacija sindikata skupno z za to odgovornimi službami v podjetju in z obratno ambulanto zdravstvenega doma.

Pri ugotavljanju socialno ogroženih zaposlenih se bo ugotovilo dejansko stanje po obratih, kar pomeni, da ne bo izdelan ključ na upravičenost po obratih, ampak je število odobreno za tovarno kot celoto.

Upravni odbor je pri tem pokazal še posebno pozornost do resnično socialno ogroženih in sprejel sklep, da se takim, ki tega dejansko res ne bi zmogli, plača tudi prevozne stroške. Seveda se bo take primere obravnavalo individualno na komisiji, ki bo v letošnjem letu obravnavala upravičenost na brezplačno letovanje in ki je sestavljena iz naslednjih članov: Ivan Pungartnik, Milojko Milinković, Alfonz Polajner, Fanika Korošec in Milan Praznik.

Predsedstvo TO je obravnavalo in odobrilo naslednje finančne podpore in pomoči:

— Koroški šahovski podzvezi se je odobrilo 400 din za izvedbo republiškega šahovskega brzoturnirja za žensko mladino, s čimer je predsedstvo hotelo dati svoj prispevek za poživitev mladinskega ženskega šaha.

— Na predlog komisije za ženska vprašanja je bilo odobreno kritje stroškov v višini 600 din gimnazijskemu pevskemu zboru, ki je že nekaj let nastopal ob praznikih dneva žena in našim sodelavkam pripravljaj kulturne programe.

— Koroška ribiška družina bo razvila svoj prapor, zato se je obrnila tudi na našo organizacijo s prošnjo, da bi na prapor pripeli tudi spominski trak osnovne organizacije sindikata železarne Ravne. Predsedstvo se je odločilo, da se tej družini dodeli 500 din.

— Članu kolektiva tov. Jožetu Rutarju iz mehanske obdelovalnice se je zaradi dolge bolezni na njegovo prošnjo odobrilo 200 din socialne pomoči.

— Za humano akcijo »sončni vlak« je naša organizacija prispevala 200 din, s tem da so bile nalepke dane organizaciji Zveze mladine v tovarni, s čimer je pravzaprav predsedstvo ta denarna sredstva odstopilo ZMS.

Ob cesti

SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA

Na sejah meseca aprila je upravni odbor razpravljati o pripravah za zasedanje delavskega sveta tovarne in predlogih, ki so bili obravnavani na zasedanju. Posebej se je upravni odbor zadržal pri razdelitvi razpoložljivih sredstev sklada skupne porabe, predvsem pa pri iskanju možnosti, kako zagotoviti nekaj sredstev tudi za kreditiranje individualne gradnje stanovanj. Upravni odbor pa je razpravljati tudi o načinu izvršitve sklepov po zadolžitvi delavskega sveta, razpravljati o letovanju v našem počitniškem domu, obravnaval pa tudi problematiko, ki naj bi se pojavila v naši železarni v zvezi z minimalnimi in najnižjimi OD zaposlenih. Če se je upravni odbor strinjal z dodatnimi predlogi komisije za OD za spremembe na že ocenjenih delovnih mestih, pa še ni mogel osvojiti predloga za uvedbo enotnega odstotka za plačilo dela v podaljšanem delovnem času in spremembo načina obračuna dela in OD v podaljšanem delovnem času za delavce, zaposlene na delovnih mestih s stalno oceno. Upravni odbor meni, da predlagane spremembe zahtevajo temeljitejšo obdelavo in analizo v strokovnih službah tovarne. Predlogi, če bodo sprejeti, bodo obravnavani na enem od naslednjih zasedanj delavskega sveta.

S posameznih področij dela in poslovanja tovarne je upravni odbor ob upoštevanju predlaganih rešitev in sprejetih stališč sprejel naslednje sklepe:

— Upravni odbor se strinja, da je o okviru proslave 350-letnice, odkar v Mežiški dolini talimo jeklo, na Ravnah treba organizirati slikarsko kolonijo. Slikarska kolonija, na katero bi povabili največ šest slikarjev, bo meseca julija ali avgusta. Skupni stroški kolonije, ki jih bo morala pokriti naša tovarna, bodo po predračunu znašali predvidoma 11.300,00 din.

— Osvoji se predlog TO sindikata in odobri, da se letos na stroške tovarne v našem počitniškem domu v Portorožu omogoči brezplačno letovanje največ 80 članom delovne skupnosti. V število članov delovne skupnosti, ki bodo brezplačno letovali, so vključeni tudi tisti zaposleni, ki so bili lani starostno ali invalidsko upokojeni. Za preostalo število je upoštevati socialno najbolj ogrožene člane delovne skupnosti in člane delovne skupnosti, ki jim je letovanje ob morju iz zdravstvenih razlogov potrebno. Pri socialno ogroženih je potrebno ugotoviti njihovo dejansko število ne glede na obrat, v katerem so zaposleni, kar pomeni, da števila ni mogoče določiti po obratih, ampak za tovarno kot celoto.

— V zvezi z nakazanimi problemi, ki naj bi nastopali zaradi najnižjih OD zaposlenih v železarni in z namenom, da bi obravnavala za razreševanje teh vprašanj lahko bila bolj konkretna, je bilo odločeno:

— vodstvo kadrovske socialne službe tovarne mora sestaviti seznam tistih zaposlenih, katerih OD so v prvem četrtletju letošnjega leta bili nižji od 600 din. Seznam mora vsebovati tudi podatke o delovnem mestu in podat-

— Tov. Miha Visočnik že dalj časa bojuje, zato je bil delno prikrajšan razen pri mesečnih osebnih dohodkih še pri regresu za dopust za člane družine. Predsedstvo mu je zato odobrilo 200 din socialne pomoči.

Pri športnem društvu Fužinar že nekaj časa uspešno deluje karate klub, ki ga pa matično društvo ni imelo v finančnem programu. Pri dodelitvi 500 din finančne pomoči je imelo predsedstvo predvsem pred očmi dejstvo, da je ta športna panoga izredno pomembna za sposobnost občanov pri obrambi domovine in da njihovi člani veliko časa vlagajo v trening.

— Združenju rezervnih vojaških starešin Prevalje je bila dodeljena pomoč v višini 200 din.

Janez Strah

ke, če se OD nanašajo na polno število delovnih ur v posameznem mesecu;

— oddelek za obračun OD mora dopolniti sistem evidence poprečnih OD, tako da se bodo poprečni OD in število zaposlenih v posameznih skupinah ugotavljali na najmanj vsaj 100 din;

— vodstvo kadrovske socialne službe mora v prihodnje tekoče zasledovati in spremljati evidenco poprečnega doseganja OD, predvsem pa najnižje OD.

Na zasedanju delavskega sveta Združenega podjetja slovenske železarn je bil tovariš Gregor Klančnik imenovan za generalnega direktorja združenega podjetja in zato 31. marca 1970 v naši tovarni razrešen službenih dolžnosti. Ker uprava združenega podjetja še ni formirana, niti niso v zvezi z njenim delovanjem urejene druge organizacijske priprave, je upravni odbor ob upoštevanju navedenih dejstev odločil:

— od 1. aprila 1970 pa vse do pričetka funkcioniranja uprave združenega podjetja se generalni direktor združenega podjetja tovariš Gregor Klančnik obdrži na plačilni listi zaposlenih v naši tovarni;

— zaposleni v naši tovarni bodo tudi v prihodnje vse do ustanovitve uprave združenega podjetja opravljali potrebna administrativno tehnična dela za upravo ZP;

— do oblikovanja uprave ZP in plačila sredstev po predračunu, sprejetem ob sprejemanju letnih gospodarskih načrtov, je treba za vse storitve, navedene v prejšnjih točkah, proporcionalno z načrtom letošnje realizacije poleg naše tovarne obremeniti tudi železarni Jesenice in Store.

Način zbiranja stroškov, ki jih morajo za navedene potrebe pokriti vse tri tovarne, predpiše direktor GRS naše tovarne.

— Potrdi se predlog komisije za racionalizacije in v smislu člena 9 pravilnika o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih odobrijo nagrade:

— inž. Srečko Slemenšku in A. Godcu za izboljšavo, ki sta jo izdelala na vlečnem ravnalnem stroju v jeklovleku, v znesku 4.806,55 din. Nagrado si po lastnem sporazumu delita na polovico.

— Antonu Vehovarju in Robertu Jamšku za rekonstrukcijo, ki sta jo izvedla v zvezi z večjim izkoristkom odpadle tople vode, v višini 3.145,15 din. Nagrado si razdelita tako, da pripada Antonu Vehovarju 2.516,10 din, Robertu Jamšku pa 629,05 din.

— Na predlog uprave podjetja in posameznih sektorjev so bila odobrena naslednja službena potovanja v inozemstvo:

— Inž. Antonu Letonji, Jožetu Maticu in Maksu Urnautu 1-dnevno službeno potovanje v Avstrijo v zvezi z reševanjem problematike kvalitete izdelave osi, ki jih izdelujemo za tvrdko Saurer.

— Inž. Jožetu Rodiču in inž. Antonu Letonji 6-dnevno službeno potovanje v Švico, kjer se bosta udeležila letnega kongresa evropskega združenja za kontrolo kvalitete materiala. Poleg stroškov potovanja in dnevnice bremenimo našo železarno tudi prispevek za udeležbo na posvetovanju za vsakega po 550 šv. frankov.

— Maksu Urnautu 2-dnevno službeno potovanje v Avstrijo, kjer se bo udeležil strokovnega posvetovanja s področja livarstva. Poleg stroškov potovanja bremenimo našo železarno prispevek za udeležbo na posvetovanju v znesku 200 avstr. šilingov.

— Inž. Radu Jelerčiču in Francu Tušku 3-dnevno službeno potovanje v ČSSR z nalogom, da se v jeklarni Trinec seznani s tehnologijo litja 6-tonskih ingotov, ki naj bi jih kasneje pričeli vlivati tudi v naši topilnici.

— Za ureditev nekaterih tehničnih problemov, ki nastajajo pri elektromotorjih v valjarni, je bilo 1-dnevno službeno potovanje k tvrdki Elin v Avstriji odobreno inž. Janezu Bratini in profesorju fakultete za elektrotehniko v Ljubljani tovarišu Dolencu.

— Za urejevanje nužnih poslovnih zadev v Avstriji se je za naslednje obdobje odobrilo po 5 avstrijskih dnevnic inž. Božu Cimermanu, Borisu Florjančiču in Francu Faletu.

— Ze odobreno študijsko potovanje na Japonsko tovarišu Gregorju Klančniku se po-

daljša za 4 dni oziroma od prej odobrenih 10 na skupno 14 dni.

— V prvi polovici meseca maja praznuje tvrdka Ždas na Češkoslovaškem delovni jubilej in obletnico osvoboditve ČSSR. Na proslavo so povabili tudi predstavnike naše tovarne. Določeno je bilo, da bo našo tovarno na tej proslavi zastopal v.d. direktorja tovariš Franc Fale, za kar mu je bilo odobreno potrebno 6-dnevno potovanje v to državo. Potovanje bo opravljeno z osebnim avtomobilom tovarne.

— Na obvestilo šolskega centra Ravne na Koroškem, da je našim predstavnikom podelil mandat v svetu centra in da naj za naslednjo mandatno dobo imenujemo nove člane, je bilo odločeno, da se za predstavnike naše tovarne v svet šolskega centra Ravne na Koroškem za naslednjo mandatno dobo imenujejo: inž. Janko Gnamuš, inž. Anton Pratkanar, inž. Vlado Rac in Jože Bukovec.

— Meseca maja končuje delovodsko šolo strojne stroke določeno število zaposlenih v naši tovarni. Ob upoštevanju vrednosti in pomembnosti praktičnih nalog, ki so jih morali slušatelji izdelati, je bilo sklenjeno, da slušatelji za stroške zaključnega izpita na šoli sami plačajo po 50 din, razliko pa krije naša tovarna.

— Potrdi se predlog strokovnega kolegija in odloči, da se s stanjem na dan 30. aprila 1970 izvede izredna inventura materiala razreda 5 in 6. Za izvedbo inventure je upravni odbor imenoval centralno inventurno komisijo, na njen predlog pa potrdil tudi imenovanje popisnih komisij za posamezna popisna področja.

— Ugodeno je bilo prošnji delavskega muzeja na Ravnah in odobreno, da naša tovarna brezplačno odstopi dele stare valjarne, ki jih bodo lahko uporabili za eksponate. Katere dele stare valjarne in orodje bomo odstopili, določi tehnično vodstvo tovarne.

— Na upravni odbor je bilo dodatno dostavljenih več predlogov za benificiranje delovne dobe. Čeprav naj bi se ta, kot določa pravilnik, skrajšala samo v izjemnih primerih, pa se sodeč po številu in vsebini predlogov v zadnjem času s skrajševanjem delovne dobe v precejšnji meri poskuša reševati problem OD tistih zaposlenih, ki so razporejeni v strokovne grupe. Upravni odbor meni, da je razporeditev v strokovne grupe, kot to določa pravilnik, povsem v redu, meni pa, da bi mogoče kazalo nekatere določbe nekoliko dopolniti in spremeniti. Predlogom, ki so bili posredovani, zato ni ugodil, odločil pa je, da morajo strokovne službe problem, ki se je pričel pojavljati, preučiti in predlagati morebitne dopolnitve teh določb.

Upravni odbor je na sejah, razen navedenih sprejetih odločitev, moral razpravljati tudi o nekaterih drugih vprašanjih, s katerimi so se društva ali posamezniki obrnili na njegov naslov. O odločitvah, ki jih je sprejel, pa so bili prosilci osebno pisмено obveščeni.

-et

H U M O R

Okrožnica

Iz pisma ljubosumnega soproga: »Spoštovani gospod! Pred poroko moje žene ste bili z njo v tesnejših stikih, zato vas prosim, da v prihodnje ne prihajate v našo hišo.«

Odgovor: »Spoštovani gospod! Potrjujem prejem vaše okrožnice.«

Nadomestilo

— Vaša mačka je požrla našega kanarčka. Upam, da boste poskrbeli za nadomestilo.

— Seveda! Vsak dan dvakrat bom prišel k vam in bom kaj zažvrgolel.

Občinski sindikalni svet o aktualnih vprašanjih

OB ANALIZI ZAKLJUČNIH RAČUNOV DELOVNIH ORGANIZACIJ V OBČINI ZA LETO 1969

Občinski sindikalni svet in občinska skupščina sta zavzela enotna stališča glede uspehov in neuspehov delovnih in drugih organizacij v letu 1969. V splošnem je bilo gospodarjenje v letu 1969 rentabilno. Ob pregledu analize zaključnih računov pa se je občinski sindikalni svet ustavil pri pomanjkljivosti in o tem opozoril občinsko skupščino.

1. Analiza zaključnih računov delovnih organizacij iz gospodarstva in negospodarstva za leto 1969 je po našem mnenju ne popolna, ker ne zajema celotnega gospodarstva občine, ampak samo tiste, ki imajo sedež na območju naše občine. Delovne organizacije, ki imajo sedež na območju naše občine, imajo po analizi zaključnih računov zaposlenih 6133 ljudi, medtem ko je vseh zaposlenih po zadnjih podatkih v naši občini 8344. To se pravi, da nimamo točnega pregleda za delovne organizacije, ki imajo samo poslovne enote v naši občini in zaposlujejo 2211 ljudi.

Zaradi tega je občinski sindikalni svet predlagal skupščini občine Ravne in službi SDK, da morata v bodoče zahtevati zaključne račune tudi od tistih delovnih organizacij, ki imajo na območju občine Ravne samo poslovne enote.

2. Občinski sindikalni svet je nadalje opozoril na zmanjšanje števila zaposlenih pri nekaterih poslovnih enotah, katerih matična podjetja so zunaj naše občine. Na primer GG Slovenj Gradec — poslovni enoti Črna in Ravne sta zmanjšali število zaposlenih za 55 oseb ali za 16,24 %. Sindikati ne morejo mimo tega. Podpirajo uvažanje nove tehnologije v delovni proces, toda vztrajajo pri tem, da se mora pri uvajanju nove tehnologije vkalkulirati tudi prekvalifikacija odvečne delovne sile, ki jo povzroči moderna tehnologija, na drugo delovno mesto v delovni organizaciji sami ali zunaj nje.

STALIŠČA OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA DO ZADNJIH PODRAŽITEV

V mesecu aprilu je predsedstvo občinskega sindikalnega sveta razpravljalo o zadnji podražitvi mesa, ki je zelo močno razburila prebivalstvo, saj so se v poprečju dvignile cene mesa: teletine za 41 %, govedine IA za 14,3 %, govedine I za 8,4 % in govedine II vrste za 14,1 %. Prav tako o nekaterih predlogih, ki jih druge delovne organizacije predlagajo, da bi skupščina občine Ravne odobrila povečanje cen kruha, mleku in komunalnim storitvam.

Prošnjo za povečanje cen kruha je že pred razpravo obravnaval svet za cene skupščine občine in sprejel sklep, da se enotni kruh podraži od sedanjih 1,40 din na 1,50 din, mešani kruh od sedanjih 1,60 din na 1,80 din. Ustrezni svet je tudi spre-

jel sklep, da se poveča cena za liter mleka od sedanjih 1,40 din na 1,60 din.

Pri mleku je bila že sedaj odobrena cena za 1,45 din, toda mlekarna Celje je mleko prodajala po 1,40 din iz konkurenčnih razlogov. Predsedstvo je v razpravi zavzelo stališče, da bo občinski sindikalni svet nasprotoval vsakemu zvišanju cen osnovnim prehrabnim artiklom in komunalnim uslugam, ker bi to močno znižalo standard delovnim ljudem z nizkimi osebnimi dohodki, ki jih je v naši občini še precej. S tem seveda ne želi zmanjševati akumulativnosti prizadetih delovnih organizacij, ker misli, da je vprašanje cen potrebno reševati na drug, ekonomsko učinkovit način.

Preprečevati pa je treba tudi vsakršne morebitne špekulacije posameznih proizvajalcev, da bi z zmanjšanjem proizvodnje posameznih življenjskih artiklov pritiskali na povečanje cen. V primerih, da bi do tega prišlo, pa smatra občinski sindikalni svet, da je treba take špekulante kaznovati.

Občinski skupščini je bilo predlagano, da preudarno presodi stališča občinskega sindikalnega sveta in jih upošteva pri vseh nadaljnjih obravnavah cen življenjskih artiklov in komunalnih uslug.

Grozdje je nedolžnost vina.

Gomez de la Serna

VSAJ V OBČINI ENOTNA MERILA ZA IZPLAČEVANJE NADOMESTILA OSEB- NEGA DOHODKA ZA ČAS BOLEZNI DO 30 DNI

Analiza izplačil bolezni za prvih 30 dni odsotnosti z dela je pokazala, da je to vprašanje v normativnih aktih delovnih organizacij zelo neenotno urejeno. Nekateri delovne organizacije imajo v svojih pravilnikih taka določila za nadomestila osebnih dohodkov za čas bolezni do 30 dni, da se že ogroža življenjski standard občanov. Zaradi tega občinski sindikalni svet predlaga, da se na tem področju enotneje rešuje to vprašanje ter predlaga delovnim organizacijam in ustanovam naslednja enotna merila.

1. Nadomestilo za osebni dohodek za čas bolezni do 30 dni naj ne bo nižje kot 80 % od osnove za izračun nadomestila. Osnovo naj predstavlja poprečni osebni dohodek zadnjih treh mesecev pred nastankom bolezni. Dosedanje zakonsko določilo, da se jemlje za osnovo popreček osebnega dohodka od preteklega leta, ni v redu, kar se utemeljuje s hitrim porastom življenjskih stroškov in s porastom osebnih dohodkov v nekaterih delovnih organizacijah.

2. Delovne nezgode in poklicna obolenja naj bi se plačevala 100 % od poprečnega osebnega dohodka zadnjih treh mesecev.

3. Nezgode na poti z dela in na delo naj se obračunavajo 90 % od poprečnega osebnega dohodka zadnjih treh mesecev.

4. Nega obolelega družinskega člana naj se obračunava 80 % od poprečnega osebnega dohodka zadnjih treh mesecev.

Mladost
Foto: Broman

Skrajšani delovni teden in število dela prostih dni

Na zasedanju 27. marca letos je delavski svet sprejel program uvedbe skrajšanega delovnega tedna v naši železarni in v zvezi s tem potrdil tudi načrt pripadajočih prostih dni za letošnje leto. Potem ko je bil načrt prostih dni že objavljen, je TO sindikata organom upravljanja posredoval ugovor. V ugovoru je bilo navedeno, da potrjeno število prostih delovnih dni pri uvedbi 42-urnega delovnega tedna ni povsem točno. Zaposlenim naj bi po njihovem izračunu razen nedelj in praznikov v koledarskem letu pripadalo še 38 prostih dni in ne samo 36, kot je bilo navedeno v predlogu komisije.

Ponovni izračun in kontrola pripadajočih dela prostih dni sta pokazala, da je ugovor sindikata utemeljen. Ugotovljeno je bilo, da nastopa razlika med izračunom, ki ga je pripravila komisija, in izračunom TO sindikata zaradi tega, ker je komisija pri 42-urnem delovnem tednu vsak mesec upoštevala 3 proste dneve, kar znaša skupno 36 prostih dni, medtem ko je TO sindikata opravil izračun na dejansko opravljene delovne ure in dneve.

Z namenom, da zaposleni pri številu pripadajočih prostih dni ne bi bili prizadeti, je upravni odbor na podlagi ugotovljenih dejstev sklenil, da je delavskemu svetu posredovati v potrditev izračun števila prostih dni, kot ga je pripravil TO sindikata.

Spremenjeni predlog je bil predmet obravnave na zasedanju DST meseca aprila. Delavski svet je novi izračun dela prostih dni pri 42-urnem delovnem tednu potrdil. Zaposlenim tako letos, potem ko bomo uvedli 42-urni delovni teden, pripada naslednje število prostih delovnih dni:

januarja	3
februarja	2
marca	4
aprila	3
maja	2
junijs	4
julija	3

5. Tudi kronični alkoholizem se naj obravnava kot bolezen in naj se obračunava 80% od povprečnega osebnega dohodka zadnjih 3 mesecev. Kronični alkoholizem je treba prištevati k boleznim, ker ima izredno negativne posledice za posameznika in njegovo družino. Predvsem brez učinka se je boriti proti alkoholizmu s takšnim administrativnim ukrepom, kot je manjšanje nadomestila osebnega dohodka za izostanek zaradi bolezni, izzvana s stalnim uživanjem alkohola, zlasti še, ker tak način dosti bolj prizadene alkoholikovo družino kot njega samega.

6. Nadalje predlagajo, naj bi se nadomestilo za bolezen do treh dni zmanjšalo za 30% od osnove.

7. Za vajece naj bi se nadomestilo osebnega dohodka izplačevalo 100% od mesečne nagrade.

Občinski sindikalni svet predlaga vsem delovnim organizacijam, da izboljšajo kontrolo predvsem nad tistimi bolniki, ki bolujejo le do 3 dni.

F. K.

avgusta	4
septembra	4
oktobra	4
novembra	2
decembra	3

Število prostih dni v posameznem mesecu bomo zaposleni lahko pričeli uporabljati z uvedbo 42-urnega delovnega tedna, medtem ko ostane število pripadajočih prostih dni pri 44-urnem delovnem tednu nespremenjeno, kot je bilo objavljeno v prejšnji številki Informativnega fužinarja.

-et

Deljeni delovni čas in letni dopust

Na zasedanju 27. marca je delavski svet sprejel program uvedbe skrajšanega delovnega tedna v naši tovarni. Z uvedbo skrajšanega delovnega tedna je tedaj potrdil tudi ukrepe, ki jih moramo uveljaviti v tovarni. Med predlaganimi ukrepi pa tedaj ni potrdil predloga za spremembo deljenega delovnega časa, predloga, da se v čas rednega letnega dopusta všteje določeno število dela prostih dni, in predloga za podaljšanje časa odhoda avtobusov. Za predloge, ki niso bili potrjeni, je bilo naročeno upravnemu odboru, da jih mora ponovno preučiti.

O vseh naštetih spornih predlogih je zato bila ponovna razprava na upravnem odboru. Kar se tiče deljenega delovnega časa, je ta po mnenju strokovnega kolegija in upravnega odbora za tovarno koristen in potreben. Z namenom, da bi o tem povedali svoje mnenje tudi delavci, ki imajo odrejen deljeni delovni čas, je bila po sklepu upravnega odbora med njimi opravljena anketa. Vseh, ki imajo v tovarni odrejen deljeni delovni čas, je 82. Čeprav so bili anketni listi dostavljeni vsem, je izpolnjene anketne liste vrnilo samo 56 delavcev. Tako kot so delno tudi med prizadetimi različna mnenja o koristnosti in potrebah deljenega delovnega časa, tako so delno različni bili tudi njihovi odgovori. Velika večina tistih, ki so vrnili izpolnjeni anketni list, je odgovorila, da je deljeni delovni čas za določeno število zaposlenih v tovarni koristen in potreben. Vsi ti so se tudi strinjali s spremenjenim predlogom deljenega delovnega časa. Ni hče, torej tudi ne tisti, ki so menili, da deljeni delovni čas ni potreben, pa se ni strinjal s tem, da bi se ukinil 10% dodatek za deljeni delovni čas. Večina jih meni, da je število delavcev, ki imajo odrejen deljeni delovni čas, preveliko, in da bi ga bilo potrebno znižati na dejansko potrebno število zaposlenih. Izhajajoč iz takih ugotovitev se je upravni odbor zato odločil, da predlaga delavskemu svetu, da se deljeni delovni čas v tovarni še nadalje obdrži.

Pri predlogu, da se z uvedbo skrajšanega tedna v čas rednega letnega dopusta všteje določeno število dela prostih dni, je upravni odbor izhajal predvsem iz zakonskih določil, ki pravijo, da se v primeru, če delovna skupnost uvede 5-dnevni

delovni teden, šesti dan glede uveljavljanja pravic iz dela v delovni organizaciji — letni dopust, otroški dodatek in drugo — šteje, kot da bi ga delavec prebil na delu. Iz navedenih vzrokov je upravni odbor zato delavskemu svetu posredoval v ponovno odobritev prvotni, vendar delno korigirani predlog.

Po mnenju upravnega odbora prvotno predlaganega ukrepa, da naj se podaljša čas odhoda avtobusov za 10 minut oziroma od sedanjih 20 na 30 minut po končani izmeni, v tovarni ne bo potrebno uveljaviti. S podjetjem Ljubljana-transport, ki opravlja prevoze pri nas zaposlenih na delo in z dela, je bil dosežen sporazum, da se s 1. majem 1970 uvede postajališče za avtobuse tudi pri gornjem izhodu — zgradbi TKR. Za zaposlene, ki se vozijo v smeri Dravograd—Slovenj Gradec, bo to postajališče služilo za odhodno postajo, medtem ko bo za zaposlene, ki se vozijo v smeri Prevalje—Mežica, odhodna postaja še nadalje ostala sedanja avtobusna postaja. Z uvedbo nove odhodne postaje oziroma postajališča je po oceni vodstev obratov in strokovnih služb tovarne dana možnost pravočasnega prihoda na odhodno postajo ali postajališče, ne da bi za to bilo potrebno podaljšati čas odhoda avtobusov.

O vseh navedenih odprtih vprašanjih je delavski svet ponovno razpravljajal na zasedanju meseca aprila. Upoštevajoč predloge upravnega odbora in dodatno posredovane podatke ter stališča je delavski svet odločil:

— deljeni delovni čas se v tovarni še nadalje obdrži. Delavci, ki imajo odrejen deljeni delovni čas; delajo od 1. maja 1970 dalje deljeno ob ponedeljkih in sredo od 7. do 14. ure in od 16. do 19. ure.

Strokovni kolegij mora pregledati seznam delavcev, ki imajo odrejen deljeni delovni čas. Njihovo število je treba uskladiti s potrebami obratov in tovarne. Predlog, kateri delavci naj še nadalje obdržijo deljeni delovni čas, mora strokovni kolegij posredovati v potrditev upravnemu odboru.

— Z uvedbo skrajšanega delovnega tedna se v čas rednega letnega dopusta všteje naslednje število prostih dni:

pri 14 delovnih dnevih pri 44-urnem delovniku 1 prosti dan, pri 42-urnem delovniku pa 2 prosta dneva;

od 15 do 21 delovnih dni pri 44-urnem delovniku 2 prosta dneva, pri 42-urnem delovniku pa 3 prosti dnevi;

od 22 in več delovnih dni pri 44-urnem delovniku 3 prosti dnevi, pri 42-urnem delovniku pa 3 prosti dnevi.

To določilo pa ne velja za zaposlene, ki delajo v neprekinjenem tehnološkem procesu. Tem se v čas rednega letnega dopusta tako pri 44- kakor tudi 42-urnem delovnem tednu všteje samo 1 dela prosti dan.

— Čas odhoda avtobusov za prevoz z dela ostane nespremenjen. Avtobusi imajo kot doslej odhod 20 minut po končani izmeni.

-et

— Mojca, ti znaš samo govoriti, poslušati pa ne.

— Smešno! Slišala sem vsako besedo, ki sem jo rekla!

Odlikovani zaslužni sindikalni delavci

Pred dnevi je predsednik občinskega sindikalnega sveta Alojz Jehart izročil odlikovanja predsednika TITA štirim zaslužnim sindikalnim delavcem, in sicer:

Z redom dela s srebrnim vencem je bil odlikovan tov. **MIHAEL OŠLAK**.

Tov. Mihael Ošlak se je rodil 4. januarja 1928 v Črni na Koroškem. Osnovno šolo je obiskoval na Ravnah. Pozneje se je izučil za kovača in se nato zaposlil leta 1946 v železarni Ravne.

Že leta 1947 je postal predsednik mladinske organizacije železarne Ravne. Leta 1950 do 1951 je obiskoval nižjo partijsko šolo v Mariboru in jo je tudi uspešno končal. V letih od 1951 do 1953 je bil sekretar tovarniškega komiteja ZK železarne Ravne, od 1953. leta do 1954. pa predsednik delavskega sveta železarne Ravne. V letih od 1953 do 1956 je obiskoval šolo za visokokvalificirane delavce in jo tudi uspešno končal. Od leta 1959 do 1964 je bil predsednik sindikalne organizacije železarne Ravne. Od leta 1963 pa podpredsednik občinskega sindikalnega sveta, nato je leta 1965 prevzel funkcijo predsednika občinskega sindikalnega sveta, katero je opravljal vse do januarja 1970. leta. V tem času je bil član organov upravljanja, bil je tudi večkrat izvoljen kot delegat za kongrese sindikatov in ZKJ.

Poleg vseh funkcij, ki jih je opravljal v železarni Ravne in na občinskem sindikalnem svetu, se je zelo aktivno udeleževal tudi na drugih področjih družbenega in političnega življenja.

Z redom dela s srebrnim vencem je bil odlikovan tovariš **BOŽO RADIVOJEVIČ**.

Tov. Božo Radivojevič je bil rojen 5. januarja 1925 v Kuršumliji v SR Srbiji.

Leta 1936 se je skupno s svojimi starši preselil v Kranjsko goro, kjer je živel vse do okupacije Jugoslavije. Takoj po okupaciji je bil skupno s svojimi starši izgnan v Srbijo, kjer je leta 1944 začel aktivno sodelovati z NOB. Po vrnitvi iz jugoslovanske ljudske armade se je leta 1947 zaposlil v železarni Jesenice kot ključavničar. Tu je začel aktivno sodelovati z družbenopolitičnimi organizacijami in postal predsednik mladinskega aktiva, sekretar SKOJ in predsednik sindikalnega odbora. Leta 1949 je končal šestmesečno sindikalno šolo, ki je bila organizirana pri glavnem odboru ZS Slovenije v Ljubljani. Po končanem šolanju je na pobudo republiškega odbora sindikata kovinarjev Slovenije postal profesionalni predsednik sindikalne podružnice železarne Ravne. To funkcijo je opravljal vse do leta 1950, nato se je zaposlil v Metalurški industrijski šoli na Ravnah.

V dvajsetih letih življenja na Ravnah je aktivno sodeloval v družbenopolitičnem in kulturnem življenju kraja. Zelo aktivno je deloval tudi na športnem področju, v mlajših letih kot aktiven tekmovalec, a danes kot funkcionar.

Z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo je bil odlikovan tovariš **IVAN KUGOVNIK**.

Tov. Ivan Kugovnik se je rodil 1. maja 1923. leta na Prevaljah. Leta 1941 je bil skupno z materjo aretiran in pozneje zaprt v zbirnem lagerju Št. Vid nad Ljubljano skupno z očetom, ki je bil v zaporu že od začetka okupacije. Od tu je bil izseljen skupno s starši v Srbijo. Leta 1943 se je izučil v železniško obrtni šoli v Nišu za strugarja. Aktivno se je vključil v politično delo z mladino in bil junija 1944 sprejet v SKOJ in leta 1945 v KPJ. Po vrnitvi v Slovenijo se je zaposlil v železniških delavnicah v Mariboru. Takoj po zaposlitvi je bil izvoljen v mestni odbor mladine, a pozneje v okrožni odbor ljudske mladine Slovenije in SKOJ. Po razformiranju okrožij se je preselil v Ljubljano, kjer je bil zaposlen na glavnem odboru LMS. V tem času je tudi obiskoval sindikalno šolo v Beogradu in se pozneje zaposlil pri glavnem odboru sindikata Slovenije. Leta 1948 se je zaposlil v tovarni Peko Tržič. Pozneje pa se je zaposlil na mestnem sindikalnem svetu Tržič na delovnem mestu kulturno prosvetnega referenta. Leta 1951 se je zaposlil v železarni Ravne, kjer je bil vse do leta 1964, ko je odšel v TRO Prevalje. Pozneje se je zopet zaposlil v železarni Ravne, kjer še danes dela. V času svojega aktivnega dela je opravljal vrsto pomembnih funkcij v sindikatih in drugih družbenopolitičnih organizacijah.

Z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo je bil odlikovan tovariš **IVAN MOČNIK**.

Tov. Ivan Močnik je bil rojen 24. decembra 1918 v Šentjurju pri Celju. Doma je bilo veliko otrok, zaradi tega je kmalu občutil tegobe kmečkega otroka, ker je vseskozi živel v pomanjkanju.

Leta 1935 se je zaposlil kot pomožni delavec pri gradbenem podjetju Slograd, čez pol leta pa se je zaposlil v železarni na Jesenicah. Tu je postal član sindikalne organizacije in drugih takratnih delavskih naprednih gibanj. Tu je deloval vse do leta 1941, do vdora okupatorjev v našo državo. Še isto leto je začel sodelovati z organizatorji OF na ta način, da je zbiral sanitetni in drugi material za NOB. Marca leta 1944 se je aktivno vključil v NOB, kjer je deloval do tistega časa, ko so ga ujeli. Zaprt je bil v ljubljanskih policijskih zaporih, nato v Begunjah, od tu pa so ga odpeljali v koncentracijsko taborišče Dachau. Iz Dachaua se je vrnil leta 1945 in se ponovno zaposlil v železarni na Jesenicah. Tu je aktivno sodeloval v sindikalnih organizacijah in bil sekretar SKOJ. Leta 1948 je začel obiskovati sindikalno šolo v Ljubljani. Po končanem šolanju je bil službeno premeščen v Slovenj Gradec, kjer je bil predsednik krajevnega sindikalnega sveta. Leta 1949 se je zaposlil v železarni Ravne in poleg redne službe opravljal še funkcijo predsednika krajevnega sindikalnega sveta Ravne in bil istočasno tudi predsednik sindikalne organizacije železarne Ravne, poleg tega pa je aktivno sodeloval še v ZK, SZDL in v zvezi združenj borcev NOV. Član ZK pa je postal že 1. junija 1944. leta.

Za plotovi cveti

KAKO JE S SINDIKALNO ČLANARINO?

V prejšnji številki Informativnega fužinarja smo obrazložili, kako se v organizaciji sindikata zbira, deli in razdeljuje članarina, ki jo plačujejo naši delavci organizacijam sindikatov. Med tem smo prejeli od Sveta zveze sindikatov Jugoslavije »Zbirko predpisov« o finansiranju in finančno-materialnem položaju organizacij in organov sindikatov ter zveze sindikatov, zato bomo na kratko o tem obvestili naše člane.

Kakor smo že zadnjič ugotovili, znaša članarina 0,6 % od skupno ustvarjenega neto osebnega dohodka, izplačanega v mesecu oziroma od skupne mesečne vsote nadomestila osebnega dohodka, ki ga član prejme med boleznijo. V času nezaposlenosti člani sindikata ne plačajo članarine. Ne glede na višino osebnega dohodka ali nadomestila plačajo članarino v višini 0,10 dinarja učenci v gospodarstvu in tisti člani, ki so na neplačanem dopustu več kot 30 dni.

Sredstva članarine se delijo tako:

— 89,80 odstotka organizacijam in organom sindikatov ter zveze sindikatov v socialistični republiki,

— 7,30 odstotka centralnim odborom sindikatov in Svetu zveze sindikatov Jugoslavije za finansiranje njihove dejavnosti,

— 0,60 odstotka skladu za medrepubliško solidarnost,

— 0,30 odstotka skladu za znanstveno raziskovalno delo pri Svetu zveze sindikatov Jugoslavije,

— 1,25 odstotka skladu za dopolnilno finansiranje sindikalnih listov,

— 0,75 odstotka skladu za mednarodno solidarnost.

Sklepe in dogovore o delitvi sredstev znotraj socialistične republike Slovenije na organizacije in organe sindikatov pa smo detajlneje že obdelali.

J. S.

Tehnične izboljšave včeraj, danes, jutri

Ob cvetju še prekle ne motijo

Mnogokrat je slišati pripombe na račun racionalizacijske dejavnosti v naši tovarni. Priznati moram, da je večina teh pripomb objektivnih in upravičenih, zato sem dolžan pojasniti in na kratko opisati sedanje stanje na področju izboljšav.

23. aprila 1969 je sprejel DSP nov pravilnik o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih. Dostavljen je bil precej širokemu krogu sodelavcev, in to z namenom, da se z njim seznani sleherni član kolektiva; če smo s tem uspeli, ne vemo, če nismo, bi bilo zaželeno, da bi to pokazal odziv na ta članek.

Mimogrede naj omenim, kako je s pojmi, kot so racionalizacija, izum, tehnična izboljšava in koristen predlog. Pojmi izum, tehnična izboljšava in koristen predlog so točno opisani v 2., 3. in 4. členu pravilnika o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih in jih tu ne bi ponavljal. Mimo teh pojmov se je udomačil še pojem »racionalizacija«, ki po nenapisanih pravilih lahko pomeni vsakega izmed naštetih. Če je ta pojem pomensko najbolj ustrezen, ne vem, vendar mislim, da ga ne bi imelo smisla preganjati, saj se končno tudi komisija imenuje »komisija za racionalizacije«.

Pravilnik daje široke možnosti, kako čim uspešneje razvijati racionalizacijsko dejavnost.

Poleg klasičnega načina reševanja racionalizacij daje možnost sporočanja problemov, ki jih tisti, ki jih je opazil, ne more rešiti. Ta način bi omogočil, da bi se v podjetju centralno zbirali razni nerešeni ali slabo rešeni problemi, naj se tičejo proizvodnje, vzdrževanja, komercialne, računovodstva ali kakršnekoli dejavnosti. Na podlagi tako zbranih problemov bi komisija za racionalizacije razpisala nagrade za rešitev nalog.

Nagrada za javljeni problem znaša po pravilniku 5 din, nagrada za rešitev naloge pa se določi v razpisu.

Žal ta oblika racionalizacijske dejavnosti ni zaživela in se prijavljajo le predlogi posameznikov ali skupin, ki so večinoma že realizirani.

Razmišljali smo tudi o tem, da bi v obratih namestili skrinjice, kamor bi lahko vsi člani kolektiva odlagali predloge tehničnih izboljšav. Ta način bi skrajšal pot prijavljanja, vendar je vprašanje, če bi se s tem kaj izboljšalo, saj je postopek prijave racionalizacije tudi sedaj sorazmerno preprost. Prijava se lahko odda delovodji ali obratovodji, ki so jih dolžni posredovati naprej oziroma neposredno v oddelku za organizacijo in študij dela.

Če pogledamo nazaj, vidimo, da se je racionalizacijska dejavnost v zadnjih letih precej razmahnila, vendar še daleč ni takšna, kot bi morala biti in kot bi si jo želeli. Še vedno se racionalizacijske prijave rešujejo prepočasi. Vzrokov za to je več, naj jih nekaj navedem:

- pomanjkljivo izpolnjene prijave, ki jih je potrebno dopolnjevati,

- pomanjkljivo izdelani izračuni prihrankov, ki zahtevajo kar precej časa, preden se jih dopolni,

- potrebno je precej časa, preden se zberejo potrebni podatki za izdelavo ali preverjanje izračunov prihrankov.

Prijava z izračunom prihrankov je dolžan narediti prijavitelj. Če tega ne zmore, mu je dolžan pomagati nadrejeni, pa naj bo to delovodja, obratovodja ali vodja oddelka, lahko pa se izračun naredi tudi v obratnem obračunu ali pripravi dela.

Žal pa se tega držijo le ponekod in v oddelku za organizacijo in študij dela prihaja precej prijav, ki so pomanjkljivo izpolnjene, zlasti kar se tiče izračunov prihrankov. To pa povzroča zavlačevanje rešitve.

Končno se večina prijav le reši in prijavitelji prejmejo nagrade. Tu in tam se zgodi, da se oglasi kdo od »prizadetih«. Takšna pojasnjevanja stališč se ponavadi začne z že klasičnim uvodom:

»Saj jaz osebno nimam nič proti, če kdo kaj dobi, vendar je vprašanje...« In ta vprašanja se tičejo vprašanj, kdo si kaj zasluži, vprašanj poštenosti, pravičnosti in še marsičesa, skratka vprašanj in vprašanj na vprašanja nikoli ne zmanjka.

Ne trdim, da se pri kakšni nagradi ne bi našel tudi kak pomislek, vendar bi bilo dobro, če bi takšni gorečni pravičnejši spoznali, da bi bilo narejeno več škode, če kdo za svoje delo ne bi bil nagrajen in bi izgubil iniciativo za nadaljnje delo, kot pa če kdo dobi nagrado, ki je morda nekoliko sporna.

Ne bi bilo prav, če ne bi pogledali še tistega dela predlogov, ki ostanejo nerešeni oziroma ki jih komisija zavrne. To pa je druga plat medalje, in če smo si precej ogledali težave, ki jih imajo prijavitelji s strokovno službo in komisijo, si oglejmo še težave, ki jih imata ti dve s prijavitelji.

Ljudje prijavljajo vse mogoče. Na srečo je velika večina prijav takšnih, ki so realne in izvedljive, v večini primerov celo že izvedene. Nobenega dvoma ni, da so te izboljšave vredne priznanja in nagrade in to tudi dobijo.

Marsikatera prijava pa spravi ljudi, ki morajo o njej odločiti, v zadrego. Včasih se izkaže, da je pri kakšni izboljšavi avtorstvo sporno. To je videti neverjetno, toda marsikoga ni sram prisvojiti si nekaj, kar je naredil ali predlagal kdo drug. Nekateri predlagajo razne ukrepe, od katerih bi le težko pričakovali kakšnih koristi, drugi bi zopet radi izvajali razne grandiozne in drage rekonstrukcije, od katerih bi bile koristi v primerjavi s stroški le malenkostne. Takšni ljudje po navadi ne skoparijo z demagogijo in so neutrudljivi pri utemeljevanju svojih zaslug in zahtev. S svojimi predlogi, ki jih marsikdaj lahko postavimo na mejo logičnosti, pa naredijo več škode kot koristi.

Drugo vprašanje, ki je marsikdaj sporno, je vprašanje, kje preneha službena dolžnost in kje se začne samoiniciativa. Pravilnik sicer omogoča nagrajevati tudi tiste, ki so kakšno večje delo opravili po službeni dolžnosti. Celo za sodelavce v konstrukcijskih birojih, raziskovalnih oddelkih in na podobnih delovnih mestih daje možnost nagrajevanja uspešno rešenih nalog, vendar le v primeru, če rezultati nalog presežejo pričakovani učinek. To je sicer vse lepo in jasno napisano, vendar prihaja do težav in neenotnih pogledov, ko je treba takšen problem rešiti v praksi. Marsikdaj je težko potegniti mejo med vsakodnevnim rednim delom in racionalizatorsko dejavnostjo, še bolj pa se zadeva zaplete, ko je treba določiti, kaj se je od koga pričakovalo.

Takšne ocene in odločitve so subjektivne in razumljivo je, da izzovejo pri marsikom negotovanje.

In končno, če pogledamo, kako bi na področju racionalizacij moralo biti, vidimo, da bo treba odpraviti nekaj pomanjkljivosti.

Predvsem bi bilo potrebno, da vsak prijavitelj, ki izpolni prijavo na predpisanem obrazcu (dobiti ga je mogoče v obratovodstvu ali v oddelku za organizacijo in študij dela), naredi tudi izračun prihrankov oziroma če sam tega ne zmore, da se obrne do nadrejenega. V primerih, ko prihranka ni mogoče niti prikazati niti oceniti, tega seveda ni treba. Mimogrede naj omenim, da je slehernemu sodelavcu, ki sam ne zmore izpolniti prijave in izdelati izračuna, dolžan pomagati njegov nadrejeni. Poleg tega pa so vodje obratov, oddelkov in sklopov ter direktorji sektorjev dolžni na obrazec predloga vsakega svojega podrejenega napisati svoje mnenje o izboljšavi.

Menim, da izvrševanje teh obveznosti ne bi smelo nobenemu vodji povzročati preglavic, saj niso tolikšne, da se jih z malo dobre volje ne bi dalo izvrševati.

Naslednja slabost reševanja racionalizacij je v neekspeditivnem poslovanju. Nekaj krivde za to je v pomanjkljivo izpolnjenih prijavah, nekaj pa je kriv tudi sedanji način reševanja prijav, ki ga bo najbrž treba spremeniti.

Veliko težav pri reševanju racionalizacij predstavlja marsikdaj tudi izračun prihrankov. Marsikdaj je namreč težko priti do čim realnejših podatkov o raznih normativih, ko je treba ugotoviti, kakšni stroški so bili po starem in kakšni so po novem, izboljšanim postopku. Na to težavo bo najbrž treba računati še v prihodnje,

po vsej verjetnosti do takrat, ko bo v podjetju organizirana avtomatična obdelava podatkov, pa še takrat se bo najbrž pripetilo, da bo kakšen izračun povzročal preglavice.

Tudi nevoščljivost bi lahko bila ovira pri reševanju racionalizacij, vendar menim, da o njej ne bi imelo smisla razpravljati, saj ta človeška lastnost legalno ne ovira reševanja izboljšav in dodeljevanja nagrad, kar se pa razpravlja za vogali, naj ne bi bilo važno.

Priznati moramo, da se je na tem področju nekaj naredilo, nikakor pa ne smemo biti zadovoljni s sedanji oblikami reševanja racionalizacij, temveč moramo iskati nove, boljše. Stremeti moramo za tem, da postanejo izboljšave važnejša komponenta v celotnem razvoju podjetja, kot so sedaj. Pri ljudeh moramo vzpodbujati iniciativo za vsakovrstno izboljševanje dela in dajati enako veljavo izboljšavam z velikimi

in malimi učinki, saj je znano, da napredka ni moč doseči samo z velikimi skoki.

Kot vidimo, se je zadeva premaknila z mrtve točke, zaželeno pa bi bilo, da bi se o tem, kako ji dati večjega zagona, odprla razprava v Informativnem fužinarju.

Za konec naj navedem še nekaj številke o racionalizacijah za obdobje od leta 1965 do aprila 1970.

Število prijav	130
Število rešenih prijav	85
Število prijav, ki niso bile rešene, oziroma ki so še v postopku	45
Izračunana gospodarska korist rešenih prijav	5.611.401,80 din
Izplačane nagrade	71.982,60 din

Dejanska gospodarska korist je po vsej verjetnosti večja od izračunane, ker je bilo nagrajenih precej prijav, pri katerih ni bilo moč ugotoviti ekonomskega učinka.

Franjo Krivec

Tehnične izboljšave

Knjigovodja energetskega obrata Gabrijele Zdovc je predlagala, naj bi se v podjetju uvedla štednja papirja, in to na ta način, da bi interne dopise pisali na obe strani lista. Takšnega predloga komisija ni mogla imeti niti za tehnično izboljšavo niti za koristen predlog, temveč za javljen problem, ki bi ga bilo potrebno izboljšati. Nagrada zanj znaša po pravilniku 5 din.

Inženir Milan Dobovišek, inž. Vladimir Macur, inž. Alenka Rodičeva in tov. Milan Pavič so uspešno izvršili razpisano nalogo št. 4 »Rešitev problematike cementacijskih jekel«. Razpisana nagrada znaša 10.000 dinarjev, ki si jo delijo avtorji v razmerju:

— inž. Milan Dobovišek	50 %
— inž. Vladimir Macur	30 %
— inž. Alenka Rodič	15 %
— tov. Milan Pavič	5 %

Delovodja kovinske modelarne Ernest Pušnik je izboljšal kovinske modelne plošče za strojno kaluparico. Na robove plošč je privil letve iz poboljšane materiala in s tem dosegel, da se robovi ne obrabljajo več. Ko je letva obrabljena, se zamenja le njo, prej pa je bilo potrebno model premontirati na novo ploščo. Po zaslugi izboljšave se je zmanjšal tudi izmeček v strojni kaluparici, ker zaradi obrabljenih plošč forme niso tesnile in je prihajalo do iztekanja. Poleg izmečka je povzročalo iztekanje še zalivanje livarskih okvirov, ki jih je bilo potrebno čistiti.

Letni prihranek je izračunan za eno pozicijo odlitkov in znaša 88.996,70 din. Po oceni obratovodstva livarne pa je dejanski prihranek še mnogo večji.

Komisija je dodelila avtorju enkratno nagrado 2.315,90 dinarjev.

Inž. Srečko Slemenik in inž. Anton Goddec sta izdelala elektromagnetno končno stikalo za odrez palic na vlečno ravnalnem stroju UFXZRP-2 v jeklovleku. Originalno mehansko končno stikalo je zelo rado zatajilo in s tem povzročalo izmet in zastoje.

Zaradi izboljšave se je povečala produktivnost na stroju od 186,42 kg na uro na 308,49 kg na uro, to pa pomeni 347.247,66 din letnega prihranka pri letni proizvodnji 1300 ton.

Komisija meni, da so na povečanje produktivnosti vplivali še drugi vzroki, zato je pomnožila dobljeni prihranek s faktorjem 0,9 in na tej osnovi dodelila avtorjema enkratno nagrado 4806,55 din, ki si jo delita na polovico.

Obratovodja termoelektrike obrata Anton Vehovar in vodja oddelka za paro in centralno kurjavo Robert Jamšek sta v kotlarni izkoristila odpadno toplo vodo, ki nastane pri odsoljevanju. Vodo, ki je segreta na prek 200°C in ki je doslej odtekala v Mežo, sta speljala prek ogrevalnih cevi v rezervoar kondenzata. Učinek, ki sta ga dosegla s tem posegom, je dvojen. Prvič, v odplinjevalnem rezervoarju se iz vode zadovoljivo odvaja kisik, ki povzroča korozijo na kotelnih in črpalnih napravah, in drugič, pri vsakem litru vode se prihrani 44 kcal, kar pomeni pri letni proizvodnji 60.758.535 ton pare 179.610,64 din letnega prihranka. Od te vsote so že odšteli stroški rekonstrukcije 28.027 din.

Komisija je nagradila avtorja z enkratno nagrado 3145,15 din, ki si jo delita

— Anton Vehovar z	80 %
— Robert Jamšek z	20 %

Sedlar pri strojnem remontu Lovro Mačič je izboljšal postopek menjanja zaščitnih usnjenih mehov na vodilih za dviganje in spuščanje valjčnega tria pri srednji progvi v novi valjarni.

Po starem je bilo treba pri zamenjavi mehov demontirati ogrodje, predlagatelj pa je mehove prerezal in jih, ko so bili že nameščeni, zlepil.

Pri poprečno šestkratni menjavi mehov na leto znaša letni prihranek, dosežen z zmanjšanjem zastojev, 28.389,60 din.

Komisija je nagradila avtorja z enkratno nagrado 861,35 din.

Inž. Franc Uranc, inž. Ferdo Vizjak in tov. Štefan Ott so prijavili komisiji za ra-

V Reko na sprehod

cionalizacije napravo za preizkušanje žilavosti ostrine nožev. Komisija je bila obveščena od vodstva metalurškega oddelka, da je naprava za podjetje zelo zanimiva, vendar na žalost premalo izkoriščena. Komisija je sklenila, da je naprava, kar se tiče konstrukcije in izdelave, gotova in nagradila konstruktorja tov. Otta z enkratno nagrado 300 din.

O dodelitvi priznanja drugima dvema predlagateljema bo komisija razpravljala, ko bo naprava vključena v sistematično preizkušanje.

Delovodja jeklovleka Maks Klemenčič je omogočil premeščanje končnega stikala na vodilo ravnalnega stroja. Pred tem je bilo stikalo fiksno in je delo potekalo nemočno le pri ravnanju dolgih palic, pri ravnanju krajših palic pa se je lahko zgodilo, da je bilo vodilo med vlečenjem palice odprto. V tem primeru je začela palica opletati, na ta način pa lahko pride do stroloma.

Ekonomskega učinka pri izboljšavi ni mogoče ugotoviti, zato je komisija nagradila avtorja z enkratno nagrado 500 din.

Isti avtor je odpravil tudi zastoje na koničnem stroju. Črpalka za hladilno tekočino je bila pogosto pokvarjena in takrat stroj ni bil sposoben za delo. Namesto hladilne tekočine je k nožem napeljal stisnjeni zrak, tako da lahko stroj dela tudi brez črpalke.

Tudi pri tej izboljšavi ni mogoče ugotoviti ekonomskega učinka, zato je komisija nagradila avtorja z enkratno nagrado 300 din.

Delovodja jeklovleka Franc Ratej je na brusilnem stroju MALCUS MC-35 z manjšo rekonstrukcijo dosegel boljše izkoriščanje brusnih plošč.

Letni prihranek, dosežen z izboljšavo znaša 13.866,59 din.

Komisija mu je dodelila enkratno nagrado 512,80 din.

Remontni ključavničar Andro Đura je izdelal klešče za brušenje luščilnih nožev v jeklovleku. S tem je dosegel varnejše brušenje in boljše izkoriščanje nožev. Prej so bili noži uporabni do 48 mm, sedaj pa

Počitniški dom v Portorožu

Da je le sonce

Vsako leto ob zaključku sezone letovanj v našem počitniškem domu v Portorožu se organizira med člani kolektiva, ki so letovali v Portorožu, posebna anketa z namenom, da bi ugotovili zadovoljstvo članov oz. njihove kritične pripombe na poslovanje in dom kot tak. Tudi ob zaključku poslovanja doma v lanskem letu je sindikat izvedel anketo, ki je pokazala vse dobre in slabe strani, kar smo že objavili v Informativnem fužinarju v drugi številki letos.

Na podlagi tako zbranega gradiva je o vprašanju urejenosti počitniškega doma v Portorožu razpravljala UO, ki je za ureditev in odpravo vzrokov, ki so bili deležni največ pripomb, imenoval tričlansko komisijo v sestavi: za UO tov. Tušek Franc, za sindikalno organizacijo tov. Pungartnik Ivan in po službeni dolžnosti tov. Homan Jože ter Štefan Filipančič.

Komisija se je sestala večkrat in izluščila iz podanih pripomb konkretne sklepe. Ti so bili obravnavani na zadnji seji komisije ob prisotnosti tov. Petaverja, upravnika našega počitniškega doma v Portorožu. Sklep komisije je, da se celotno gradivo posreduje organom delavske samouprave podjetja v nadaljnjo razpravo in sklepanje. Komisija je sestavila naslednje sklepe:

1. ODNOS OSEBJA DO GOSTOV

a) Večina anketirancev meni, da ni imel upravnika doma in drugo osebje enakih odnosov do domačih gostov v primerjavi s tujimi. Ponovno se bo upravnika in osebje opozorilo, da ne smejo delati nobenih razlik in morajo biti enako pozorni do vseh gostov.

b) Obroki hrane se strežejo vsem z enakimi pogoji. Pismenih ali ustnih rezervacij miz ne sme biti. Vsakdo lahko sede k prosti mizi, pa najsi bo v jedilnici ali na vrtu.

do 28 mm. Izkoriščenost nožev se je torej povečala za 20 mm, kar znaša pri 300 porabljenih nožih na leto 9085,43 dinarjev prihranka.

Komisija je nagradila avtorja z enkratno nagrado 458 dinarjev.

Izmenski delovodja ostrega brušenja v mehanski obdelovalnici Alojz Pori je izdelal pnevmatično vpenjalno napravo na stroju za brušenje strgarskih nožev. Stara ročna vpenjalna naprava je bila neustrezna in je povzročala na stroju ozko grlo.

Letni prihranek, dosežen z izboljšavo, znaša 17.927,83 dinarjev. Komisija je nagradila avtorja z enkratno nagrado 508,55 dinarjev.

F. K.

c) Dodelitev sob se ne sme spreminjati. Naši člani morajo dobiti tiste sobe, ki so jim bile dodeljene ob rezervaciji.

d) Glasbena skrinja je prav tako predmet številnih pripomb. Komisija smatra, naj se jakost zvoka primerno uravna in naj se prepove uporaba med kosilom in večerjo.

2. NERED IN NEČISTOČA

a) Komisija smatra, da se mora povečati število čistilk od 2 na 3. S tem bo možno bolje urediti sobe, počistiti druge prostore v stavbi in vzdrževati park.

b) Na vrtu pred stavbo se prepove žoganje in igranje perjanice (badmintona).

c) Parkirni prostor se poveča ali vsaj uredi v danih možnostih. Za garažiranje bo potrebno poiskati trajnejšo rešitev.

d) V času kosila in večerje je možno dobiti pijačo le pri mizah (samo redni gostje oz. abonenti). S tem ukrepom je jasno povedano, da je bife v času kosila in večerje brezizjemno zaprtega tipa.

e) Rekviziti za rekreacijo in otroška igrišča. Prostor za stavbo, na katerem je bilo do lanskega leta dovoljeno kampingiranje, se preuredi v rekreacijsko — igralni prostor. Ponovno se postavi mize za namizni tenis, nabavijo se keglji za rusko kegljišče, postavi se tabla za igranje košarke, uredi se miniaturno igrišče za odbojko in nabavi večje število šahov. Čolni se ne nabavijo iz dveh vzrokov:

1. so predragi,
2. povzročajo prepir in nezadovoljstvo.

Upravnik doma je zadolžen, da stopi v direktni kontakt s čolnarji v slovenskem Primorju in da na željo posameznikov ali skupine organizira prevoz oz. izlet s čolni, vendar na stroške uporabnikov.

Otroška igrišča (peskovnik, gugalnik, plezala) se uredijo po ogledu in konkretnih možnostih ureditve. Načelno naj ne bi bila igrišča

na prostoru pred stavbo, ki je namenjen za počitek.

f) Nabavi se nov televizijski aparat, ki bo dobil svoj prostor v jedilnici — ne pa v točilnici.

g) Instalacije — predvsem vodovodne pipe — je potrebno temeljito pregledati in popraviti. Komisija predlaga, da pošljemo za to opravilo delavca — strokovnjaka iz ŽR, ki bo delo najbolje in verjetno najceneje opravil. Vse usluge, ki jih opravljajo razni servisi v našem Primorju, so zelo drage, po drugi strani pa nekvadratne.

h) Ležalne deske se oštevilčijo po sobah. Tako dobi vsaka soba najmanj eno ležalno desko, katero lahko uporablja in za katero odgovarja. Če jih je premalo, se še nabavijo.

3. ADAPTACIJA DOMA

Če hočemo ustreči vsem pripombam in upravičenim zahtevam naših članov, ki letujejo v Portorožu, je potrebno dom temeljito preurediti. Del počitniškega doma je funkcionalno neprikladen za letoviško bivanje. Ta trakt je treba porušiti in dozidati primerne prostore v bližnji prihodnosti.

Za zgornji del zemljišča pa lahko iščemo partnerja, da bi povečali fond ležišč in bi lahko našim ljudem nudili večje ugodje.

Kakor je razvidno iz sklepov, ki jih komisija predlaga delavski samoupravi v nadaljnje reševanje in se z njimi strinja vodja počitniškega doma v Portorožu, je v odpravljanju napak zajeta večina pripomb v anketi, ki so se nanašale na to področje.

Prepričani smo lahko, da bodo organi delavske samouprave sklepe sprejeli, jih dopolnili in da se bo njihovo izvajanje spremljalo.

Ali bo letovanje v našem počitniškem domu v Portorožu res boljše, je vprašanje, ki si ga postavljamo mi vsi. Upamo, da bo, ker se je zadeva konkretno in temeljiteje pričela razpravljati in so možnosti odpravljanja nepravilnosti, prav posebno onih, ki prizadevajo naše medsebojne odnose in počutje. Dom je naš, namenjen našemu članstvu, da se spočito vrne na delo.

ik

»Večer«

Foto: A. Sertel

KJE BOMO LETOVALI

Ta seznam letovišč nikakor nima namena speljati sodelavce od letovanja v našem počitniškem domu v Portorožu drugam. Le zamudno brskanje po prospektih naj prihrani tistim, ki želijo bolj na jug. Cene so seveda — kot vse drugo tudi — prepisane, in zato pač orientacijske.

Baška voda na makarski rivieri

Baška voda je malo mesto, ustanovljeno v 18. stoletju. Ima blago mediteransko klimo, lepe peščene plaže, obkrožene s starimi borovimi gozdovi. Ohranjene so tudi izkopenine iz rimskih časov.

Cena penziona v sezoni od 40 do 44 din, izven sezone od 36 do 39 din. Sobe pri privatnikih, hrana v restavraciji.

Biograd na moru

Biograd na moru je majhno pristaniško mesto v Pašmanskem kanalu, 29 km južno od Zadra in leži v najbolj rodovitnem delu Dalmacije. V bližini je sladkovodno Vransko jezero, poznamo po ribogojništvu in lovu na močvirske ptice.

Cena penziona v sezoni od 42 do 46 din, izven sezone od 40 do 43 din. Sobe pri privatnikih, hrana v restavraciji.

Bohinj

Bohinj slovi kot prijetno alpsko letno in zimsko letovišče. Čudovito jezero je primerno za kopanje, jadrnanje in ribolov. Prijetni so izleti na Vogel, Komno, k slapu Savica itd. Turistično društvo Bohinj prireja folklorne in druge turistične prireditve.

Cena penziona v Mladinskem domu: od 1. julija do 15. septembra 38 din, v ostalih mesecih 32 din.

Crikvenica

Crikvenica je prijetno mesto v Hrvatskem primorju, znano po klimatskem kopališču, lepi dolgi peščeni plaži, zaščiteni pred vetrom z velikim parkom. Ob obali so urejena sprehajališča. Smeri izletov: Krk, Trst itd.

Cena penziona v sezoni od 47 din, izven sezone do 40 din. Sobe pri privatnikih, prehrana v restavraciji.

Filip Jakov

Filip Jakov je vasica, oddaljena 4 km od Biograda na moru. Leži v Pašmanskem kanalu, ima lepo plažo in zgodovinske znamenitosti iz rimskih časov.

Cena penziona: v sezoni do 42, izven sezone do 40 din. Sobe pri privatnikih, hrana v restavraciji.

Gradac na moru

Gradac na moru leži v srednji Dalmaciji ob obali Neretvanskega kanala. Ima dve čudoviti peščeni plaži, dolgi 2 km. Zaradi ugodnih klimatskih razmer se je uvrstil med glavne turistične centre na Jadranu. Blaga sredozemska klima in zaščitenost pred vetrovi omogočajo prijetno letovanje tudi jeseni in pomladi.

Cena penziona v sezoni do 55, izven sezone do 45 din.

Kraljevica

Kraljevica leži ob magistrali, 25 km južno od Reke. Glavna turistična točka je polotok Oštro, na katerem so peščene plaže, moderni hoteli in lepe vile. V borovem gozdu je moderen avtokamp.

Cena penziona v hotelih Praha, Zagreb, Riviera 55 din, izven sezone 42 din; v naselju Carovo do 45 oziroma 35 din.

Korčula na otoku Korčuli

Korčula je znana po mediteranskem rastlinju ter po lepih plažah in borovih gozdovih. Zelo dobro so ohranjene zgodovinske gotske in renesančne znamenitosti.

Cena penziona v sezoni 44 din, izven sezone pa 40 din. Sobe pri privatnikih, prehrana v restavraciji.

Kukljica

Kukljica je malo letoviško mesto na otoku Ugljanu. Otok je poraščen z gostimi boro-

vimi gozdovi. V bližini mesta je več lepih plaž. Kraj je priporočljiv za goste, ki ljubijo mir.

Cena penziona v sezoni do 46 din, izven sezone do 44 din. Sobe pri privatnikih, prehrana v restavraciji.

Murter

Murter je največji otok na področju Šibenika. Ves je poraščen z bujno vegetacijo, ki obkroža plaže. Vsa naselja so povezana z asfaltno cesto, ki pelje od Tijesna prek malega ribiškega naselja Jezero do mesta Murter.

Cena penziona z bivanjem v privatnih sobah znaša v sezoni 46 din, izven sezone do 44 din.

Milna

Milna je mesto ob dolgem zalivu na otoku Braču. Ima lepe peščene plaže. Morje je primerno za ribolov in športe na vodi.

Cena penziona v sezoni je 37 din, izven sezone do 34 din. Sobe pri privatnikih.

Mali Lošinj

Mali Lošinj je lepo turistično mesto na otoku Lošinju. Ima lepo urejene plaže, pred vetrom pa jih ščitijo borovi gozdovi. Stari del mesta je grajen v stilu baroka in klasicizma. Ohranjeno je veliko zgodovinskih znamenitosti.

Cena penziona v sezoni 54 din, izven sezone 48 din. Sobe pri privatnikih.

Kaštel Stari

Kaštel Stari je slikovito mesto v bližini Splita. Ima lepe plaže, obdane z gozdom.

Cena penziona v sezoni 40 din, izven sezone 38 din. Sobe pri privatnikih, prehrana v restavraciji.

Novalja na otoku Pagu

Novalja je staro antično mesto na otoku Pagu. Ima lepe peščene plaže, obdane z borovimi gozdički.

Cena penziona v sezoni do 43 din, izven sezone do 39 din. Sobe pri privatnikih, prehrana v restavraciji.

Novigrad

Novigrad je ribiško mesto ob ustju reke Mirne na zahodu Istre. Ima bogate kulturno-zgodovinske spomenike iz VI. stoletja. Plaže so odlično urejene in obdane z borovci.

Penzion v hotelu Laguna znaša v sezoni 69 din, izven sezone 52 din.

Cena penziona v sezoni 42 din, izven sezone 40 din. Sobe pri privatnikih, prehrana v restavraciji.

Ohrid

Ohrid je mesto z bogato zgodovinsko preteklostjo. Leži na skrajnem jugu Jugoslavije. V njem so ohranjeni številni kulturno-zgodovinski spomeniki. Ob jezeru je zgrajeno veliko novih hotelov in drugih gostinskih objektov. Peščene plaže so čiste, voda je topla.

Cena penziona v hotelu Orce Nikolov znaša v sezoni 55 din, izven sezone pa 50 din.

Omiš

Omiš je zanimivo staro mesto ob ustju reke Cetine ob podnožju Mosorja in mirno letovišče. Ima lepe parke in prostrane peščene plaže. Cena penziona v sezoni 37 din, izven sezone 34 din. Sobe pri privatnikih.

Poreč

Poreč je najstarejše mesto in najbolj znan turistični center v Istri. Morje je čisto, obala slikovita, plaže obdane z borovimi gozdovi. V mestu so ohranjeni številni kulturno-zgodovinski spomeniki.

Cena penziona v sezoni v hotelih Riviera ali Neptun do 70 din, izven sezone 60 din. Dnevna oskrba z bivanjem v privatnih sobah in prehrano v restavraciji znaša v sezoni do 44 din, izven sezone pa do 34 din.

Pula

Pula je znano zgodovinsko mesto. Ohranjeni so številni spomeniki iz dobe rimskega im-

perija. V borovih gozdovih ob morski obali so urejena turistična naselja z lepimi hoteli, vilami in avtokampi.

Cena penziona v sezoni do 46 din, izven sezone do 38 din. Sobe pri privatnikih.

Cena penziona v hotelih znaša v sezoni do 70 din, izven sezone pa do 50 din.

Primošten

Primošten leži na polotočku južno od Šibenika. Ima blago klimo. Tukaj je tudi mednarodni kamp esperantistov.

Cena penziona v sezoni 44 din, izven sezone 40 din. Sobe pri privatnikih, prehrana v restavraciji.

Pag na otoku Pagu

Pag je glavno mesto istoimenskega otoka, znanega po paškem siru, čipkah, solinah in odličnem vinu. V mestu in na obeh straneh zaliva so urejene peščene plaže. Tu so tudi izviri pitne vode. V bližini kopališča je zdravilno blato z muljem, ki zdravi revmo in kožne bolezni.

Cena penziona v hotelu Bellevue 63 din, izven sezone 49 din.

Cena penziona za privatno sobo in hrano v hotelu Jadran znaša v sezoni 38 din, izven sezone 34 din.

Pakoštane

Pakoštane so ribiško mesto, oddaljeno 7 kilometrov od Biograda in 1 kilometer od Vranskega jezera. V tem letovišču so lepe peščene plaže, obdane z borovimi gozdovi. V izobilju je morskih in sladkovodnih rib.

Cena dnevne oskrbe z bivanjem v privatnih sobah znaša v sezoni do 50 din, izven sezone do 47 din. V kampu Partizan Tezno je cena penziona 26 din. Stanuje se v vikend hišicah.

Rab na otoku Rabu

Rab je glavno mesto istoimenskega otoka. Stari del mesta leži na polotočku med zalivom Sv. Fumiye in rabskim pristaniščem na vzhodu. Mesto krasi eden izmed najlepših in največjih parkov na vzhodni obali Jadranskega morja.

Cena penziona v počitniškem domu znaša 41 din, izven sezone pa 36 din.

San Marino — Lopar na Rabu

San Marino je novo hotelsko naselje na otoku Rabu, oddaljeno 2 kilometra od Loparja. Ima odlično urejene peščene plaže in okolje. V naselju so športni objekti in otroška igrišča. Proste kapacitete imajo do 11. julija in od 22. avgusta dalje.

Cena penziona od 40 do 55 din.

Selce

Selce so kopališko mesto in pristanišče, oddaljeno 3 kilometre od Crikvenice. Lepa peščena plaža je primerna za otroke.

Dnevna oskrba z bivanjem v privatnih sobah in prehrano v restavraciji znaša v sezoni 49, izven sezone pa 46 din.

Stari grad na Hvaru

Stari grad je zrasel na ruševinah grškega kolonialnega mesta Paros. V mestu je veliko zgodovinskih spomenikov. Plaže so lepo urejene in obdane z borovimi gozdički.

Cena penziona v sezoni 43 din, izven sezone 40 din.

Sukošan

Sukošan je 11 kilometrov oddaljen od Zadra. Leži v zalivu Zlata luka in je znan po ostankih rimskih zgradb in grobov. Zaščiten je pred vetrovi, ima lepo plažo in možnosti za prijetno kampiranje. Stanovanje in prehrana pri privatnikih.

Cena penziona od 41 do 46 din.

Supetar na Braču

Supetar leži na severni obali otoka Brača. S kopnim ima dobre prometne zveze. Ima lepe plaže, obdane z borovimi gozdički. V mestu ne manjka znamenitosti.

Cena penziona v hotelu Plaža v sezoni 52 din, izven sezone pa 40 din.

Dnevna cena za bivanje v privatnih sobah in za prehrano v restavraciji znaša do 44 din.

Tkon

Tkon je vasica na severovzhodni obali otoka Pašmana in šteje okoli 800 prebivalcev. Lepo urejena plaža je blizu vasi in je izredno primerna za otroke.

Cena penziona v sezoni 34 din, izven sezone 32 din. Stanovanje in hrana pri privatnikih.

Turanj

Turanj je vasica in пристanišče. Leži 24 km južno od Zadra.

Cena penziona v sezoni 37 din, izven sezone 34 din.

Tijesno na Murterju

Tijesno je ribiško naselje na vzhodni obali Murterja. Ima lepo urejene plaže, obdane z borovimi gozdički.

Cena penziona v sezoni 45 din, izven sezone 40 din. Sobe pri privatnikih, hrana v hotelu Borovnik.

Umag

Umag je lepo in za bivanje prijetno mesto ob zahodni obali Istre. Obkroženo je z vinogradi in borovimi gozdički. Plaža je lepo urejena in je primerna tudi za otroke. Sobe pri privatnikih, hrana v restavraciji.

Cena penziona v sezoni 39 din, izven sezone 36 din.

Ulcinj

Ulcinj je znano letovišče na jugu Jadrana. Znamenit je po 13 kilometrov dolgi peščeni plaži pa tudi kot klimatsko zdravilišče za revmatična obolenja.

Cena penziona v sezoni 44 din, izven sezone 36 din. Sobe pri privatnikih, hrana v restavraciji.

Vrsar

Vrsar je majhno istrsko naselje, oddaljeno od Poreča le 9 kilometrov. Znano je predvsem po lepih plažah, obdanih s pinijevimi gozdički.

Cena penziona je 45 din. Sobe pri privatnikih, hrana v restavraciji.

Vodice

Vodice so majhno mesto, oddaljeno od Šibenika 10 kilometrov. Ležijo med tremi otoki, imenovanimi Prvič, Tijat in Logorum. Vodice imajo lepo urejene plaže, obdane z borovimi gozdički.

Cena penziona v sezoni 45 din, izven sezone 40 din.

Vela Luka na Korčuli

Vela Luka je prijetno letovišče na otoku Korčuli. Kopališča so lepo urejena.

Cena penziona v sezoni do 37 din, izven sezone 34 din, v hotelu Posejdon pa v sezoni 61 din, izven sezone 47 din.

STROKOVNA POSVETOVANJA IN RAZISKAVE

SEJA, SESTANEK ALI KONFERENCA?

Prvi sestanek sem imel po končani peti šoli z nekim dekletom na poti proti Šentanelu. Ne spomnim se točno dnevnega reda, vem le, da sem zardeval, da niso bili ugotovljeni nobeni zaključki in da je sestanek trajal dolgo.

Prvo sejo sem doživel v partizanih. Tudi te seje se le blede spomnim. Nekdo je govoril dolgo, ognjevit in nihče mu ni ugovarjal. Takih sej sem pozneje po vojni doživel še sto, potem sem sam postal specialist za seje in ta posel je postal del mojega življenja. Na teh sejah smo pisali tudi zapisnike in naslednji zapisnik je ugotavljal, kaj je bilo v predhodnem zapisniku neizvršenega, to pa se je nanašalo na še en zapisnik poprej itd.

Prvo konferenco sem doživel v prvi gimnaziji. Nisem bil soudeležen na tej konferenci kot aktiven ali delujoči, temveč kot pasiven — trpeči, saj so mi prisolili opomin iz francoščine, prefekt pa mi je zato prisolil eno za uho.

Po učinku sodeč je konferenca še najstrožja disciplina, potem pa sem se naučil že nekaj latinščine in sem pričel razpredati pomene teh besed ob upoštevanju izkušenj iz prakse.

Sestaneta se lahko že dva z določenim ali nedoločenim dnevnim redom ali pa sploh brez njega. Tak sestanek se lahko imenuje tudi »randi«. Za sejo pa morajo biti že trije, nekdo vodi sejo in ta je predsednik — to pa je že oblast. Potem sejejo — skozi sito namreč presevajajo — ne da bi sejali, potem pa želi.

Konferenca pa pride iz latinščine in pomeni »skupaj prineseno obdelovati«. Konferenca mora torej biti vnaprej pripravljena, snov mora biti zbrana.

Sestankov, sej in konferenc smo se v povojnih letih tako navadili, da si brez

njih življenja ne moremo predstavljati, žal pa so večji del le izguba časa, ki nas stane milijarde.

Konferenca, ali kakorkoli že imenujemo tak pogovor, je učinkovita lahko le tedaj, če je gradivo vnaprej pripravljeno in so vsi navzoči seznanjeni s temo, ker bo v pogovoru obravnavana. Nadalje je važno, da so podatki, posebno številčni pa tudi različne trditve do potankosti preverjeni in dokazani.

Nadalje mora tisti, ki vodi pogovor, imeti možnost in moči obvladati sodelujoče, da govori eden in ne vsi naenkrat, da ga pravočasno opozori ali prekine, če »čveka« ali je dolgovezen. Končno pogovor ne sme trajati več kot poldrugo uro. Če traja dlje, se ljudje utrudijo in učinek takega pogovora je slab ali celo škodljiv.

In nazadnje: sklepi takega pogovora morajo biti taki, da jih je mogoče izpeljati v praksi, in roki taki, da bo izpeljava mogoča ali da ima zadolženi celo nekaj časovne rezerve. Zadolžitve pa naj bi bile poimenske, le tako je mogoča kontrola in odgovornost.

V proizvodnji si ne moremo zamisliti poslovanja samo s pismi in telefoni. Moramo sklicati sestanke. Toda kakšne? Sestanek zaradi sestanka je neumnost. Neprilavljn ali slabo pripravljen sestanek je pa tudi neumnost. V poldrugi uri se res ne moremo dotakniti vseh problemov — samo najvažnejših.

Ena od najvažnejših konferenc v proizvodnji je prav gotovo tehnična konferenca. Ta naj bi bila enkrat tedensko. Tako je bilo vsa leta, kar pomnim. Ker pa je proizvodnja hitro naraščala in z njo problemi, se je tej konferenci pridružila še vsakodnevna »poštna konferenca«. Tu sodelujejo ljudje iz komercialne službe, iz tehnične operative, tj. priprav dela in iz tehn.

kontrole. Poštna je pa zato, da skupaj pregledajo došla naročila, nadomestila za reklamirano blago, roke in podobno.

Izkazalo pa se je, da je še to premalo. Kvalitetna problematika je postala tako zamotana, da je nikakor ne bi bilo mogoče obdelovati niti na tehnični niti na poštni konferenci. Upravičeno so obratovodje predlagali, da bi se sklicevale redne ponedeljkove kvalitetne konference, kjer naj bi pripravili kvalitetno problematiko in povabili vse, ki imajo direkten vpliv na kvaliteto izdelkov. Predlog je bil umesten in osvojen, toda že na prvi konferenci, ki jo je sklical TKR, se je izkazalo, da pobudniki niso mislili tako resno, kot so rekli, saj je večina pobudnikov konference na konferenci manjkala.

To pobudo smo vzeli resno. Materiale vestno pripravimo, o vsebini se še prej pogovarjamo. Na sestanek kličemo vse, za katere menimo, da morajo reči svojo besedo v prid kvaliteti nekega izdelka. Če je tako, potem pa tudi upravičeno zahtevamo, da na sestanek pridejo povabljeni in ne kdorkoli ali nihče, kajti če bi s tem lahko izhajali, sestanka ne bi sklicevali. O dnevnem redu so povabljeni podrobno obveščeni, tako da se lahko pripravijo na razgovor, če bo le mogoče, bomo skušali razmnožene materiale posredovati vnaprej — seveda v telegrafskem stilu.

Na teh sestankih bi se radi držali prej naštetih načel:

1. Materiali morajo biti vnaprej pripravljeni
2. Podatki morajo biti dokazani
3. Vladati mora absolutna disciplina
4. Konferenca ne sme trajati več kot 1,5 do 2 uri
5. Sklepi konference morajo biti jasni, osebno naslovljeni in njihovo izvajanje kontrolirano.

Na teh sestankih nimamo namena nikogar božati ali izbirati lepe besede. Kruta resničnost je edini možni način pogovora, nedopustno pa je, da bi udeleženci »natolcevali« pri pogovoru dejstva, ki so dozdevno iz rokava stresena ali popolnoma izmišljena. Ta sestanek je prav tako tehnična konferenca na najvišji ravni, saj je njen sestavni del, zato so zaključki te konference službene zadolžitve, ki prihajajo direktno od prvega nadrejenega, ne glede na to, kdo vodi konferenco. Podatki, ki jih nekdo daje tej ali tehnični konferenci, pa nosijo s seboj vso strokovno in disciplinsko težo, zato jih je treba dajati previdno in dokumentirano, malomarne informacije pa morajo predstavljati disciplinski prestop.

Predlogi za materiale ponedeljkovih konferenc se nabirajo na tehnični in poštni konferenci ter iz analize tedenske problematike. Nikjer pa ni rečeno, da ne bi posamezniki opozorili na določene kvalitetne probleme, kolikor jih že drugi niso opazili in opozorili nanje.

Če hočemo uspešno sodelovati, si moramo biti odkriti. Opozorili bi radi na nekaj grdih in zelo škodljivih razvad. Ena od njih je **prikrivanje napak in spodrsrljavev**. Žal jih ne prikrivajo delavci samoiniciativno, temveč pod pritiskom in na namig mojstrov in obratovodij. Vsakemu se primeri, da ga polomi. Če zamolčiš, onemogočiš vsako preventivo, da se to ne bi več

zgodilo ali da bi pripravili vse, da tak problematični izdelek izločimo iz nadaljnje proizvodnje, da mu pripravimo posebni prevzem, ali da se celo pripravimo na eventualno reklamacijo. Kazni ne zasluži zaradi tega, ker se mu je to primerilo, zasluži pa jo, če nezgodo prikriva. Še bolj pa jo zasluži, če samovoljno popravlja zavožene izdelke, ne da bi o tem prej obvestil kontrolo.

Ob zadnjem obisku v »Uljaniku« v Puli, ko sem z ultrazvokom kontroliral lite kolenaste gredi, ki so po kvaliteti nam vsem za vzgled in je pogovor nanesele na dele motorja in njihova popravila, mi je šef montaže pripovedoval tudi to zgodbo:

Na odprtem morju je v glavnem motorju počila ojnica. Bile so tri smrtno žrtve in polovica motorja je bila uničena. (Cena takega motorja se ravna po KM, in sicer okoli 55 dolarjev na 1 KM. Motor ima okrog 10.000 KM, torej velja en tak motor okrog 550.000 dolarjev.) Vsak dan izpada take ladje velja 1000 do 2000 dolarjev. Zaradi take okvare stoji ladja dva do tri mesece, kar znese dodatnih 100 do 200.000 dolarjev, pri tem še ni všteto reševanje ladje, saj ostane brez pogona. Uradno poročilo Lloydovega registra se je glasilo: ojnica je bila na kritičnem mestu varjena v obsegu ca. 10 mm ploskve. Premislite, predno se lotite popraviljanja ojnice ali kolenastih gredi z varjenjem brez termične obdelave!

Druga grda razvada je **valiti krivdo na drugega, ko je jasno, da ni tako res.** To ni samo umazano, temveč je tudi zelo škodljivo. Tega nikoli ne store delavci, vedno vodilni, običajno obratovodje. Pri tem vidijo samo trenutni finančni uspeh, za par dinarjev, ne pomislijo pa, kako nevzgojno vplivajo na svoje delavce, ki bodo dobili občutek, da delajo vedno prav, pa naj se konča kakorkoli že.

Nekega dne bo prav gotovo počilo, tedaj bodo prav ti ljudje očitali vodilnemu kadru »saj smo vedno tako delali, pa nas nihče ni opozoril«. Podobni so izgovori, ko je zamujen rok: »ja, TKR ni naredil prob«, pri tem pa govornik točno ve, da jih je predal laboratoriju včeraj popoldan in da ciklus traja 4 do 12 dni. Vendar je za trenutek odvrnil pozornost od sebe, ampak le za trenutek, ker že naslednjo minuto vsi zvedo, da je probe dostavil prepozno, da je neresen, nefer in nekolegialen egoist, ki se boji nositi kakršnokoli odgovornost. Na ta način svojo avtoriteto ubija, povzroča pa nervozo in prepir.

Ostali bi torej pri konferencah z vnaprej pripravljenim programom in resnimi ter izvedljivimi zaključki, pa poizkusimo vsaj te izvajati, potem pa bi se morda ta praksa prenesla tudi na druge sestanke in seje.

Tak način sestankov, kot je pri nas v veliki meri v praksi, pa me močno spomni na moj prvi sestanek brez zaključkov in ob zardevanju.

Mitja Šipek, dipl. inž.

VABILO K SODELOVANJU

V aprilu tega leta so bila uvedena redna mesečna strokovna posvetovanja o tehnološki in kvalitetni problematiki. Ta posvetovanja bo sklicevalo vodstvo TKR red-

no vsak drugi ponedeljek v mesecu, po potrebi pa tudi večkrat. Na prvem takem posvetovanju dne 13. aprila 1970 smo obravnavali problematiko

- žarjenja jekla OCR 4 ex. sp.,
- kvalitete kovanega brzoreznega jekla in
- problematiko tehnologije in kvalitete segmentov za krožne žage.

Tri dni pred posvetovanjem bo po zvočniku in s posebnim obvestilom vodstvom sklopov obratov objavljen dnevni red posvetovanja. K udeležbi in aktivnemu sodelovanju so vabljeni vsi sodelavci, ki se za obravnavana strokovna področja posebno zanimajo in lahko prispevajo svoj delež k reševanju perečih problemov.

Zelo zaželeno je, da posamezni sodelavci brez omejitev s svojega področja predlagajo teme in probleme, ki naj bi se na teh posvetovanjih obravnavali. Posebno cenjeni bodo dokumentirani prispevki. Predloge lahko pisмено javljate vodji metalurškega oddelka ali pa ustno na telefon 404.

J. R.

SEMINAR O TOPLOTNI OBDELAVI v Črni od 21. do 24. aprila 1970

Eden od interesov železarne Ravne — proizvajalca plemenitih jekel — je, da potrošniki s pravilno toplotno obdelavo izdelkov iz naših jekel dosegajo najboljše lastnosti, ki jih jeklo določene vrste omogoča. Zato smo že pred več kot 10 leti sklicevali kalilce in tehnologe na enotenske tečaje. Te tečaje smo prirejali na Ravnah in na njih udeležence seznanjali z najpotrebnejšimi teoretičnimi osnovami, predvsem pa s praktičnimi napotki za toplotno obdelavo naših jekel.

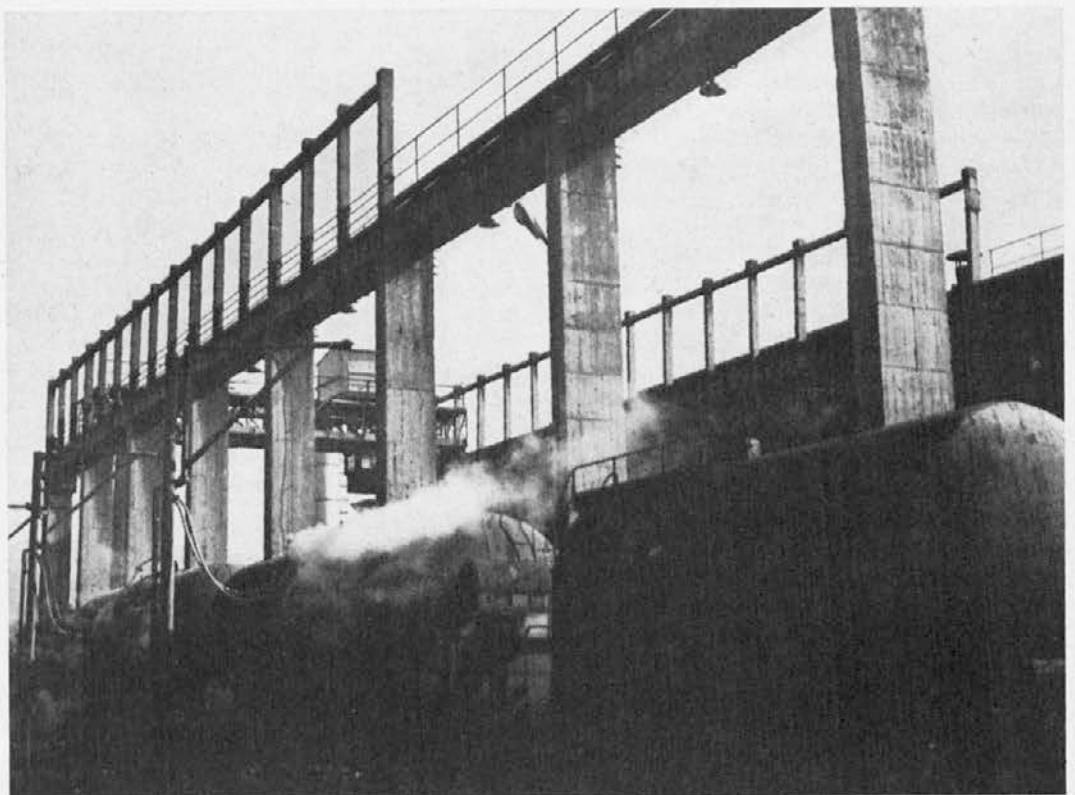
Priprava in organizacija vključno z vabili, prenočišči, prehrano in podobnimi problemi predstavlja precejšnjo obremenitev poleg priprave demonstracij in sa-

mih predavanj. Še večje težave so običajno nastopile po zaključku tečaja, ko so udeleženci želeli po zanimivih predavanjih še kaj napisanega v obliki beležk ali pa skripta vseh predavanj. Ker jim nismo mogli dati ničesar takega, smo na posebne želje posameznikom še mesec dni pošiljali kopije raznih diagramov, tabel, raznih pojasnil in podobno, tako da smo se končno pred nekaj leti odločili, da organizacijo seminarjev, preskrbo z dokumentacijo, razmnoževanje in izdajanje skript prepustimo nekomu, ki je specializiran za tako dejavnost, naše strokovnjake pa angažiramo samo za strokovni del — pripravo predavanj s predajo kompletnih tekstov v rokopisih in za pripravo demonstracij praktične toplotne obdelave, ogled tovarne, strokovne debate itd.

Najprimernejši organizator teh in podobnih posvetovanj je bilo podjetje Metalburo iz Zagreba, ki je do sedaj izdalo že lepo število skript, priročnikov in drugačne dokumentacije po podatkih naših sodelavcev. Tako je to podjetje v sodelovanju z železarno Ravne priredilo seminar za toplotno obdelavo v Črni v dneh od 21. do 24. aprila t. l.

Na posvetovanju so imeli ciklus predavanj inž. Šipek, inž. Borštner, inž. Letonja, inž. Černe in inž. Rodič, ki so obdelali teme od osnovnih lastnosti jekel, sistemov normiranja in tipizacije, splošnih teoretičnih osnov, do specializiranih področij, kot so spoznavanje s sistemom definiranja prevzemnih pogojev, kontrolnih kombinacij, načinom naročanja, prevzemanja, kontroliranja lastnosti, reklamiranja, preizkušanja kaljivosti, defektoskopije v toplotni obdelavi itd.

Metalburo je izdal tudi obsežen priročnik za toplotno obdelavo v dveh fascikelskih knjigah, s čimer je dana možnost izpopolnjevanja, zamenjav in dopolnitev. Takih priročnikov bomo verjetno dobili po posebnem precej znižani ceni večje število tu-

Črna energija

di za naše sodelavce, ki se ukvarjajo s toplotno obdelavo.

Seminarja se je udeležilo 52 inženirjev in tehnikov, strojnikov in metalurgov iz raznih podjetij, naših potrošnikov širom Jugoslavije. Na seminarju je bilo veliko zanimanje, kar so dokazale živahne diskusije na predavanjih in še več med odmori. S predavanji naših sodelavcev — predavatelji so bili samo sodelavci železarne Ravne, ki so prevzeli strokovni del celotnega seminarja — so bili udeleženci zelo zadovoljni.

V dveh popoldnevih so vsi udeleženci obiskali železarno. Prvi dan so si ogledali glavne proizvodne obrate, drugi dan pa smo organizirali v ločenih treh skupinah ogled dejavnosti metalurškega oddelka TKR s praktičnimi demonstracijami in strokovnimi razgovori v zvezi s preiskavo jekel in drugimi problemi izbire toplotne obdelave in lastnosti naših jekel.

Udeleženci so bili ugodno presenečeni nad strokovnostjo, opremo in predvsem nad novo organizacijo in urejeno dokumentacijo v laboratorijih, ki so si jih ogledali. Morda so dobili celo boljši vtis o našem delu, kakor bi ga mi zaslužili. Lahko pa ugotovimo, da ima naše podjetje od take aktivnosti neprecenljive koristi, zato moramo tako aktivnost poživljati ter te seminarje ponavljati na tem področju in jih prirejati tudi na drugih področjih. S tem vzbuja zaupanje pri potrošnikih naših jekel in po tehnični plati vzpostavljamo učinkovitejšo, bolj neposredno stike.

Jože Rodič, dipl. inž.

ŽELEZARSKE ZANIMIVOSTI

Kanada. Kanadski državni urad je objavil, da se bodo investicije v proizvodnjo niklja povečale za 1,2 milijarde dolarjev. V tej številki niso zajete investicije socialističnih držav in Kitajske.

Investicije in izgradnja novih obratov bo končana v letu 1973, takrat bo svetovna proizvodnja niklja (brez soc. držav) znašala 600.000 ton letno. Sedanja proizvodnja v višini 400.000 ton na leto ne zadošča potrebam ter niklja povsod primanjkuje.

Zanimivo pri tem je, da bo kljub novim proizvodnim obratom še vedno primanjkovalo niklja, celo nasprotno, še bolj se bo povečalo iskanje niklja. Trenutno primanjkuje niklja 30 %, medtem ko ga bo po letu 1973 primanjkovalo 40 do 45 %, čeprav se bo proizvodnja povečala. Kanadčani predvidevajo že v letu 1970—1971 porast cene niklja za 20 do 25 % v primerjavi s sedanji cenami.

Torej, leta 1973 bo imel nikelj skoraj tako ceno kot srebro, zato ni čudno, da dežele, ki nimajo niklja, mrzlično iščejo rude, ki vsebujejo nikelj, in iščejo nadomestilo za nikelj, vendar ga do sedaj še niso našle.

Japonska je vedno bolj odvisna od uvožene rude, katere nima dovolj v lastni državi. Sedaj uvaža največ iz Avstralije, v naslednjih treh letih pa bo največ uvažala iz Južne Amerike. Uvoz železove rude bo naraščal tako:

1970 —	55 milijonov ton
1971 —	82 milijonov ton
1972 —	95 milijonov ton
1973 —	112 milijonov ton

Predvidevajo, da bodo največ uvažali iz Južne Amerike, in sicer v višini 75 milijonov ton, od tega večino iz Čila, ki sedaj še ne zahteva izgradnje naprav za oplenjenje rud (peletiziranje). Zanimivo pri tem je, da je hotela Japonska skleniti pogodbo za nakup nepredelane rude za dobo 10 let, medtem ko je Čile pristal samo za tri leta.

Stroški nabave rude se bodo povečali že letos, posebno pa še po letu 1973. Predvidevajo, da bodo s tem japonski super dobički splahneli in bo razvoj japonske črne metalurgije zaustavljen.

Francija. Potrebe po nerjaveči pločevini (prokron) v Franciji vedno bolj naraščajo z novimi tovarnami gospodinske opreme. Zato je družba »Ugine Kuhlmann S. A.« pričela graditi novo jeklarno in valjarno v bližini Marseille, ki bo imela kapaciteto 400.000 ton, ter kasneje 600.000 ton nerjavečega jekla. Ta železarna naj bi pričela obratovati že leta 1972.

Zanimivo je tudi, da bo ta železarna organizirala lastno službo za zbiranje in odkup odpadkov nikljevih jekel po celi Franciji, kar bo cenejše kot prek mreže podjetij za odpadne surovine.

J. R.

Žene in dekleta — tokrat zanimivost za vas

S tem člankom bi vas rad seznanil z zelo enostavnim in praktičnim sistemom krojenja in šivanja, s katerim si boste lahko poceni in hitro opremile vašo garderobo za vsako priložnost. Podjetje »Reklam Gorica« iz Nove Gorice je od podjetja DOT PATTERN PUBLISHING COMPANY iz New Yorka odkupilo licenco za izdelovanje krojev po tako imenovanem DOT sistemu.

To je izreden pripomoček, uporablja ga že več stotisoč žena po vsem svetu, ki vam nudi vse potrebno, da si brez težav sami krojite in sešijete obleko ali kos perila. Postopek je zelo enostaven in lahko razumljiv. Priročnik, v katerem je 60 krojev, je opremljen z metrom, krivuljnikom in posebnim stopenjsko premikajočim se povečevalnikom, ki omogoča, da izdelate iz vsakega vzorca kar 20 krojev različnih velikosti za vsako postavbo. Obleke za otroke lahko izdelate v vseh velikostih. Poleg navodila za uporabo povečevalnika so v priročniku še navodila za ročno in strojno šivanje robov, gumbnic, žepov itd. Skratka, res vse za samostojno krojenje in šivanje. Potreb-

no je le, da imate malo veselja, seveda pa tudi doma šivalni stroj.

Mislím, da je DOT sistem izredno koristen in zanimiv za vsako družino. Poceni si boste lahko opremile vašo garderobo, sešili obleke za otroke, prekrojili vaše stare obleke, ki mogoče že precej časa visijo v omarah in jih ne nosite, pametno izkoristili vaš prosti čas ali pa koristno zaposlili in usposobili vašo hčerko, ki je morda še brez zaposlitve.

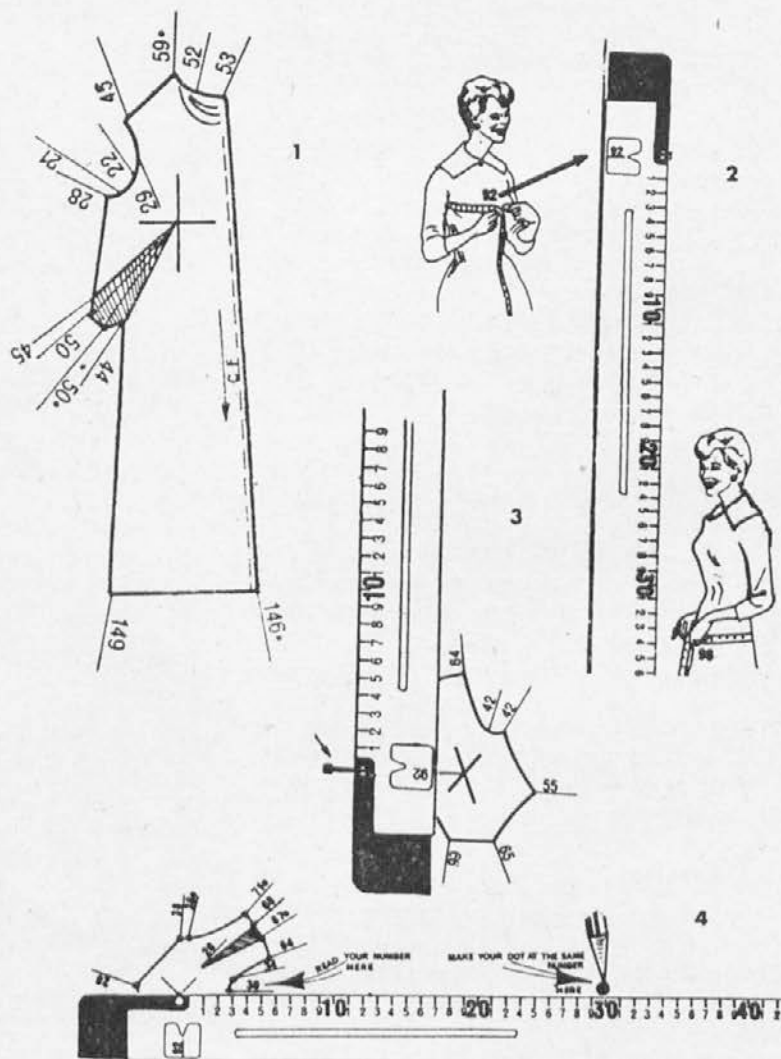
Kako narišemo kroj?

— V priročniku si izberete ustrezen kroj, vsak kroj ima sestavne dele, ki so označeni s križcem in merami (slika 1).

— Izmerite največji obseg čez prsi, meter naj se tesno prilega; izmerite najširši del bokov (slika 2).

— Odvijte vijak na drsnem merilu in pomikajte ravnilo toliko časa, da se vaša mera pojavi na izseku (okencu). Tedaj zatisnite vijak in ravnilo je pripravljeno za uporabo (slika 2).

— Na mizo (ravno ploskev) položite kos papirja, na papir položite model kroja, ga

prilepite, da se ne premika, skozi luknjo na ravnilu potisnete buciko, tako da bo vaša bucika zadela točno v sredino križa (slika 3).

— Okrog vsakega kroja najdete črte in na vsaki črti številko, ravnilo postavite tako, da bo stalo točno ob črti (slika 4). Kroj vršite tako, da točno ob številki, ki je označena na črti, označite na papirju piko (točko). Ko ste to naredili pri prvi črti, pojdite k naslednjim črtam, dokler ne označite vseh (začnete lahko s katerokoli črto).

— Ko ste označili vse točke po meri, ki je označena na črti, umaknite ravnilo, ne pa tudi kroja, dokler se ne prepričate, da so vse točke pravilno označene (vsako napako lahko odstranimo, ako postavimo buciko nazaj v sredino križa). Vzemite krivuljnik in povežite vse točke s črto. Nikoli ne vežite več kot dve točki z ravno črto in več kot tri na krivuljnik.

Cena krojev je 120 din, lahko pa jih naročite s prilogami: sezonska 30 din in otroška 35 din. Plačate lahko takoj ali pa v štirih obrokih. Kroje lahko dobite že po vplačilu prvega obroka. Kolikor pa se naročite za ponatis DOT krojev II, jih lahko dobite šele v mesecu juniju za ceno 100 din. Ostale priloge so po isti ceni.

Vse informacije in naročila sprejema tovariš Milan Praznik, Čečovje 33.

KAKO IN KAJ RAZSTAVLJAMO

Vsaka gospodarska organizacija stremi za tem, da čim bolje organizira svojo proizvodnjo na eni strani, na drugi strani pa, da usmeri svojo komercialno dejavnost na čim boljše plasiranje svojih proizvodov. Smo v obdobju, ko se zavedamo, da moramo skrbeti za najučinkovitejšo prodajo naših proizvodov; razstave in velesojmi so važni faktorji prodaje naših proizvodov.

Letošnje leto predvidevamo te razstave:

— sejem rudarstva in rudarske opreme na spomladanskem zagrebškem velesojmu (ta je že za nami),

— XIV. mednarodni sejem tehnike v Beogradu,

— lesni sejem v Ljubljani,

— jesenski zagrebški velesojem, ki ima veliko večji uspeh kakor spomladanski.

Na spomladanskem zagrebškem velesojmu smo na površini 100 m² pokazali obiskovalcem in potrošnikom v okviru demonstracij novosti delovanja našega pnevmatičnega orodja, in sicer: pnevmatično napravo za štokanje, univerzalno pnevmatično lafeto, prenosno lafeto in podporno nogo za rušilno kladivo RRR-30. To razstavo smo izvedli v okviru podjetja »Rudar« Zagreb. V notranjem prostoru razstavnega paviljona »Rudar« Zagreb smo tudi razstavljali pnevmatične stroje in orodje. Glavni poudarek je na zunanjem prostoru, kjer izvajamo demonstracije, medtem ko je notranji prostor več ali manj slabše obiskan zaradi odmaknjenosti od glavnega zunanjega razstavnega prostora. Sodelovanje oziroma razstavljanje na notranjem razstavnem prostoru bomo v prihodnje opustili.

Na tem sejmu rudarstva so razstavljali vsi svetovno priznani proizvajalci pnevmatičnega orodja in naprav, kot na primer: »Ingersoll Rand«, »POKORNY«, »Gardner Denver«, »Steinvick«, »Tampela« — torej ogromna konkurenca. Zanimanje za naše proizvode je veliko. Obiskovalci oziroma predstavniki podjetij, ki že imajo naše globinske vrtalne naprave RGVN, so z učinki te naprave zelo zadovoljni; torej v tej smeri je zanimanje zelo veliko. Veliko pozornost in interes je vzbudila tudi naša univerzalna transportna lafeta RUTL.

To, da so nas obiskali predstavniki raznih svetovno znanih proizvajalcev pnevmatičnega orodja z željo, da bi naši močnost za medsebojno sodelovanje — kooperacijo, nam dviga ugled in nam daje perspektivno močno bazo za nadaljnjo prodajo naših proizvodov.

Iz tega sledi: kadar je prodaja naših proizvodov ugodna, moramo skrbeti za tako dobro propagando, da bomo imeli tudi takrat kredit, kadar bo slabše. Trenutni dobri rezultati nas ne smejo uspasati.

In še to. Tuje firme si na sejmu postavljajo fiksne zunanje prostore. To moramo tudi mi

storiti. Naš zunanji prostor moramo dvigniti na nivo zahodnih firm. Naši predstavniki na sejmu kakor tudi tisti, ki so na sejmu v času montaže in demontaže ter na demonstracijah, morajo imeti modre delovne obleke z našim zaščitnim znakom na obleki in čepici. Prevelika skromnost v umazanih črnih plaščih, ki smo jih imeli do sedaj, ne spada na sejme. Smo velika, ugledna in spoštovanja vredna firma. Ta pridobitev je rezultat naših prednikov dvanajstih generacij in ga moramo ohranjati oziroma razvijati še naprej.

Namesto sedanje poslovne hišice moramo imeti v bodoče prikolico — proizvod Industrije motornih vozil Novo mesto. Ta artikel je dovolj praktičen in estetski ter idealen za poslovni biro. Naši razstavniki morajo biti kvalitetni in estetsko na višini. Da pa bomo to dosegli, je nujno stoddostno razumevanje in sodelovanje naše komercialne, vodstev sklopov obratov in posameznikov.

BF

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

- 4767 Götz Herberg, Abbanvorgänge und Interelementeffekte bei der optischen Emissionsspektalanalyse von Stahl 1966.
- 4768 Slovenski jezikovni priročnik za tehnike 1969.
- 1336/70 Rules and regulations for the Construction and classification of Steel Ships 1970.
- 4769 Schimmel G., Elektronenmikroskopische Methodik 1969.
- 4770 Einführung in die mathematische Statistik für die Betriebspraxis 1969.
- 4771 Albert de Sy, Julien Vidts, Traite de Metallurgie structurale 1968.
- 4772 W. E. Duckworth, G. Höyle, Elektro — slag Refining 1969.
- 4773 Eck Bruno, Technische Strömungslehre 1966.
- 4774 Heinrich Hertel, Ermüdungsfestigkeit der Konstruktionen 1969.
- 4775 Angel F. Madayag, Metal Fatigue Theory and Design 1969.
- 4776 Joachim Schmidt, Methodik der praktischen Verfahrenstechnik I. 1969.
- 4777 Slovar slovenskega knjižnega jezika A—H 1970.
- 4778 Späth Wilhelm, Spannende Bearbeitung metallischer Werkstoffe 1968.
- 4779 Heinz Schmidtke — Herbert Schober, Schauforderungen bei der Arbeit 1967.
- 4780 Die Ausbildung der Wöhlekurve eines niedriggeköhlten Stahles bei Zug-Druck Wechselbeanspruchung unter Berücksichtigung von Verfestigungs- und Entfestigungsvorgängen 1969.
- 4781 Einfluss der Verformungsbedingungen auf die Veränderung der Oberflächenbeschaffenheit beim Ziehen von Drähten und Stäben 1968.
- 4782 Horst Neumann, Kalibrieren von Walzen 1969.
- 4783 Stainless Steels 1968.
- 4784 Hugo Freund, Handbuch der Mikroskopie in der Technik 1, 2, 1969.
- 4785 Principles of X-Ray Metallurgy 1969.

V SLOVENJEM GRADCU JE KOZMETIČNI SALON

Kozmetiko, ta nauk o gojitvi telesne lepote in uporabi lepotil, srečujemo danes vsaj prek reklame na vsakem koraku. Večkrat posebno moški gledajo na kozmetiko postrani, ker jo pojmujejo le kot »mazanje« obraza in trike ter ne vedo, da gre za nego nasploh. Po drugi strani pa spet prav isti moški nehoti omogočajo, da v službi in zasebnem življenju bolje uspevajo negovane žene.

Če povemo, da so že stari Kitajci vedeli, da predstavlja naravna lepota zvečine le tri desetine, nega pa sedem desetlin, potem si ne smemo preveč domišljati na našo modrost. Gotovo pa je res, da ženska, ki nima lepe zunanosti, lahko zaradi tega tudi duševno trpi in ji torej telesna nega vrne tudi notranje zadovoljstvo.

Nobena skrivnost ni, da so Korošice obiskovale kozmetične salone v Ljubljani, Celju in Mariboru, zdaj pa že dober mesec dni dela na Koroškem prvi kozmetični salon v Slovenjem Gradcu v Poštni ulici 3. Vodi ga domačinka Romana Gregoršanc, diplomirana kozmetičarka.

Salon nudi predvsem nego obraza s čiščenjem kože, masažo in masko, masažo rok in lasišča, manikuro in pedikuro pa tudi dekorativno kozmetiko z dnevnim in večernim ličenjem. Žena, ki se odloči za redno kozmetično nego, bo obiskovala salon približno vsake tri tedne. Nega obraza stane npr. 30 din in torej komaj drži, da bi bila kozmetika pretiran luksuz.

Salon je odprt razen sobote in ponedeljka dopoldne vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Sodelavke pa moramo opozoriti, da je pameten domenek vnaprej za dan in uro oziroma rezervacija na telefonsko številko 84-253.

R.

- 4786 Alfred Holzmüller, Atlas zur Anschmitt- und Speisertechnik für Gusseisen 1969.
- 4787 Design in high strength structural steels 1969.
- 4788 Arbeitswissenschaftliche Gesichtspunkte für die Gestaltung industrieller Anlagen und für den Personaleinsatz 1964.

Gospodarski pomočnik Anza o gospodarstvu

V železarni zlepa ne dobiš koga, ki bi še hotel komentirati vse mogoče in nemogoče podražitve in pocenitve v zadnjem času. (Tako je npr. že kar neolikano vpraševati, zakaj cene v našem bifeju poskakujejo ko junc na paši in se zunaj limone pocenijo, pri nas pa

limonada podraži.) Ker pa je že pri nas tak olikan molk, smo šli v sosedno vas vprašat hlapca, pardon, gospodarskega pomočnika Anzana, če bi znal po naše (to se pravi: molče) odgovoriti na nekaj vprašanj. In je takole.

Morda veste, kdo je kriv za zadnje podražitve?

Naš gospodarski položaj nasploh?

Bojda se bo meso pocenilo. Verjamete?

SPECIALIZIRANA TRGOVINA Z AVTOMOBILSKIMI POTREBŠČINAMI NA RAVNAH

25. aprila so pri našem servisu avto moto odprli novo trgovino z avtomobilskimi potrebščinami Slovenija avta, enota Avtomotor Celje. Uredili so jo v prostorih nekdanje pisarne in lakirnice servisa. V sestavu trgovine je prodajalna za prodajo na malo in skladišče za prodajo na veliko.

Pri tej trgovini je mogoče naročiti osebne

avtomobile zastava-fiat, NSU in citroen, na zalogi pa imajo rezervne dele predvsem za zastave in škode, gume za osebne in tovarne avtomobile, motorje jawa in mopede tomos ter njihove rezervne dele, kolesa in ponyje pa tudi tricycle za otroke.

Glede na število motornih vozil v naši občini je bil res že zadnji čas, da smo takšno trgovino dobili, saj se res ni mogoče po vsako malenkost posebej voziti v Slovenj Gradec ali celo v Maribor.

K.

Kakšni bi bili, če bi bili na vodilnem položaju?

ZA DOBRO VOLJO

Ženska matematika

— Nobena stvar na tem svetu se ne izgubi.

— Res ne?

— Ne, niti leta, ki jih ženska odšteje od svoje starosti ne. Prišteje jih namreč drugim ženskam.

Nevoščljivost

Komaj je Ria v kinu sedla, se je že oglašil za njo ženski glas:

— Klobuk dol!

Ria se je obrnila in zaničljivo odvrnila:

— Nevoščljivost!

Ob morju

Janez je na plaži srečal znanko in jo pozdravil:

— Dober dan! Vas je pa zadnji čas bolj malo videti.

— Ja, moj mož ne dovoli, da bi nosila kopalke z večjim izrezom.

Hlače

Tujec je opazil na ulici mlado bitje, ki je vzbujalo njegovo radovednost. Obrnil se je k sosedu, ki je stal blizu, in vprašal:

»Oprostite, ali mi lahko poveste, je tista oseba tam v dolgih hlačah fant ali dekle?«

»Dekle,« je bil odgovor, »moja hčerka.«

»O, kakšno naključje. Ne bi si mislil, da ste njen oče.«

»Saj tudi nisem. Jaz sem njena mati.«

Na koncertu

— Včeraj si bila na koncertu. Kaj pa si slišala?

— Ogromno! Korenovi se ločujejo, računovodja Lokar je poneveril 5 milijonov, pri Gornikovich so pa dobili dvojčke!

ŠPORTNE VESTI

Iz množičnosti kvaliteta

Foto: F. Kamnik

POMEMBNI SKLEPI IO ObZTK

Izvršni odbor občinske zveze za telesno kulturo je na svoji aprilski seji razpravljal o perspektivnem razvoju telesne kulture v naši občini, o kvalitetnem in množičnem športu ter o finančnih potrebah naših društev in klubov v letošnjem letu. Številna udeležba najvidnejših telesnovzgojnih dejavnikov v naši občini — vsi predsedniki društev in samostojnih klubov iz vse doline so člani izvršnega odbora — je pokazala, da je zanimanje za nadaljnje načrtno delo na področju telesne vzgoje prisotno v vseh krajih naše doline, kar moramo posebej poudariti. Razpravo so s svojimi mislimi obogatili tudi predsednik občinske skupščine Ivan Strmčnik, sekretar medobčinskega komiteja ZKS Ivan Žagar, predsednik obč. konf. SZDL Jože Močivnik in predsednik občinskega sindikalnega sveta Alojz Jehart. Tudi razpravi inž. Kozelja in Canjka iz Slov. Gradca sta bili zanimivi in pomenita na vsak način prispevek pri nadaljnjem poglobljanju stikov med občinsko zvezo v Slovenj Gradcu in našo zvezo.

Najvišji organ telesne vzgoje v naši občini je po daljši razpravi in na podlagi sklepov občinske skupščine in občinske konference SZDL sprejel konkretne in pomembne sklepe za nadaljnji razvoj telesne kulture v Mežiški dolini, sklepe, ki jih bodo morala spoštovati in izvajati vsa osnovna telesnovzgojna in športna društva, samostojni klubi ter krajevne skupnosti oziroma skladi pri teh skupnostih v vseh krajih naše doline.

1. Smučanje, odbojka, kegljanje, namizni tenis in plavanje so na podlagi dosedanjih dejavnosti in uspehov posameznikov ali ekip v navedenih panogah določeni v skupino kvalitetnih športov, kar pomeni, da se bo pri nas v naslednjih dveh letih samo v teh zvrsteh forsirala poleg masovnosti tudi kvaliteta.

2. V vseh drugih športnih panogah in pri osnovni telesni vzgoji je potrebno raz-

širiti in gojiti masovnost ter pri razvrstitvi upoštevati vrstni red panog, ki je predpisan s programom šolskih športnih tekmovanj, kjer sta osnovna telesna vzgoja in atletika primarni.

3. Ustanovi se Koroški atletski klub, ki bo združeval vse atlete in atletinje iz vseh krajev naše doline. Osnovne sekcije tvorijo atletski krožki pri vseh šolah oziroma njihovih šolskih športnih društvih v naši občini.

4. Potrdi se dogovor med kulturo in telesno kulturo, sprejet na sestanku, ki ga je sklicala SZDL, o delitvenem razmerju skladov za kulturo in telesno kulturo pri KS v naši občini. Od vseh zbranih sredstev dobi telesna kultura 60 odstotkov sredstev.

5. Od skupne vsote, zbrane na račun telesne kulture, morajo skladi odvesti občinski zvezi za telesno kulturo 15 odstotkov sredstev, ki jih bo ObZTK uporabila po ključu 58 odstotkov, 30 odstotkov, 12 odstotkov za vrhunski šport, šolska športna društva in Koroški atletski klub.

To so vsekakor pomembni sklepi in ob podpori vseh bodo tudi realizirani. To pa pomeni nadaljnji korak k načrtni telesni vzgoji v naši dolini.

PERSPEKTIVNI RAZVOJ TELESNE KULTURE 1971—1980

Na skupni seji predsedstva ObZTK in sveta za telesno kulturo pri občinski skupščini je bil aprila obravnavan predlog razvojnega programa telesne kulture od leta 1971 do leta 1980. Po obravnavi predloga v občinah in republikah bo program verjetno še letos sprejela tudi zvezna skupščina. Program zajema vrsto pozitivnih elementov, ki bodo brez dvoma telesno kulturo tudi zakonsko postavili na tisto mesto, kamor sodi. Teža telesnovzgojnega izobraževanja naše mladine se bo še bolj in z veliko večjo odgovornostjo preselila

na šole, rekreacijska dejavnost na delovne organizacije in JLA, vrhunski ali tekmovalni šport kot že do sedaj na klube in društva, vendar z bistveno razliko v strokovnih kadrih. Visoko in višje izobraženi telesnovzgojni delavci bodo imeli primarno nalogo pri vzgoji športnikov, ki bo morala biti bolj načrtna. Združitev vseh naštetih dejavnikov — osnovne telesne vzgoje, rekreacije in vrhunškega športa — bo v osnovni enoti v občini. Torej tudi za občinski forum, sedanjo ObZTK — kasneje telesnovzgojno skupnost — še več dela, odgovornosti pa tudi več pravic.

Ko bo program sprejet, bomo o njem v Koroškem fužinarju več napisali.

150 TEKMOVALCEV

Na spomladanskem krosu na Ravnah so se zbrali učenci in dijaki iz vseh šol v naši dolini — skupno prek 150 fantov in deklet, ki so se pomerili za naslove najboljših v prvi atletski tekmi v letošnjem letu. Organizator tekmovanja — strokovni odbor za atletiko pri ObZTK — se tokrat ni izkazal, saj je tekmovanje slabo pripravil. Tega vsekakor ni mogoče opravičiti, zato upajmo in pričakujemo, da bodo druge atletske prireditve v letošnjem letu veliko bolje pripravljene in izvedene.

Mlajši pionirji, bilo jih je največ — 41, so startali na 600 m dolgi progi. Zmagal je Pori (ŠSD Pionir, Ravne) pred Pungartnikom in Jakodičem (oba ŠSD Štalekar Mežica).

Pri mlajših pionirkah je prišlo po 600 metrih teka na cilj 16 deklet. Zmagala je Kopmajerjeva (ŠSD Mladost, Prevalje) pred Kotnikovo (ŠSD Pionir, Ravne) in Posodovo (OŠ Črna).

Starejši pionirji so tekli na 800 m. Med 21 tekmovalci, ki so prišli na cilj, je zmagal Rodošek (ŠSD Gimnazija) pred Legnerjem in Zavrlom (oba ŠSD Pionir, Ravne).

Sedemnajst deklet je prišlo na cilj 800 m dolge proge, ki so jo tekle **starejše pionirke**. Zmagala je Praperjeva pred Čebulovo (obe ŠSD Pionir, Ravne) in Andrejcevo (ŠSD Štalekar, Mežica).

Med 20 **mlajšimi mladinci**, ki so pretrgali ciljno vrvico po 1500 m dolgem teku, je zmagal Vastl (ŠSD IC Ravne) pred Praperjem (ŠSD Gimnazija, Ravne) in Kocenom (ŠSD IC, Ravne).

Mlajše mladinke (14) so se pomerile na 800 m dolgi progi. Najboljša je bila Kopriva pred Ježevo (obe ŠSD Gimnazija Ravne) in Veroničevo (ŠSD IC, Ravne).

Pri **starejših mladincih** se je vodila ogorčena borba na 2000 m dolgi progi. Med 6 tekmovalci, ki so prišli na cilj, je bil najboljši Štern pred Večkom (oba ŠSD Gimnazija, Ravne) in Štrekljem (ŠSD IC, Ravne).

Gimnazijke so bile najboljše pri **starejših mladinkah** na 800 m. Kadiševa je bila prva, Lorencijeva druga in Pungerškova tretja.

Pri **članih** je tokrat nastopil en tekmovalac. To je bil Svetina (RIŠ, Mežica) ki je tekel skupaj s starejšimi mladinci na 2000 m dolgi progi. Upajmo, da jih bo drugič več!

Najboljšim v vseh disciplinah so bile podeljene diplome, najboljše ekipe so prejele denarne nagrade za nakup športnih rekvizitov, mi pa vsem nastopajočim čestitamo za njihov uspeh in sodelovanje.

-ate-

STRELJANJE

V nedeljo, 26. aprila, je bilo v Ljubljani republiško prvenstvo za »zlati puščico«. Tega tekmovanja so se udeležili kar štirje strelci strelske družine »Knez Pepi«, ki so na občinskem prvenstvu dosegli določeno normo. Na tem tekmovanju je sodelovalo 79 najboljših strelcev iz vse Slovenije. Tekmovanje je bilo na prostem in so bili pogoji zelo slabi zaradi močnega vetra. Kljub temu so naši strelci zabeležili izreden uspeh. Naš strelca Jože Podbevšek se je plasiral na 4. mesto z rezultatom 533 krogov od 600 možnih. Tako je dodal še en uspeh k nazivu »mojster« strelskega športa. Ostali naši strelci pa so se plasirali od 15. do 25. mesta, kar je tudi solidna uvrstitev med tako elito strelcev iz vse Slovenije.

Prehodno trofejo »Zlati puščico« je letos osvojil D. Hrobat iz Gorice z rezultatom 540 krogov, lanskeletni zmagovalci Stane Vražaj je bil drugi z rezultatom 539 krogov, Marjan Dobovičnik iz Celja 537 tretji in naš Jože Podbevšek 533 četrti.

Strokovni odbor za strelski šport je v aprilu organiziral občinsko prvenstvo v streljanju z zračno puško. Tekmovanja se je udeležilo 19 pionirjev iz šolskih športnih društev »Mladost« Prevalje in »Pionir« Ravne. Prvo mesto ekipno je osvojila I. ekipa ŠSD »Pionir« Ravne s 514 krogi.

Posamezno pa je bil vrstni red: 1. Franjo Jež, Pionir Ravne 148 krogov (občinski pionirski prvak), 2. Franc Kotnik, Pionir, 141, 3. Jože Lasnik »Pionir«, 138, 4. Marjan Draksler, »Pionir«, 135, 5. Ivan Draksler, »Pionir«, 128 krogov.

-ervi-

PLAVANJE

Plavanje je v svetu šport mladih, saj že 14- ali 16-letniki dosegajo vrhunske rezultate. Seveda, ti plavalci imajo vse najboljše pogoje za nemoteno vadbo že od zelo zgodnjih otroških let. Nujno je, da tudi na Ravnah znižamo starostno mejo za vključevanje mladih plavalcev od deset let na osem ali še manj. Zaradi tega in zaradi splošne koristi se že predvideva v počitnicah široka akcija učenja plavanja od šestega leta starosti naprej. Brez množičnosti ni kvalitete, tega se plavalni delavci na Ravnah zelo dobro zavedajo. Zato so vrata v plavalno šolo odprta slehernemu otroku, seveda s pogojem, da je vsaj dober učenec. Verjetno je tako zasnovano delo že rodilo določene uspehe in ga kaže samo še razširiti.

V lanskem letu je plavalni klub Fužinar nastopil s 63 tekmovalci na najrazličnejših tekmovanjih; v to število so zajeti tudi učenci plavalne šole pri ŠD Fužinar. Pogoj množičnosti je bil izpolnjen, zelo zadovoljni smo pa lahko s splošno ugotovitvijo, da je v lanskem letu naše plavanje doseglo največji uspeh. Že takoj na začetku je prav, da poudarim, da pa

ne moremo biti zadovoljni z napredkom ženskega plavanja, ki občutno zaostaja za moškim. Da je do tega prišlo, je več vzrokov: premajhna skrb za množičnost, odhod nekaterih talentiranih plavalk in navsezadnje miselnost nekaterih staršev, da za dekle šport pač ni. Zopet pa lahko ugotovimo, da imamo celo vrsto pridnih in prizadevnih plavalk, ki bodo v dveh letih to vrzel izpopolnile.

Vsi klubski rekordi razen nekaj ženskih so bili v lanskem letu izboljšani. To je tudi rezultat, ki PK Fužinar uvršča po tablicah Plavalne zveze Slovenije na peto mesto za Kopro, ljubljansko Ilirijo, Ljubljano in kranjskim Triglavom, ki je prvi.

Seštevek točk moških Triglava je 2124, Ilirije 1486, Ljubljane 1469, Fužinarja 1299 (celo na 4. mestu), ženske pa so na 10. mestu s 350 točkami. V to izvedenost tablic so štete vse starostne skupine, od mlajših pionirjev do članov. Razlika med moško in žensko ekipo je res ogromna, tako da je nujno preiti na sistematično delo s plavalkami. Če pogledamo naprej, zapazimo, da se je neumorni Brane Breznikar že dvakrat v petih disciplinah zapisal med deseterico najboljših plavalcev Slovenije vseh časov. Najvišje je uvrščen v disciplini 200 m hrbtno s 6. mestom.

Mlajši pionirji startajo uspešno, ekipno zasedajo 3. mesto. Zoran Golob je republiški prvak v disciplini 50 m kravl.

Starejši pionirji ekipno osvojijo 4. mesto. Darko Zavrl osvoji štiri republiške naslove, Vlado Zavec pa enega. Na mednarodnem posamičnem prvenstvu SRS Brane Breznikar postane članski prvak v disciplini 200 m mešano. Skupaj so plavalci Fužinarja, kluba in šole osvojili sedem republiških naslovov.

Predvsem ti plavalci in plavalke, ki so na republiških tekmovanjih zasedali svoje tretje mesto, so odšli še na državna prvenstva. Zoran Golob je bil na državnem prvenstvu edini Slovenec, ki si je priporil mesto med osmimi najboljšimi v državi. Zasedel je 5. mesto na 50 m kravl in je zaostal za zmagovalcem dve desetinki sekunde (0:33,4). Miran Balant je v disciplini 100 m hrbtno zasedel odlično 3. mesto, zaostanek za zmagovalcem je bil sedem desetink sekunde (1:23,3). Vlado Zavec je prav tako zasedel 3. mesto v disciplini 100 m metuljček, Darko Zavrl pa 4. mesto v disciplini 100 m prsno, Zavec je bil peti v disciplini 200 m metuljček, Zavrl sedmi v isti disciplini in šesti v disciplini 200 m mešano.

Če prelistamo listo rekordov SR Slovenije, vidimo tu edinega Vlada Zavca, ki je v lanskem letu izboljšal republiški rekord, star štiri leta, v disciplini starejši pionirji 100 m delfin, čas 1:12,3.

Ta hitri pregled uspehov ravnenskih plavalcev kaže na močan napredek plavanja v koroškem kotu, seveda pa istočasno nalaga določeno mero odgovornosti. Treningi čez zimo so potekali zadovoljivo. Štirje trenerji so poskušali čim bolj pripraviti plavalce za zimsko prvenstvo. Ne moremo biti v celoti zadovoljni s prilivom mlajših pionirjev, kar pa pričakujemo, da se bo izboljšalo v mesecu maju in ob koncu pouka. Zimska prvenstva so bila za nekatere plavalce uspešna, za druge manj. Splošna

ocena je zelo dobra. Treningi potekajo normalno vsak dan, za sedaj še enkrat dnevno.

Republiško prvenstvo za mlajše pionirje je bilo v Kranju. Ekipa Fužinarja je osvojila ekipni naslov republiškega prvaka. To tekmovanje res ni bilo tako kvalitetno kot lansko, kar kaže tudi zbir točk posameznih ekip. Ne glede na to pa kaže na zelo pravilno politiko dela plavalne šole pri ŠD Fužinar, ki je na to tekmovanje pripeljala najboljše mlajše pionirje. Daleč najboljši rezultat tega tekmovanja je dosegla Lidija Ferlin v disciplini 50 m prsno s časom 0:42,9, kar je po tablicah PZS 101 točka. Osvojila je republiški naslov. V disciplini 50 m kravl je bil prvi Roman Polajner s časom 0:36,8, drugi pa Roman Lopuh, ki je bil za desetinko prepočasen.

Prvenstvo starejših pionirjev je bilo na Ravnah, kjer je ekipa Fužinarja dosegla ekipno 3. mesto. V tej starostni skupini je prišlo do menjave plavalcev, ker so lanske pionirji letos že mladinci. Miran Balant je bil na 100 m hrbtno drugi; s časom 1:20,1 je bil za pet desetink sekunde prepočasen za prvo mesto. V disciplini 100 m delfin je zmagal Franjo Jež in tako nadaljuje tradicijo dobrih delfinašev v Sloveniji. Republiški naslov na 100 m kravl je osvojil Rado Fras s časom 1:08,8, tretji pa je bil Zoran Golob.

Z obeh prvenstev je razvidno, da plavalci Fužinarja ravno v disciplinah, v katerih včasih niso mogli zmagovati, danes imajo vsaj dva plavalca v samem vrhu slovenskega plavanja.

Republiško člansko prvenstvo je bilo aprila v Kranju, kjer je članska ekipa zasedla ekipno 6. mesto. Tu lahko ugotovimo, da so moški zasedli 3. mesto, ženske pa so bile zadnje, kar seveda da v skupnem seštevku 6. mesto. Republiškega naslova izmed plavalcev Fužinarja ni osvojil nihče. Brane Breznikar je bil drugi na 200 m mešano in tretji na 100 m hrbtno. Drago Mežnar je bil prav tako tretji na 100 m prsno. Ta vrzel nehomogene ekipe bo prav gotovo obstajala tako dolgo, dokler ne bodo sedanje pionirke izpopolnile ženske članske ekipe.

Zimskih državnih prvenstev so se plavalci Fužinarja udeleževali zelo maloštevilno. Najprej so se udeležili prvenstva člani in je uspelo samo Breznikarju, da se je uvrstil dvakrat v finale, in to na 5. mesto 200 m hrbtno in 6. mesto na 200 m mešano. Ostali: Mežnar, Erženičnik, Valcl, Zavrl in Zavec so zasedli do 10. mesto. Vsekakor se je v članski konkurenci izredno težko prebiti med šest najboljših v državi. Štirje starejši pionirji so odšli na državno prvenstvo na Reko. Zelo izenačeni plavalci Primorja iz Reke in Mladosti iz Zagreba so težko dovolili še kakšnemu drugemu vstop v finale. Prvi je uspel Miran Balant in dosegel 6. mesto v državi v hrbtnem slogu. Štafeta Fužinarja 4 × 20 metrov kravl (Fras, Golob, Balant in Jež) je osvojila 3. mesto v državi, česar včasih še na republiških tekmovanjih niso dosegali. Franjo Jež je bil prav tako 6. v disciplini 200 m delfin. Drugi start štafete 4 × 100 m mešano v istem sestavu je dosegel 4. mesto v državi. Maloštevilna uvrstitev v finalna tekmovanja in izredno dobre uvr-

Ali bodo strelci le dočakali novo strelišče?

Foto: V. Macur

stitve v štafetah kažejo na izredno izenačenost starejših pionirjev.

Trije mlajši pionirji, Lidiya Ferlin, Roman Polajner in Roman Lopuh so se udeležili državnega prvenstva za mlajše pionirje v Zagrebu. Roman Lopuh se je kot edini Slovenec prebil med šest najhitrejših kravlistov na 50 m. V disciplini 200 m mešano je dosegel prav tako 6. mesto. Roman Polajner je bil najmlajši finalist, kjer je plaval, kar mu zopet za prihodnje leto dá možnosti visoke uvrstitve, seveda ob marljivem treningu skozi vse leto. Na 200 m mešano je bil četrti, 200 m kravlj peti in 100 m hrbtno prav tako peti.

Največji uspeh ravnanskega plavanja je do sedaj dosegla mlajša pionirka Lidiya Ferlin, ki je dosegla vse, kar plavalec v eni starostni skupini lahko doseže. Osvojila je naslov republiške prvakinje in kar dva državna naslova, vse v prsem slogu. Naslov republiške prvakinje je v Kranju osvojila zelo lahko, saj je premočno zmaga na 50 m prsno s časom 0:42,9, kar je tudi njen najboljši rezultat (na republiškem tekmovanju se ne plavajo daljše discipline). Na državnem prvenstvu ni ponovila tega rezultata in je bila za dve desetinki počasnejša. Boljše je plavala od lanske zmagovalke za tri sekunde. Drugi dan tekmovanja je poskušala osvojiti še državni naslov na 100 m prsno. V predtekmovanjih je postavila najboljši čas. Seveda je to ponovila tudi zvečer na finalnem tekmovanju in je svoje zasledovalke premagala za tri sekunde. Od starta do cilja je vodila in zmaga. Od lanske državne prvakinje je plavala bolje za 4 sekunde.

Ta mlada, prizadevna plavalka ima vse možnosti, da se razvije v vrhunsko plavalko, seveda, če bo marljivo trenirala. Dekle je tudi odlična učenka v šoli, kar pa zopet dokazuje, da je možno biti odličen učenec in plavalec.

Vsi ti uspehi ravnanskih plavalcev dokazujejo, da so realne možnosti za doseg vrhunskih rezultatov v plavanju, ki pa so pogojene z določenimi stroški in s čim

večjo uporabo zimskega bazena. Nekateri plavalni delavci se že pogovarjajo o možnosti gradnje 50-metrskega letnega bazena na Ravnah. Za realizacijo tega načrta je verjetno še prezgodaj, prav pa je, da že sedaj počasi planiramo gradnjo takšnega objekta. Z rastjo števila kvalitetnih plavalcev postaja za letno sezono zimski bazen pretesen in pogoji treniranja so popolnoma drugačni na prostem kot v zaprtem bazenu.

T. P.

KRISTIJAN HRIBAR

Dragi naš Kristi!

Po dolgi zimi so nam spet zapihali pomladanski vetrovi, in nam zašepetali tragično vest, da si preminil ti, naš dolgoletni prijatelj in sodelavec. Ko je zaplapolala žalna zastava, skoraj nismo mogli verjeti, da je namenjena tebi.

Čutim dolžnost, da ti spregovorim poslednje besede ob odprtem grobu. 12 let si bil moj najtesnejši sodelavec, zato lahko trdim, da sem te poznal kot samega sebe. Vsi sodelavci smo te imeli za iskrenega prijatelja in dobrega sodelavca. Bil si zelo vesten in vztrajen, zato si imel tudi zmeraj uspeh pri delu. Bil si zaupanja vreden človek, ker si bil zanesljiv. Vsako delo si opravil z veseljem, brez kakršnegakoli pritoževanja.

Mnogo si mi pripovedoval o sebi. Zaupal si mi celo družinske zadeve, zato vem, kako dober družinski oče in zakonski mož si bil. Zvest svoji ženi si živel samo za svoje »puobe«. Zmeraj si govoril: »Samo, da bi bilo njim lepše življenje, kot pa je bilo meni!« Želja se ti je izpolnila, otroke si spravil do kruha, lepša jim je mladost, kot je bila tvoja.

Dragi Kristi, vem, kako težko mladost si imel. Januarja leta 1943, star komaj 18 let, si bil prisilno mobiliziran v nemško vojsko. Prehobil si pol Evrope, in bil končno ujet. Ker si bil velik domoljub, si se v Angliji takoj prijavil v prekomorsko brigado, s katero si se vrnil v svojo domovino in se priključil NOB. Boril si se do končne osvoboditve svoje zemlje. Po osvoboditvi si se takoj vključil v kolektiv železarne Ravne in ostal njen član do zadnjega dne svojega življenja.

O sebi nisi rad govoril. Kar si povedal, si povedal z redkimi besedami, toda za temi besedami se je skrivala tvoja poštenost in skromnost pa tudi nadarjenost. Veliko si se kot samouk ukvarjal s fino mehaniko in fotoamaterstvom.

Bil si velik rodoljub, nisi se pa s tem bahal in hvalil. Ljubil si slovensko zemljo, posebno srečno si se pa počutil v tem našem koroškem kotičku.

Kruta je človekova usoda. Kakor že marsikateremu, tako tudi tebi ni prizanesla. V najlepši moški dobi te je napadla zahrbtna bolezen, kateri nisi bil kos. Že nekaj let si jo s potrpljenjem prenašal, upal si, da se ti bo zdravje povrnilo. Toda tudi sodobna znanost je proti izjemnim primerom brez moči. Mi vsi, tvoji sodelavci, smo upali in ti želeli, da ozdraviš in se vrneš med nas, ali ni se nam izpolnila želja.

Vsi se ti zahvalimo za tvoj trud, ki si ga vložil v našo železarno, ker s svojim delom nisi preživljal le svoje družine, ampak si prispeval po svojih močeh za napredek in lepšo bodočnost kraja.

Obdržali te bomo v lepem spominu!

Zeno pokojnega Kristija, ki je prestala strahote nemških taborišč, otroke in sorodnike pa prosim, da sprejmejo v imenu sindikata železarne Ravne in sodelavcev naše globoko sožalje.

Naj ti bo lahka domača gruda!

Peter Jamer

NEZGODNE PRIJAVE ZA MESEC APRIL 1970

Andrej Franc, čistilnica — pri kompletiranju ulitkov se je s kladivom udaril po kazalcu leve roke.

Milan Jakimovski, strojni remont — med vstavljanjem 1350-kilogramskega bata z ovnom v cilinder kladiva s pomočjo električnega mostnega žerjava se je zgornji del bata zapel ob cilinder, zaradi česar je prišlo do izruvanja nosilnega vijaka, kar je povzročilo, da je bat zdrsil navzdol in delavcu hudo poškodoval desno roko.

Stanislav Kapel, špedicija — pri sestopanju z vagona-cisterne mu je spodrsnilo in si je pri padcu poškodoval levo nogo v gležnju.

Franc Jelen, promet — pri ročnem razkladanju s tirnega voza mu je topilniški odpadek poškodoval kazalec leve roke.

Vinko Ramšak, mehanska obdelovalnica — pri brušenju pločevine na stabilnem brusilnem stroju si je obrusil kazalec desne roke.

Franc Pogorevčnik, čistilnica — pri brušenju ulitka na stabilnem brusilnem stroju mu je ulitek zdrsnil ter si je pri tem obrusil kazalec leve roke.

Jakob Gosnik I., topilnica I — ko je zavijal matico na zamašilnem drogu, se je z matičnim ključem udaril po zapestju desne roke.

Milka Lagoja, mehanska obdelovalnica — pri premikanju pločevinaste zaščite se je vrezala v drugi in tretji prst leve roke.

Franc Mislovič, mehanska obdelovalnica — pri ravnanju materiala za nože se je s kladivom udaril po kazalcu leve roke.

Emil Merkužič, valjarna — pri spenjanju veza gredic mu je veriga žerjava zmečkala kazalec leve roke.

Ivan Ranc, vzmetarna — igličast privlačanec se mu je zabodel v prstanec skozi zaščitno rokavico.

Vili Mežnar, elektro remont — jaki tok — na poti iz topilnice v elektro delavnico se je na ostri pločevini vrezal v levo nogo.

Ivan Mori, vzmetarna — pri brušenju vzmetnih listov si je obrusil hrbet leve roke.

Matevž Šmon, mehanska obdelovalnica — pri obrezovanju pločevine na strojnih škarjah si je poškodoval prst na levi roki.

Feliks Petek, topilnica I — pri zategovanju zavore na električnem mostnem žerjavu se je udaril z matičnim ključem po kazalcu leve roke.

Štefan Klep, gradbeni remont — pri odstranjevanju žlindre s pnevmatskim kladivom si je poškodoval prstanec desne roke.

Stanko Stopar, livarna — pri nakladanju ulitkov na voz mu je vroč pesek padel za čevljev leve noge.

Ivan Valcl, topilnica I — med pripenjanjem ponovce z verigo je dobil levo roko med kavelj verige in obroček ponovce.

Ivan Razdevšek, kovačnica — klešče za prenašanje ingotov so mu padle na gleženj desne noge.

Viktor Popič, topilnica I — pri pripenjanju pokrova voza za prevoz ingotov je dobil desno roko med verigo in pokrov.

Franc Kokučnik, mehanska obdelovalnica — pri nakladanju ostružkov v zaboj s pomočjo žerjava ga je oplazil ostružek po čelu.

Alojz Rose, livarna — pri dvigovanju zaboja s pomočjo žerjava si je poškodoval golen desne noge.

Andelko Krautberger, topilnica I — pri vlivanju mu je tekoče jeklo brizgnilo po stegnu in kolenu desne noge.

Ivan Vocovnik, čistilnica — plamen iz gorilnika ga je oplazil po stegnu desne noge.

Mirko Buhvald, gradbeni remont — pri odstranjevanju žlindre v globinski peči si je poškodoval prstanec desne roke.

»Mali, če oblubiš, da ne boš več uporabljal te grde besede, ti dam 20 dinarjev.«

»Veste, jaz pa znam še eno tako besedo, ki je vredna najmanj 100 dinarjev.«

Naši upokojenci

Franc Gradišnik, roj. 23. okt. 1910, v železarni od 12. jan. 1936 v modelni mizarni kot vodja modelne mizarne. Star. upok. 15. aprila 1970

Ivan Ivartnik, roj. 11. aprila 1912, v železarni od 28. febr. 1939, v presledkih v topilnici I, nazadnje kot delovodja. Star. upok. 19. aprila 1970

Maks Maramšek, roj. 12. jan. 1918, v železarni od 2. febr. 1942 v presledkih, nazadnje v čistilnici jeklene litine kot brusilec na rafami. Inval. upok. 5. aprila 1970

Franc Berložnik, roj. 4. marca 1914, v železarni od 1. dec. 1949 v čistilnici jeklene litine kot izsekovalec. Star. upok. 2. aprila 1970

Leopold Batič, roj. 5. okt. 1918, v železarni od 4. aprila 1951, nazadnje v valjarni kot odpremlnik gotove robe na progi. Star. upok. 21. aprila 1970

Anton Oblak, roj. 28. maja 1914, v železarni od 2. maja 1946 v gradbenem remontu kot tesar. Star. upok. 1. aprila 1970

APRILA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Krevh Franc — NK, Merčnik Avgust — KV, Rožej Franc — NK, Vrhovnik Ivan — NK, Kogelnik Robert — NK, Jereb Ivan — NK, Pečovnik Ivan — NK, Pšeničnik Mihael — NK, Lesjak Ferdinand — NK, Žaže Alojz — NK, Iskrač Maks — NK, Rebernik Franc — NK, Ulcej Mirko — KV, Breznik Marija — NK, Hirtl Maks — KV, Bobovnik Ivan — KV, Venek Ivanka — NK, Lagoja Ivan — NK, Ledinek Franc — NK, Švab Štefan — NK, Vrstovšek Drago — KV, Pečnik Albert — NK, Kiselak Ida — NK, Ovnič Ivan — NK, Rogina Peter — NK, Paradiž Anton — NK, Vocovnik Ivan — NK, Pavkovič Peter — KV, Polaner Ivan — KV, Šmigoc Matko — KV, Mumel Drago — KV, Kotnik Jože — KV, Jamnik Stanko — KV, Finžgar Franc — KV, Klančnik Drago — KV, Došen Milan — KV, Rožen Marjan — KV, Potočnik Alojz IV., Perše Vinko — KV, Uršič Marjan — KV, Budna Albin — NK, Modrej Rudolf — KV, Zagernik Rok — KV, Merzdovnik Franc — KV, Hancman Leon — KV.

Podvratnik Ema — SS, Breznik Irena — NSS, Navodnik Anton, dipl. inž. — VS.

ODŠLI SO IZ PODJETJA

Hribar Kristijan — KV, Oblak Anton — KV, Marčič Albert — KV, Koprivnik Stanko — NK, Rihar Silvester — KV, Berložnik Franc — NK, Domadenik Konrad — NK, Maramšek Maks — NK, Gril Franc — NK, Hanžekovič Ivan — NK, Pečnik Marjan — NK, Verko Ferdinand — NK, Kričej Franc — NK, Naglič Jože — PK, Abraham Vladimir — KV, Polc Alojz — PK, Godec Drago — PK, Ivartnik Ivan — VK, Krznar Franc — NK, Batič Leopold — NK, Kropivnik Roman — KV, Salčnik Jože — PK, Andrej Franc — PK, Erjavc Andrej — NK, Hriberšek Fortunat — NK, Jazbec Marjan — NK, Kumer Maks — NK, Barič Slavko — NK, Ledinek Marija — NS, Gradišnik Franc — VK, Bešlić Ilija — NK.

Moški, ki je v svojem življenju ljubil samo eno žensko, ni ljubil nobene.

Ch. Merley

Dezinfekcija je zamenjava enega slabega vonja z drugim.

J. Garland Pollard

Jazz je zmaga črncev nad belci.

L. Furlan